Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

~~23=~~
150 B. 36.
CA. 759

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

~~23~~

Incipit buſke van Roſarium Marie

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

Dodo [illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Quodlibet de ṽitate fratnitatis roſarij ſeu pſalterij btē
marie ṽginis cõuent⁹ colonienſ ordinis p̄dicatoꝝ / ꝓnũci
atũ colonię In ſcol'arciũ tp̄e quolibetoꝝ Anno .m.cccc.
lxxvj. per frēz michaelem de inſul'ſacrę theologię ꝓfeſſo-
rem eiuſdē ordis renouatũqꝫ poſtea p̄ eũdē anno lxxix. ſe
quenti ꝓpter certas cās in ꝓlogo ↄtentas Incip' felicit

Sequit' ꝓlogus

Alia detminacio illa / quā de nrā roſarij
btiſſiē ṽginis fraternitate. ad ip̄ius ṽgis
laudē et alioꝝ edificacionē an̄ trienniuꝫ
collegi / ⁊ tp̄e quodlibetoꝝ ꝓnũciaui. ad
paucoꝝ man⁹ p̄ueniēs nō eſt eiſdē ṽbis
vel ſenſu r̄cepta quo fuit ꝓnũciata / vt pꝫ ex q̄dā eiuſdē de
termiācionis ip̄reſſione plurimũ incorrecta / abſqꝫ ſcitu vl'
conſilio meo neſcio quibꝫ ꝓcurātibꝫ / meo tñ noīe facta et
ad vendendũ expoita : Quia deniqꝫ de eadē fraternitate
Iā ſup̄ modũ ml'tiplicata / et fere p̄ totā almaniā in oi ſta-
tu et ſexu / non ſñ maxiā ṽginis gl'a et fideliũ vtilitate dila-
tata / michi q̄dam ſucceſſu tp̄ꝫ in ſcripturis occurrerũt no-
tabilia dcā vel geſta / necnō et multe interi eiuſdē fratnita
tis aꝓpbaciones ↄtigeſt et miracula De quibꝫ oibus nul
lus ip̄i⁹ fraternitatis vl'ṽginis amator ſilendũ fore indica
ret Hinc eſt / ꝙ iubente priore meo in ſacra theologia ꝓfeſ
ſore / ac eiuſdē fraternitatis fundatore et zelatore non p̄uo
p̄tactā determinacionē renouare et corrigere atqꝫ impſſo
ri ſic correctam et renouatā ad imp̄mendũ offerre dignuꝫ
duxi Quaten⁹ hij quos interdũ de huiſmoi fraternitate
dubitare vel errare ↄtigerit / per hāc detmiācionē q̄ fere ō
nia dubia que circa fratnitates in ↄi l'circa hāc in ſpeciali
cōtingũt reſoluit et declarat / valeant meli⁹ informari / ⁊ in
hac fraternitate ac deuocōe ṽginis āpli⁹ ↄfirmari necnō ⁊
vberes r̄portare frcũs / de quibꝫ infra dicetur Preſtante

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ip̄a glorioſiſſiā v̄gine maria mihiqꜫ pccōri vt ſpero coopā
te. que Juxta beati ancelmi dcm̄ ad ip̄am ꝯuerſos pire n̄
ſinit/ que deniqꜫ dicit Jllud eccleſiaſtici xx iiij. Qui elu-
cidant me vitā eternā habebūt

Explicit prologus

Sequit̄ queſtionis titulus p̄tacti quodlibeti

Um dauid dicat/ pticeps ego ſū oim̄ timencium te
Quid necē fuit/ de btē marie roſario fraternitatē iſtituere

Pro rn̄ſione ponent̄ due materie Ad inſtar diſcurſ⁹
ſylogiſtici ordinate. q̄rum pma erit de fraternitatib⁹ in cō
muni Secunda v̄o de hac virginis frat̄nitate in ſpeciali
c⁹ hiſtoria cū autore/ cā inſtitucionis et noiē/ necnō et cum
omnibus condicionibꜫ et circūſtācijs/ in pncipio. ꝛ ppoſi
cionis et materie patebūt clare

Eſt igit̄ pma ppō ſeu maior prime materie talis

T ſi oēs iuſti ſuis ex mutuis opibꜫ aliqd reportent ꝯ
modum/ opus tn̄ ab vno fcm̄ non eſt ſatiſfactoriū al-
teri/ niſi agentis intencio dirigat̄ ad ipſum

Prima ps/ que eſt q̄ omnes iuſti ex ſuis opibꜫ mutuis
aliquod reportent ꝯmoduꜫ/ pꜫ tripl'r. pmo aucte apoſtoli
ad romanos viij. dicentis. q̄ diligētibus deū oiā cooperā
tur in bonum Jtem auctoritate pſalmiſte preallegata/ pti
ceps ego ſum omnium timenciū te Secundo pꜫ roē/ que
ſumi pt tū ex principio operum iuſtoꝝ/ quod eſt ſpūs ſāc-
tus mentes iuſtorum inhitans/ et replens orbē terraꝝ fa-
cienſqꜫ quodāmodo oiā coiā. tū ex radice caritatis/ in qua
oēs iuſti cōicant. que b'm aug⁹. non querit que ſua ſūt/ ſꝫ cō-
munia pprijs non ppria cōmunibus an̄pōit Tercio p-
batur hec ps ſimilitudine ſūpta tū ex membris corpis hu-
mani/ que ſe mutuo iuuāt/ et ſi glorificat̄ vnum mēbrum ꝯ
gaudent oiā mēbra/ vt patet pma cori. iz. tum ex ramis ar
boris/ quoꝝ vn⁹ aliq̄liter ꝯgaudet alteri. ymmo ip̄a radix
humorē trāſmittit ad omnes. Sic in ppoſito eſt de iuſtis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

qui ſunt mēbra vniꝰ corꝑis xp̄i miſtici / ad roma. 12. Sūtꝫ
ꝯiuncti xp̄o / ſicut palmes viti Jo. xv. Pro ampliori tn̄
huiꝰ ꝑtis declaracione. ⁊ ad ſciendū quid ſit iſtud ꝯmodū
Nota p̄mo / ꝙ iſtud ꝯmoduꝫ qđ iuſti ex ſuis mutuis r̄por-
tant opibꝫ / nō eſt meritū grē vel glorie vt ꝓ̄tebit Nec ē ſa-
tiſfactio / vel diminuꝰ pene / vt eciā patebit / ſʒ eſt q̄dam cō-
gratulacio / vl' qđdam gaudiū. ſm ꝙ caritas ꝯgaudet veri
tati .i. oī v̄tuti / vel ōnibus opibus bonis / vt pꝫ prima cori.
13. Nota ſecūdo ꝙ iſtud qđ h̄ ōr / non ſolū veritatē hꝫ in
via / ſed eciaꝫ in purgatorio / vel in patria. vt patet luce xv.
Nā qn̄ fit aliqđ opꝰ in ſpeciali / ꝓ aliquo exn̄te i via l' pur-
gatorio / et ſi ille ꝓ quo fit / ſolū hēat fructū ſatiſfactionis vel
diminucioīs pene Alij tn̄ ex h̄ cōſolant̄ quodāmō / ꝯgtulan
tur et ꝯgaudent ei eciā qui ſunt in gl'a / l' in purgatorio Vn̄
quo ad exn̄tes in gl'a Ad iſtū ſenſū dicunt ꝯ̄ir doctores ꝙ
vnꝰ tm̄ gaudet de gl'a alteriꝰ ſicut de ſua De exn̄tibꝫ vō in
purgatorio / ponit dn̄s petrꝰ de tharētaſia xlv. d. iiij. tale
exemplū dicēs / ꝙ portās aliqđ onus p̄t dupl'r iuuari / vno
mō ꝑ diminucionē oneris Alioꝰ ꝑ cōſolacionem vel ꝯfor
tacionem v̄tutis / puta ꝑ cibū vel potum Sic eſt in ꝓpoſi-
to de animabꝫ purgatorij Nā dū fit aliqđ opus ꝓ vna ſpe
cialiter / et ſi quo ad diminucionē vel expiacionē pene / illđ
opus tm̄ illi ꝓſit pro qua fit / tn̄ omnes alie ex illo cōſolant̄
et ei congratulant̄ / eo ꝙ omnes ſunt in caritate Et ſm h̄ i-
telligit̄ illud be. hiero. dictum de conſe. diſ. ⁊ ca. n̄ medio
criter recitatum vicꝫ Cum miſſa vel pſalmꝰ pro centū ani
mabus dicit̄ nihil minus q̄ ſi pro qualibet diceretur acci-
pitur. ſcꝫ quo ad congtulacionem ſecundū be. tho. q̄uis e
ciam h̄ poſſet intelligi quo ad meritum celebrātis. qꝛ cete-
ris patribus tm̄ meretur celebrando ꝓ mille / q̄tuꝫ ꝓ vno
ymmo forte plus quia ex maiori caritate:
Nota h̄ tercio / ꝙ congtulacio. non ē eq̄lis in omnibus qꝛ
qui in maiori eſt caritate magis ꝯgtulatur et ꝯgaudet Ex

emplum de lumine poſito in dõ ad reuerẽciã vni⁹ . quẽ nõ
ſolum illuminat . ſ; oẽs aſtãtes / et ãpli⁹ illos qui hñt ocl'os
meliores Jtẽ de lectione fcã ꝓ vno / q̃ tamen õnibꝫ audiẽ
tibus ꝓdeſt . et mag̃ illis qui ſũt melioris ingenij / vel q ma
gis attendũt q̃uis non ſit vſqꝫquaqꝫ ſil'e Secũda ꝑs que
ðt / ꝙ op⁹ ab vno fcm̃ nõ eſt ſatiſſactoriũ alteri . niſi agẽtis i
tencio referat̃ ad ip̃m Patet eciã ĩpliciter ꝑmo aucte be.
ambroſij in li. de offi. dicent̃ . ꝙ affect⁹ tuus ideſt intencio
opi tuo nomen ĩponit Jta ꝙ ſi intentõ ƀm dñm albertuꝫ
ad alteꝝ referat̃ / ip̃a facit illud op⁹ eſſe alteri⁹ ſaltẽ interp
tatiue Scdo pꝫ racione / qꝛ fruct⁹ alic⁹ opis cui⁹ opans eſt
dñs non ꝓdeſt alteri . niſi in ip̃m transferatur . ſ; hec tñſla
cio fit per intencionẽ g̊ ⁊c Tercio pꝫ a ſimili in ciuilibꝫ / in
quibus dans pecuniã / et intendens ſoluere ꝓ alio / ſatiſſa
cit pro eo / alias nõ . g̊a ſil'i Jta erit in ſpũalibꝫ Nõ tñ ħ
ꝑ . pro ampliori hui⁹ elucidacioẽ / ꝙ op⁹ in caritate fcm̃ p̃t
ad duo valere ꝑmo° ad meritũ vite etne / eciã de condigno
et ħ ƀm ꝙ procedit ex caritate . et ſpeciali ſpũs ſci mocione
et hoc mõ ſolum ꝓdeſt facienti . qꝛ null⁹ excepto xp̃o / qui
eſt caput noſtrum ⁊ de cui⁹ plenitudine õnes accepim⁹ p̃t
vel potuit alteri mereri vitã eternam de ꝯdigno / eo ꝙ gl'a
datur ſecundum mẽſuram et diſpoſicionẽ accipientis vn⁹
quiſqꝫ ãt ex ſuo actu diſponit̃ / ⁊ non ex alieno Alio modo
ad ſatiſfactionẽ vel expiacionẽ pene . ⁊ ħ inq̃tum ẽ penale
p̃t ꝓdeſſe nõ ſolũ facienti / ſ; eciã alteri . ſi intencio agentis
ad ip̃m referat̃ . pena eni tpalis ꝓ pccõ debita poſt culpe r̃
miſſionem non taxat̃ ƀm diſpoſicionẽ ei⁹ cui debet̃ . qꝛ qñꝫ
ille qui ẽ melior hꝫ maioris pene reatũ Nota tñ 2° ꝙ pea
ſatiſſactoria ad duo ordinat̃ ſalteꝫ in hac vita Primo ad
ſolucionẽ debiti et 2° in remedium / tãq̃ medicina ꝓ pccõ
futuro vitando Quo ad ſecũduꝫ / ſatiſfactio vni⁹ non pro
deſt alteri . qꝛ ex ieiunio vni⁹ caro alteri⁹ non domat̃ ſ; hñ
quo ad ꝑmum : nec opꝫ ꝙ maior ſit pena ei⁹ / qui ꝓ altero

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ſatiſfacit q̄ȝ in principali requireret̃ vt quidā dicunt moti
hac racione/ qꝛ pena ꝓpria magis ſatiſfacit q̄ aliena / peā
eni p̄cipue habet vim ſatiſfaciēdi ex caritate ex qua hc̄ ip-
ſam ſuſtinet Et qꝛ maior caritas apparet ī h̄. ꝙ aliquis ꝓ
altero ſatiſfacit/ q̄ ſi ꝓ ſe ſatiſfaceret Jdeo minor pena re
quirit̃ in eo qui pro alio ſatiſfacit/ q̄ in p̄ncipali requirere
tur Unde dicitur in vitaſpꝛm̄/ ꝙ ꝓpter caritateȝ vniꝰ qui
alteriꝰ fratris ſui caritate ductꝰ / pniām fecit ꝓ pccō . qđ n̄
cōmiſerat Alteri pccm̄ qđ ꝯmiſerat dimiſſū eſt Nota 3º
ꝙ qui ꝓ alio ſatiſfacit/ et ſi mereatur ſibi ip̄i ſi eſt in carita-
te . non tn̄ ſatiſfacit pro ſe / niſi forte intenderet ꝑtem ſatiſ-
factionis pro ſeip̄o retinere . et tunc minus ꝓficeret alteri
quo ad ſatiſfactionē Nam cum ip̄a ſatiſfactio ſ finita / nō
p̄t tota vtriqȝ proficere ſecundū totam v̄tutem Uerꝫ tamē
eſt / ꝙ ſi ille pro quo quis ſatiſfacit non indiget . vtpote qꝛ
eſt in gloria vel non eſt capax quia eſt damnatus tunc ille
qui ſatiſfacit ſi habet talem intencionem in habitu . ꝙ ꝓ ſe
faceret ſi crederet non ꝓficere illi pro quo fit / ꝓculdubio
ei proficiet et ſic verificabitur illud luce x. Si ibi non fue-
rit filius pacis / pax veſtra reuertet̃ ad vos Si queratur
hic / ſi quis diceret morienti ꝙ totam penam peccatoꝝ ſu-
orum ſuſciperet et pro eo ſatiſfacere vellet / an talis moriēs
īmediate poſt mortem ad celum volaret Dicendū ꝙ nō
ſed pateretur in purgatorio quouſqȝ ille ſatiſfactionē fece
rit pro eo quam ſi non fecerit / tunc vterqȝ eſt debitor illius
pene . vnus ꝓ cōmiſſo / alius pro omiſſo . nullus enim pa-
diſum ingredi poteſt . niſi ſcoria tota peccati prius purget̃
et niſi ſit extra omne debitum Jta ꝙ neqȝ ſit ipſe debitor /
nec aliquis pro eo . vt dicit richardus de media villa in q̄r
to d. 20 Et tm̄ de hac prima propoſicione

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Sequitur ꝛ. ꝓpoſitio ſeu mioꝛ hui⁹ ꝑme materie
Oc aūt fieri ſolet in fraternitatibꝫ. in quib⁹ ec̄ ſcōs ad
oꝛādū ꝓ nob/ non paꝝ incitam⁹ Pꝛiā ꝑs q̄ dicit ꝙ h̄
fieri ſolet in frn̄itatibꝫ. ſ. ꝙ intencio vni⁹ de fraternitate di
rigat̄ ad alios ꝯfrēs Patet ꝑmo auc̄te ꝑmi macha. iꝛ. v
bi dicit̄ /nos oi tp̄e memoꝛes ſum⁹ vꝛi in ſacrificijs que of-
ferim⁹ et obſuationibus ſicut fas ē /et decet meminiſſe fra
trum Secundo rōe ſic/ qꝛ qn̄cūqꝫ eſt pluriū ꝯuencio/ſeu
ſocietas ꝓpter aliqđ ſpeciale cōmoduꝫ oꝫ intencionē vni⁹
dirigi ad alteꝝ. ꝫ ſic eſt in fraternitatibus de quib⁹ loqui-
mur /vt infra ptēb' ꝫ ꝛc Tercio patet a ſil'i de ſocietate l'fra
ternitate ciuili. q̄ ſola intencione l'ꝯſenſu contrahit̄ vt ptꝫ
inſtituta de ſocietat e Sic eni diflinit̄ ſocietas a tulio ꝙ eſt
duoꝝ vel pluriū ꝯuencio ꝯtracta ob ꝯmodioꝛē vſū /et libe-
rioꝛem queſtum Sed nō h̄ꝑ:ᵒ /ꝙ intencio alic⁹ ſm̄ beatū
tho. in iiij diſ. 20. p̄t ad alteꝝ dirigi tripl'r Pꝛiō in ſingu-
lari. ſicut cū quis ꝓ alio ſatiſfacit determiāte Secundo in
ſpeciali/ ſicut cū quis oꝛat ꝓ ſua congregacione vel ſocieta
te Tercio in gn̄ali/ vt cū quis oꝑa ſua oꝛdinauit ad bonū
toci⁹ eccl'e Pꝛimo mō p̄t vnuſquiſqꝫ ꝓpꝛia autoꝛitate vni
vel plurib⁹ per intencionē oꝑa ſua dirigere. et ſic pꝛo his
ſatiſſacere Secūdo mō p̄t ille qui p̄eſt cōgregacioni qui
vicꝫ p̄t illa oꝑa applicare cui vel quibꝫ vult Applicādo in
tencionē illoꝝ qui ſūt de ſua ꝯgregacione/ Ad hūc vl'illos
deťmiāte Et ſm̄ h̄ dant̄ a prelatis religioſoꝝ lrē fraterni
tatis vel ꝑticipacionis Tercio mō p̄t ille qui p̄eſt toti eccl'ē
generaliter/ ſicut papa vel illi qui in ꝑtem ſolicitudis ſunt
aſſūpti ſic' cardinales et ep̄i Nec āt cōicacio ꝫᵃ ſola ꝓpꝛie
dicitur indulgēcia Alie ꝑtinent ad fraternitates
Nota 2ᵒ/ ꝙ triplex eſt fraternitas. ſcꝫ naturalis ciuilis et
ſpūalis Naturalis eſt multiplex vna gn̄aliſſima /ſm̄ quā ō
nes creature ab vno prē deo deſcendentes dicūt̄ frēs ꝛ ſe-
cundum hanc be. franciſc⁹ fratꝛno nomine aīālia cūcta vo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

cabat Secunda gn̄alis ƀm quā omnes hoīēs ab adā deſ
cendentes ſūt frēs Tercia ſpeāl' vt qui ex eadez ſūt tribu
vel cognacione Quarta ſpecialiſſiā / vt qui ex eodē ſunt
patre vl' matre Ciuilis eciā eſt duplex vna ſocial' ſecundū
quam ſocij dicūt fratres Altera ac optima ƀm quā adop-
tati ab eodem eciā dicunt frēs Spūalis vo fraternitas ē
quintuplex Priā gn̄aliſſima / ƀm quā ōnes viatores ſunt
frēs / ſiue gentiles ſiue xp̄iani vel iudei qui ꝙ diu ſūt i hac
via / actu vel potencia xp̄o capiti cōiungūtur . ſecus eſt de
damnatis Secunda gn̄alis . ƀm quā omnes xp̄iani ꝑ bap
tiſmū regn̄ati / ſiue ſint in grā ſiue non / frēs cenſent Terci-
a ſpecial' ƀm quā ōnes ⁊ ſoli in caritate exn̄tes frēs vocant
Quarta ſpecialioꝛ / ƀm quā qui ſunt eiuſdē collegij vel re-
ligionis ſeu ꝯgregaciones frēs dicūt Sz quinta ſpeāliſſiā
de qua ē ƀmo . q̄ eſt illoꝝ qui mutuo bona oꝑa ꝯmunicāt vl'
pro quibz ſpeāliter aliq̄ bona in ꝯi fiunt . ad ħ enim ſunt ta
les fraternitates in eccijs inſtitute vt patebit infra Nō
3o / ꝙ inter has ōnes fr̄nitates / ſpūal' . et illoꝝ qui ſunt in ca
ritate et qui ſibi mutuo ſua bona oꝑa cōicant melior puri-
oꝛ et forcioꝛ eſt ſaltē / ꝙ naturalis vel ciuil' et ħ ꝓpter tria
Primo qꝛ fūdat ſuꝑ forciori ⁊ meliori fūdamēto . ſ. cari-
tate / de q̄ ad roma . iz . caritatem fraternitatis iuicē diligē-
tes . quanto eni caritas melioꝛ et ꝑcioſioꝛ eſt ꝙ caro vel ali
quod tꝑale / tanto melioꝛ eſt fratn̄itas caritatis . ꝙ natura
lis vel ciuilis Secundo . qꝛ nullū malum ſecū ꝯpatit nec
malo admiſcetur . carnalis eni fraternitas vel ciuilis qn̄qz
lites et cōtenciones ſecuz patit . vt patuit in ꝑmis fratribz
ſcz abel et cayn . ß in ſpūali nihil tale inuenit ſed ſoluz cari-
tas et amoꝛ vt pz ꝑma petri ꝑmo vbi dicit in amore fratni-
tatis caritatem Tercio qꝛ actum habz nobiliorē Actus
eni fratnitatis carnalis / vt ꝯmuniter / eſt plus diligere car
nem ꝙ ſpm . in fratnitate vo ſpirituali eſt ecōuerſo Vn̄ ei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ꝑcipue cōpetit illud pe.ꝑ'.2.fraternitatem diligite Et tm̄
de iſta pͣ pte Secunda ps que dicit.ꝙ in fraternitatibꝫ
.ſ. de quibus h loquimur.ſcōs ad orandū pro nob non pa
rum incitamꝰ.patet pmo autoritate bernardi dicentis.ꝙ
hec noſtra et ſcōꝝ coherencia eſt.vt nos ꝯg̃tulemur eis.⁊
ipi cōpaciant̄ nobis nos deuota meditacione regnemꝰ in
eis Ipi in nobis et ꝓ nobis militent pia interuēcioē Se-
cundo pꝫ racione ſic.tum qꝛ alias eccīā fruſtraret̄ que ip-
ſos honorat ⁊ in eoꝝ noiē fraternitates inſtituit vt eos ad
orandū ꝓ nob incitet.tū qꝛ longe ab ipis abeſt ingr̃itudo
vtpote qui ſūma caritate pollent et optāt nos ēē conſortes
et ꝯciues ſuos Igitur cum eos honoramꝰ vel in eoꝝ no-
mine vel honore fraternitates inſtituimꝰ ipſi vices repen
dunt.et orant pro nob Tercio patet h exemplo qd in legē
da aurea In hyſtoria de oibꝫ ſanctis hētur.de cuſtode ec
cleſie ſci petri in roma qui in nocte poſt p̄dictum oim̄ ſanc-
torum feſtum raptus in ſpiritu.beatā vgīnē cū angel' ⁊ ſāc
tis.coram throno diuine maieſtatis orantes pro xp̄ianis
in recōpenſā honoris ſibi ab ipis illa die exhibiti vidit et
audiuit Sed ꝓ clariori huiꝰ ptis intellectu Nō p.ꝙ et
ſi deꝰ ſm b.tho xv.diſ.iiij.ſit principaliter orandus/⁊ ho
norandꝰ vtpote qui pncipalit̄ dat grām et gloriā tn̄ ipe vo
luit/vt eciā ſcōs honoremꝰ ⁊ oremꝰ Atꝫ eos ed orandum
ꝓ nob incitemus Et h ꝓpter tria Primo ꝓpter noſtraꝫ
inopiā in merēdo vt viꝫ vbi nrā non ſuppetunt merita Iu
uent aliena Scdo ꝓpter ipoꝝ ſcōꝝ gloriam.ſicut eni de
us vult eos gl'ificare/p eos miracula faciendo tā ex pte aiā
rum ꝙ corpm.ſic vult vt ⁊ nos eos gl'ificemꝰ et honoremꝰ
atqꝫ ad orandū ꝓ nob incitemꝰ Tercio ꝓpter dei reuerē
ciam vt cum pccōr qui deū offendit/non audet ad deū i ꝓ
pria pſona adire ſaltē ſcōꝝ patrocinia valeat implorare vt
pro eo apud deum intcedant Poteſt aūt addi et iiij.raci
o/ad ſuandū viꝫ ordinem diuine ſapiē ſm quem vltiā per

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

media reducuntur in ipm deum .et h eſt quod dr iob quin
to Ad aliquez ſcōꝝ conuertere Nota 2. q beati in patria
ſm tho. xv. et xlv. diſtinctione qrta vident oraciones ꝛ de
uociones/quas ad eos dirigimꝰ vl'habemꝰ et ōnia opa q
ad eorum honorem facimus Vident inqꝫ in diuina eenci-
a/ que eſt ſpeculum mundiſſimuz et volūtariū in quo quic
quid ad eorum gloriam ptinet eis lucz. dicente gregorio i
moralium. quid ē quod non viderent/qui videntem omni
a vident ſupple. ſm bea. thomā. quod ad eoꝝ gloriam pti
net. ad gloriam aūt et pfectionem eoꝝ pertinet. vt habeāt
quicquid volunt. et nichil inordinate velint hoc aūt recta
voluntate quilibet vult. vt ea que ad ipm ptinent cognoſ-
cat Vnde cum nulla rectitudo ſāctis deſit. volunt cognoſ
cere que ad ipos ptinent. et iō opz. q illa in verbo cognoſ
cant hoc aūt ad eorum gloriam ptinet q auxilium indigen
tibus prebeant. ſic eni dei cooperatores efficiuntur. quo
nichil diuiniꝰ ſm bea. dyoniſium et eē cognicionē hñt eoꝝ
que ad h requirunt. vident igitur vota eoꝝ / qui h quocūz
modo eos interpellant vel corde vel vbo vel facto Ter
cio nota/q dūz ſcōs interpellamus pfato modo/ pro nob
inceſſanter orant/et optinent quod petunt Verū tñ eſt ſe-
cundū dñz pe. de tharentaſia/q optinere pt aliquis aliqd
duplici via Aut p viam iuſticie et meriti aut p viam gcie ꝛ
ſupplicacionis ſicut in curia ſūmi pontificis tradunt lrē q-
dam de ſimplici Juſticia/ quedā de gracia/ et vtroqz mō
ſci optinēt p nob orantes/ qr vt dr mgr in iiij. diſ. xlv. Iu
uant nos merito qd meruerūt in carne/ et iuuāt voto qd ſū
dūt iā p nob ad deū et ex hijs duobz ſp eſt efficax eoꝝ intē
ceſſio Sz intēceſſio eoꝝ p modū meriti/ eſt orō intpretati
ua. et ſp exauditur qntū de ſe eſt/ nō tñ ſep/ ipedientibus
qñqz peccatis noſtris Interceſſio vero per modum voti
eſt orō vera/ et ſemper exauditur/ qr non optant niſi quod
ſciunt deum velle fieri/ vel ſimpliciter vl'eis orātibus Et

tantum de 2ª ꝓpoſicione huius materie

Tercia ꝓpoſicio ſeu ꝯcluſio huiꝰ prime materie

Clauis ergo dauid dicat ꝑticeps ego ſū oīm̄ timenci
um te Rite tn̄ in eccā/certis ſblimitibus ſunt fratni-
tates inſtitute Prima ꝑs huiꝰ ꝓpōnis/que eſt de dicto
dauitico/ſatis nota eſt ex hijs/que dcā ſunt in pma ꝑte p-
me ꝓpoſicionis ſeu maioris huiꝰ materie Sed. 2. ꝑs tri-
pliciter ꝓbatur: Prio autoritate pſalmiſte dicētis Ecce
ꝙ bonū et ꝙ iocūdū habitare frēs in vnū Itē pª pe. 2. frat
nitatem diligite Secundo pꝫ roē ſic/illud eſt rite inſtitu
tum qd ē opꝰ vtuoſū/vtpote ad dei et ſcōꝝ cultū ꝓpt ſpi-
rituale ꝯmoduz ordinatū/ſ; ſic eſt de fraternitatibꝫ de qui
bus loquimur igitur ꝛc Maior pꝫ/qꝛ tale opus ꝑtinet ad
vtutem rligionis/q debitū cultū deo et ſcis exhibet ſecun
dum btm̄ tho. 2 2. q. lxxxj. Minor vō patebit in ſequēti-
bus Tercio pꝫ h ꝑ ſilitudinē reptā in ciuilibꝫ. ſi enī iura
vl leges ciuiles ꝓpter ꝯmodū tpale ſocietates admittunt
rite/mlto magis eccīā hoc pt admittere ꝓpter ꝯmodū ſpi-
rituale Sed circa hāc ꝑtem/ꝓ fine huiꝰ materie notan
da ſunt tria. pmo ꝙ fraternitates iſte in ſacra ſcriptura/et
in geſtis xpi ac ſcōꝝ habent fundamentū. Ipe enī dei filiꝰ
in pmis totum genꝰ humanū ditauit/et honorauit. in hoc
ꝙ nrāꝫ fraternitatem accepit Ipe inꝙ qui erat pmogeni-
tus in multis fratribus Ad roma. viij. et qui ſuos diſcipu
los fratres vōuit Jo. vltimo Demū ipe nobis oiā opa et
merita ac paſſiones ſuas coicauit. cū ꝓ nobis ſatiſfecit/ꝛ
nob ianuam regni celeſtis aperuit. dicente yſaya eiuſdem
liij. c. vere lāguores nrōs ipe tulit ꝛc et breuiter ſm ibero.
oiā q fecit ꝓ procurāda hoīm ſalute fecit Et iō beatꝰ pau.
pma ad cori. 9. huiꝰ fraternitatꝭ et beneficencie ꝑticipacio
nem expoſcens dixit. omnia facio ꝓpter ewangeliū vt ꝑ-
ticeps eiꝰ efficiar. vnde Et be. petrus eſtimās ſibi grauiſ
ſimum detrimentum. ſi huiꝰ fraternitatis perticipacionē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ꝑderet/ dicente ſibi .xͦ. Jo. iȝ. ſi non lauero te non hēbis ꝑtem mecum Rn̄dit/ dn̄e non tm̄ pedes ſ; et manus ⁊ caput Secundo eciā ꝓncipaliter be. paulꝰ ſuis in ep̄l'is i qbus eos quibus ſcribit vocat frēs eiſdē ſuos labores ⁊ orōnes legitur cōicaſſe. vn̄ ip̄e dicit ⁊ ad corin. ii ego libētiſſime impendā/ et ſupꝑpendat ip̄e aiābus vr̄is Itē ad colocenſes ꝓmo. nūc gaudeo in paſſionibus ꝑ vob̄/ et impleo ea que deſunt paſſionū xp̄i in carne mea/ ꝑ corꝑe eꝰ qd̄ eſt ecciā Item ad ephe. ꝓ. Audiens fidē veſtrā/ q̄ eſt in xp̄o ihesu/ et dilectionē in ōnes ſcōs non ceſſo g̃cias agere pro vob̄/ memoriā vr̄i faciens orōnibꝰ meis. et ȝͦ. beatꝰ Johānes in canonica ſua tercia Ita dicit gayo cariſſimo quē eͦ diligo in v̄itate/ de omnibȝ oracionē facio/ ꝓſpere te ingredi et valere Poſtremo et q̄rto plures ſci prēs frat̃nitatē inter ſe habuerunt/ et orōes ſuas ac bona oꝑa alijs cōmunicauerūt necnō et ſibi cōmunicari pecierūt ſicut ancelmꝰ Bernardꝰ Dn̄icus/ et mille alij vt pulchre wigel. i ſua ſūma de indulgencijs deducit et declarat: Secundo nō q̄ꝓtum ꝑ nūc mihi occurrit/ duodecim vtilitates ex fraternitatibȝ ꝑuenire poſſūt Quaꝝ nouem i hac vita ꝯtingūt Alie tres poſt hanc vitā Prima eſt ampliacio cultus diuini et ſcōꝝ/ vt pȝ in altaribȝ capellis iocalibȝ/ et miſſis q̄ a ꝯfratribus fraternitatū fūdant̃ vl' fiunt/ et indies multiplicantur et āpliant̃/ que tn̄ alias non fierēt Secūda eſt meritoꝝ augmētacio/ ſi ſaltem talia ex caritate fiāt Tercia ē ſatiſfactio pro pccis In quātum talia oꝑa penalia ſūt et ꝑꝯſequens ſatiſfactoria Quarta eſt dei et ſcōꝝ maiꝰ ⁊ frequencius auxilium/ qui ſic nos viſitāt ſuis bn̄ficijs et auxilijs/ ſicut eos colimus et veneramur Quinta eſt facilior p̄cum exaudicio/ dicēte criſoſtiō/ q libenter deꝰ hanc oracionem audͭ quā xp̄ianus non ſolū pro ſe ſ; ꝑ alijs orat vt patet math. xviij. vbi xp̄s dicit/ ſi duo ex vob̄ ꝯſenſerint ſuper terram de omni re quacūqȝ petierint fiet eis a prē meo

Sexꝫ eſt a m̄l'tis ꝑiculis liberacio per oꝛoēs et merita ſcōꝝ qui ſuos confrēs l' qui eos deuote inuocāt ƀm̄ bea. tho. xlv diſ. iiij. ex ptāte ſpeciali eis a' deo data a multis ꝑiculis ⁊ i firmitatibꝫ pꝛeſuant. vt beatꝰ ſebaſtianꝰ a peſte / anthoni- us a ſbitanea moꝛte / et ſic de alijs Septima eſt caſus rari- oꝛ in pctō vel recidiuacio / qꝛ ꝓ̄ubioꝝ xviij. dicitur / frater qui iuuaꞇ a frē quaſi citas firma Octaua eſt faciliōꝛ a pec- catis reſurrectio / qꝛ eccāſtes quarto / ve ſoli qꝛ ſi ceciderit non hꝫ ſbleuantē / ſi fuerit duo fouebuntur mutuo Duo- bus eni moꝛtaliter peccātibꝰ vno exn̄te in aliqua bonoꝛuꝫ fraternitate et altero nō / pꝛimꝰ ceteris paribus faciliꝰ vel cicius reſurget q̄ꝫ aliꝰ / et ƀ per merita et oꝛōes illiꝰ fraťni- tatis vel ꝯfrm̄ vel pociꝰ coopāte ſancto vel ſcā i cuiꝰ bono re fraternitas illa eſt inſtituta Nō eſt pax inter xp̄ianos nam cū fraternitas no'' ſit caritatis et vnitatis / ex fraterni tatibus homines pacificantur / aut pacificari debēt ſaltem qui ſunt in eadē fraťnitate . quia eccl'aſtici xxv. concoꝛdia frm̄ maxime placet deo ſicut per oppoſitū diſcoꝛdia valde ei diſplicet vt patet ꝓ̄u. vij. Preter haſ nouem vtilitates quas ꝯſequimur in hoc ſeculo Sunt tres alie que ſequūꞇ ex iſtis in alia vita . quaꝝ pꝛima ē inferni euacuacio 2ª pur- gatoꝛij euaſio . l' ſaltem ab eo faciliōꝛ liberacio. 3. vero glo rie conſequucio / vel maioꝛ in ea numeracio que ōnes tres ſequuntur ex nouem ꝓmis / vt de ſe pꝫ Nota 3º. et vltiō q̄ꝫ notanter dixi certis ſblimitibus qꝛ ad verā fraťnitatem de qua hic loquimur iiij. requirūtur . ꝓº. titulus bonꝰ ⁊ ho neſtus / vtpote in honoꝛe alicꝰ ſci vel ſancte non demonis vel cuiuſcūqꝫ hoīs viatoꝛis / ſeu eciā defūcti ab ecciā nē ca nonizati Secūdo cā iuſta / puta vel pure ſpūalis ad ꝯmu nicandū viꝫ ſibiīuicē bona opa vel miſſas ⁊c. vel eciā tpal' ſed pia / vt ꝓ pauperibus alendis captiuis redimēdis / ca pellis edificādis / et huiuſmōi Tales ei frn̄itates q̄ ꝓ tali- bus cauſꝭ ſtiūt / ſūt laudāde et qui eas deſpic' ē anathemati

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ſand⁹ diſ. xlij. ſi qs deſpic͛ / niſi forte eēnt alique alie ꝯdici
ones eas viciātes: 3º requirit͛ mod⁹ licit⁹ et honeſt⁹ in i
greſſu et egreſſu . vt viz nichil ibi fiat / qḋ n̄ ſit ad dei et ſcō
rum gl'az / l'fideliū vtilitatem. puta l'ad ſatiſfactionē / vl'ad
h̄ ꝙ mens hoīs deo ſbiciat͛ / et corpus rōi / ſ͛m dei et eccīe or
dinacionē / et ꝯſuetudinē coꝝ cū quibꝫ hō ꝯuiuit talia ei ri
te fiūt in diuino cultu / et ad v͛tutē religionis ꝑtinēt Si āt fie
ret in eis aliquid / qḋ de ſe ꝑtinet ad di gl'am aut ad vtilita
tem aīāꝝ aut eciā eēt preter dei et eccīe ꝯſtitucionē vel ꝯ̄ cō
ſuetudinē / q̄ ſ͛ aug. ꝓ lege hn̄da ē totū hoc eſſꝫ reputādꝫ
ſuꝑfluū et ſuꝑſticioſū . vt vult be. tho. ꝛ .2. q. ꝯ3. Requiri
tur eē ſpēā' mod⁹ in igreſſu / vt viz fiat ſine oi pacto exp̄ſſo
vel tacito / ſaltem de aliquo tꝑali dando / ſiue ſ͛ ſūma pecu
nie / ſiue ꝯuiuiū ſolēne / ſiue qḋcūqꝫ pecuia eſtiābile . vn̄ ſta
tuta negatiua in talibꝫ ſūt ꝑiculoſa / et pietatē excludentia
et vt puto ſymoniaca. vt ex b. tho. ꝛ 2. q. 100. hri p̄t v͛bi grā
ſi ſtatuat͛ / ꝙ qui n̄ dederit tn̄ non erit de tali fraternitate.
ꝑ h̄ eni p̄cludit͛ via pauꝑib⁹ non ingrediendi / poſſet tn̄ qs
p⁹ ingreſſū ꝓprio motu / vl' ſ͛uādo ꝯſuetudinē alioꝝ / dare
aliquid ꝓ ſuſtentādis aut ꝯtinuādis oneribꝫ pijs illi⁹ frat͛
nitatis / vt ē accēſio luiāriū in officio diuini cult⁹ / celebraci
o miſſaꝝ et ſic de alijs ſic͛ p̄t quis aliū ꝑ elemoſinas corpa
les ad aliqua ſpiritualia oꝑa faciēda inducere . puta ad o
randum vel dicendū miſſā . l'eciā pro ſtipendio neccitatꝭ ſpi
ritualia ſeminātibus aliquid dare Quarto r͛quirit͛ intē
cio recta / tam ex parte recipientis ꝙ̄ ingredientis . vt ſcili
cet non habeatur principaliter oculus ad ꝯmoduꝫ tempo
rale / ſed ad honorem dei et ſalutem anime et corporis.
Hijs enim duabus vltimis condicionibus omiſſis . ſecun
dum magiſtrū noſtrum iohannem tinctoris pie memorie
Qui de fr̄nitatibus breuē ſ͛ fecūdā d͛termiācionē fecit / ſe
pi⁹ reddit͛ mod⁹ ingrediēdi fr̄nitates illicitus . tā ex ꝑte i
gredientis ꝙ̄ recipientis . ſic et in ōnibus ꝯtractibꝫ ex ſuo

generc ſymoniacis ꝯtingꝰ Uel dū intēcio circa ingreſſū ꝑ-
uertit̄ .cū ſcilꝫ ꝓncipalit̄ fert̄ ad cōmodū tēpoꝛale/ ⁊ nō ad
honoꝛē dei et ſalutem coꝛꝑis et aīe / et ſic qn̄ꝫ ē illicitꝰ ex ꝑ-
te amboꝝ .ſ. r̄cipientis et igredient̄ dū ſcꝫ vtriuſꝫ intencio
dcō mō coꝛrupta eſt Qn̄qꝫ v̇o eſt illicitꝰ ex ꝑte alteriꝰ tm̄
dū .ſ. vniꝰ inten° ē rcā/alteriꝰ ꝑūſa Uolens igit̄ aliquā fra
ternitatem talē ingredi/ petat humilit̄ ad illam ꝓpter deū
recipi in caritate n̄ ficta .nec ſe quiuis titulo tacite l' exp̄ſſe
ad aliqḋ tꝑale dādū obliget/ qꝛ h̄ vim pacti hꝛē videt̄ /nec
tm̄ tali ſic puro aīō ꝓpter ſalutē aīe ſue ingredienti ꝓhibitᵐ
eſt poſt liberā recepcionem/ad dei honoꝛē et ſcōꝝ aliquid
darc .puta luiāria vel elemoſiās ad decoꝛādū altaria ⁊ hu
iuſmodi .ymmo mlt̄um ꝯmendabile eſt et meritoꝛiū Hec
oiā tictoꝛis vbi ſup̄ Et tm̄ de p̄. materia .ſ. de fraternitati
bus in cōi   Sequit̄ 2ª materia /q̄ eſt de fraternitate roſa
rij v̄ginis in ſpeciali Que eciā tres habꝫ ꝓpoſiciones .cꝰ
pꝛima et maioꝛ talis eſt

Nter ecciē fraternitates illa pocioꝛ eē cenſet̄ .que in ꝯfra-
tribus titulo cā vel mō bonis oꝑibꝫ vel oꝛōnibus alias ex
cedere dinoſcitur Hec ꝓpoſicio quo ad ōnes ſuas ꝑtes
ſil' ꝓbatur tripl'r Pꝛiō auctoꝛitate/ ꝑ illā maximā thopi
cam Si ſimpliciter ad ſimpl'r mag̃ ad magis maximū ad
maximū Secūdo pꝫ racione ſūpta ex illa aucte . qꝛ ſi fra
ternitaꝰ ſint bone q̄ hn̄t honeſtū titulū /cām bonā/ vel mo-
dum licitum et ſic de alijs .ergo illa erit melioꝛ et pocioꝛ/ i
q̄ talia ſūt exellētiꝰ Tercio pꝫ a ſil'i in frat̄nitatibꝫ ciuilibꝫ
in quibus eē illa ē pocioꝛ /q̄ in talibꝫ excedit Itē in exerciti
bus quoꝝ ille ē nobilioꝛ /qui nobilioꝛē hꝫ ducē /mag̃ abun
dat in militibꝫ /et expeditis ad ꝑliū et in nccārijs ad bellū
⁊c̄ Eciam idē pꝫ in cognacionibꝫ vl' ꝯmunitatibꝰ Sed ne
longiꝰ moꝛer Hic nota ꝓmo / ꝙ meliꝰ eſt hꝛē fraternita
tem cum melioꝛibus et ꝑfcis /qui nulla vel modica indigēt
ſatiſfactione/ꝙ̄ cū alijs .qꝛ tales ꝑfecti magis de ſuis bōis

opibus apponũt in fraternitatib⁹.et cũ hoc min⁹ aut nich
il de ſatiſfactione/q̃ fit ꝓ illis de fraternitate recipiunt.q̃re
maior pars ſatiſfactionis cedit alijs.
Nota 2°.ꝙ ceteris parib⁹ meli⁹ ē hrē frñitatē cũ mul
tis q̃ꝫ cũ paucis.et maxime loq̄ndo de ill' frñitatib⁹/quib⁹
vnuſquiſqꝫ aliq̄s orões ꝓ oĩbus de fraternitate legit/vel a
liqd ſatiſfactiõis opus apponit/tunc enim non minuitur
frcũs cuiuſlibet in ꝑticulari/ymmo mag̃ augeť/tũ q2 bonũ
q̃ꝫto cõius tãto diuini⁹/tũ eciã q2 ĩpoſſibile eſt p̄ces multo-
rũ nõ exaudiri Ex quo rep̄hendi merito pñt hi/qui ĩ qui
buſdã fraternitatib⁹ vltra certũ numerũ plures nõ admit-
tũt in tꝑalibus p̄cipue paupes qui nõ habũdant abijciũt.
qui tñ de ſpũalibꝫ plus apponere pñt.
Nota tercio et finaliť.ꝙ q̃ꝫuis ſancti ſuꝑiores magis
ſint deo accepti/q̃ꝫ inferiores.et per conſeq̄ns/fraternitas
in honore eorũ inſtituta eſt pocior ſaltem ceteris paribus/
tñ vtile eſt interdũ minores ſcõs orare vel honorare/vel in
eorũ nomine fraternitates iſtituere Et hoc ꝓpter .v.raci
ones.quas be.tho.xlv.diſ.iiij.tangit Prima.quia inter-
dum aliquis habet maiorẽ deuocionẽ ad minorẽ ſanctũ q̃ꝫ
ad maiorem Ex deuocione autem maxime dependet ora
cionis vl' boni operis effcũs Secũda ꝓpter faſtidium tol
lendum/quia aſſiduitas vnius rei faſtidium parit.per hoc
autẽ/ꝙ diuerſos ſcõs oramus/quaſi in ſingulis nouus fer-
uor deuocionis excitatur Tercia q2 quibuſdã ſcis.eciã mi-
noribus datũ eſt/in aliquib⁹ cauſis patrocinari.ſic b.ãtho
ꝯtra ignẽ.et b.ſebaſtiano ꝯtra peſtẽ ꝛc. Quarta vt honor
debitus omnibus exhibeať Quinta ꝙ plurium orõibus
qñqꝫ impetrať/qd vnius oracione nõ optineť Et tm̃ de il
la prima propoſicione
Sequiť ſcda ꝓpoſicio ſeu minor hui⁹ materie.
Huiuſmõi videť eſſe nrã btẽ virginis de roſario frat
nitas ſub certo ſalutacionũ et oracionũ dominicaliũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

inſtituta numero Qui quidē numerus/ſicut et cōfrm̄ con
ſcriptio atꝫ ſignoꝝ delacio/non caret miſterio. Ante de
claracionem ſingularum ꝑcium huius propoſicionis tria
de hac fraternitate ꝓ ſequencium ampliori noticia preno-
tare curaui. Primo/quis ſit huiꝰ fraternitatis inſtitutor
vel autor Secundo/quis inſtitucōis et ingreſſus in eam
modus Tercio de nomine eius/quare videlicet de roſa-
rio vel beate virginis pſalterio nūcupatur. De primo igi
tur nota. ꝙ anno dñi. M.cccc.lxxv. Illo videlicet tempo
re/quo karolus burgundionū dux nuyſſiam inſigne rheni
oppidum obſidebat. videntes ſancte ciuitatis colonienſ
ciues periculū ſibi non ꝑuū iminere. niſi ꝙ̄ citius de reme
dio prouiderent oportuno Nedū armis ⁊ ceteris neceſſa
rijs munierunt. ſed et ſuos inuocantes patronos. Reges
videlicet martires ac virgines et precipue pijſſimam dei
mrēm virginem dico mariam/meſtorum cōſolatricem/ad
oracionis p̄ſidiū confugerūt In hos autem quidā non ꝑ-
uus eiuſdē virginis zelator/ſacre theologie ꝓfeſſor/ac in ꝯ
uentu p̄dicatorū eiuſdē ciuitatis tunc prior/ad ipſam virgi
nem mariam ſe totum conferens/fraternitatē de ea inſtitu
ere/et deuocionē illam ātiquā de eiuſdem virginis roſario
ꝓ parte abolitam renouare/vt ip̄a virgo p̄dictam ciuitatē
a ꝑiculis tunc imminentibꝰ ꝓtegere et p̄ſeruare dignaret̄
humiliter et deuote cōcepit et ſpopōdit Mira res/ſꝫ non
impoſſibilis ei de cuiꝰ plenitudine accipiunt vniūſi Nam
vbi tūc magna ſanguinis effuſio timebat̄ ſubito nō ſine vi-
ginis ⁊ ſanctorū auxilio/magna ſpes future pacis receden
tecū tranquillitate principe ſuꝑuenit Cuiꝰ rei grā ne igra
titudinis mater obliuio/miē ⁊ pietatis fontē ſcaturientem
exiccaret. et vt ip̄a virgo ī eiuſdē populi ꝓtectione ⁊ cuſto
dia amplius p̄ſeuerarct Idem p̄nominatus p̄or de ꝯſilio
mgrōꝝ et p̄rm ſui ꝯuentus Ad preceſqꝫ ⁊ vota multarum
vtriuſqꝫ ſexus eiuſdem ciuitatis deuotarum perſonarum/

quod conceperat adimpleuit. atqȝ prefatam fraternitatē certis ſub limitibus/de quibus immediate dicetur inſtitueus/eam in feſto natiuitatis beate virginis marie eiuſdem anni Ad laudem et gloriam ipſius virginis necnon et multorum edificacionem publicari/et poſtmodum approbari per ſedem apoſtolicam dotariqȝ multis indulgencijs fecit et ꝓcurauit. vt magis infra patebit q̄uis tamen approbacionē non eguerit/vt ex prima materia ſatis patuit.

Pro finali autem cōclusione huius notabilis caueat queſo lector horum/quicunqȝ eſt ne pretactum inſtitutorē cuius intencionem ſolus ille qui ſcrutator eſt cordium nouit. In hoc facto diiudicare ſiniſtre velit. quia ſi de indr̄ntibꝰ non liceat nobis ſecūdum ſcripturas iudicare. ſed omnia debeant ī meliorem partem interpretari/q̄tomagis de ſecretis cordis vel de intencione ī operibus bonis ad dei vl̄ ſanctorū gloriam ordinatis. ſicut eſt hec fraternitas vt ſtatim patebit.

De 2º. viȝ de modo inſtitucōis vel ingreſſus huiꝰ fraternitatis Sciendū ꝑmo ꝙ ipa ī ſola dūtaxat q̄rundā orōnū liberali cōicacione fūdata et inſtituta ē Ita ꝙ in ea nullū tp̄ale dandū eſt/nec in ingreſſu nec ī egreſſu vel ꝓgreſſu Vn̄ ſi qui ꝙ abſit facerent eā queſtuariā/aut ꝑ eā extorq̄re vellent pecunias. tūc reuera tq̄ pſeudo ꝓphete ſūt vitādi/ et excludendi a fraternitate iſta Et vt timeo puniendi ab ipa glorioſa virgine maria/vtpote qui ſue fraternitatis puritatem ſic inficiunt vel maculant Sciendū 2º. ꝙ oracio q̄ principaliter in hac fraternitate cōicatur/eſt ſalutacio angelica vna cū oracione dominica inter cūctas oraciones ꝑ ponenda. de quaꝝ tn̄ exellencia plura dicentur infra Ita qȝ volens huiꝰ fraternitatis cōfrm̄ numero ſociari/et frcm̄ reportare ſalutarē/debet oī ebdomada tria roſario cemū et l. Aue maria/cū. xv. Pater nr̄. cōtinencia Intmiſcendo ſcȝ ſꝑ poſt decimū aue maria vnū pater noſter. ꝑ ſe vl̄ ꝑ

aliũ dicere vel legere. nec oꝫ/ꝙ genib⁹ flexis vel in eccĩã vł
ſimul vel certa hora vel die dicãt. ſ ſufficit hoc totũ dixiſſe
ſimul/vel ꝑ ꝑtes in fine ebdomade Si quis aũt i aliqua eb
domada/vel ex negligencia/vel certo ꝓpoſito/vel aliqua
occupacõe neglexerit/nõ debet in alia ebdomada repete-
re/nec de illa obmiſſione ꝯſciãꝫ vel cõfeſſionẽ facere/qꝛ nul
la eſt hic obligacio culpe/ſ dũtaxat illius pene/ꝙ qui in ali
qua ebdomada hoc obmittit priuat̃ ꝑticipacione alioꝝ ro
ſarioꝝ/q̃ in eadẽ ebdomada dicũt̃ a cõfribus alijs Quia
enĩ orões vel quecũqꝫ opa penalia/q̃ fiũt ab vno nõ ꝓſunt
alijs ꝑ viã ſatiſſactionis. niſi ex ꝑte agentis ad alios. ſ. ſuã
intencionẽ r̃ferentis vt ſupra patuit in ꝓma ꝓpõe ꝓme ma
teric Ideo dũ quis p̃dcã dicit vel legit/ſuã intencionẽ ac-
tu vel hitu ad oẽs qui de hac ſũt fraternitate ⁊ qui ſimilia
faciũt illa ebdomada debet referre Quia eciã melius eſt
hrẽ frat̃nitatẽ cũ multis/q̃ cũ paucis/vt patuit i ꝓma hui⁹
materie ꝓpõe Idcirco vt hec fraternitas vna et indiuiſa
maneat expedit vnũquẽqꝫ p̃dicta legentẽ itencionẽ ſuã ad
ꝓmariũ fundacionis locũ. ſcꝫ ad ꝯuetũ p̃dicatoꝝ i colonia
et ad oẽs illi⁹ frat̃nitatis frẽs et ſorores r̃ferre Secũdo p̃t
iſta tria roſaria ſi quis cui⁹ frat̃nitatis fr̃ vel ſoror illi⁹ deuo-
tiſſimi cãtici ſalue regina/qd̃ cũ ſolemni ꝓceſſione ſingulis
ſabbatis diebus dñicis ꝓfeſtis et feſtis añ altare eiuſdẽ fr̃
nitatis in p̃dicto ꝯuentu de ſero cãtat̃/ꝑticipacõeꝫ hrẽ vo
luerit Ipm debere ſe ibidẽ pñtare/aut ſeptẽ Aue maria.
vbicũqꝫ locoꝝ tũc fuerit ꝓ ſe et ꝯfrib⁹ dicẽ p̃tact⁹ fũdator
ſtatuit et ordinauit abſqꝫ tñ obligacõe cuiuſcũqꝫ culpe/ſed
ꝯformis pene q̃ tacta fuit Tercio quia ſciſſima illa vidua ã
na nobis ꝓlẽ hanc tã generoſam/ymmo ſororẽ pijſſimam
ꝟginem dico mariam ꝓtulit/que fructum vite attulit. hinc
eſt/ꝙ ꝓ aliquali gratitudine in honorẽ horũ triũ. ſ. matris
anne/et filie marie/et filij xpriſti dei et hominis ſingulis t-
cijs ferijs tria pater noſter. et tria aue maria a confratrib⁹

et ſororibꝰ huiꝰ fraternitatis dici/et ſibiinuicē cōicari ſub
pena ꝯſil'i pretacta/ꝑnoiātus fundator optauit et petiuit.
Preter āt iſta que iā tacta ſūt/poterit vnuſquiſqꝫ huic the
zauro tante fraternitatis ſuꝑaddere roſaria orōnes alias
miſſas vel bona opera ꝓut ſpūs ſcūs dederit/et virgo ip̄a
inſpirauerit Vn̄ quidā legūt omni die roſariū.alij pſalte-
riū/alij certas orōnes vel oꝑa ſuꝑaddūt.que diſtributor ō
niū bonoꝝ vna cū virgine maria vnicuiqꝫ de fraternitate
ꝓut opus eſt diſtribuit.nō eſt hic eciā ſilencio p̄tereundū
ꝙ ꝓ oibus de hac fraternitate defūctis Poſt q̄tuor feſta
ꝑ̄ncipalia v̓ginis.ſ.purificacōis ānūciacois aſſūpcōis ⁊ na
tiuitatis Aniuſaria q̄tuor cū vigilijs de ſero/ꝯmēdacōibꝰ
ac miſſa ſolenni de requiē in altari huiꝰ frat̄nitatis p̄ſatus
fūdator de cōi ꝯſenſu oim patꝝ et frm̄ ſui ꝯuentꝰ eciā capi-
tulariter ꝯgregatorū ꝑpetuo fieri ſtatuit et ordinauit. In
quibꝰ quidē ſingul' āniuſarijs qui int̄fuerint dies mille et
nōgētos idulgēciaꝝ a decē ⁊ nouē cardinalibꝰ datos vt pꝫ
in bulla q̄ in ꝯuentu nrō colonienſi vbi hec fraternitas fun
data eſt hētur ꝓ qualibet vice optinebūt Tercio ⁊ vltimo
eſt hic ſciendū ꝙ hec frat̄nitas nullos cuiuſcūqꝫ ſtatus aut
ꝯdicionis excludit.ſ; eo lecius nedū magnos vel diuites/ſ;
cecos claudos pauꝑes et debiles religioſos et ſcl'ares Iu
uenes et ſenes recipit quo orōnes eoꝝ facilius adeo teſte
ſcriptura nou' exaudiri quinymo ip̄a eciā mortuos admit
tit ⁊ facit ꝑticipes p̄docōꝝ bonoꝝ dūmō aſſit viuꝰ qui ꝓ eis
facit q̄ dcā ſūt Nō opꝫ tn̄/ꝓ illis mortuis legere p̄dcā qui
dū viuerēt ip̄ſius fraternitatis ꝑticipes fuerūt Vt āt huic
notabili qui ē de mō inſtitucōis/et ingreſſus huiꝰ frat̄nita
tis finē faciā. Qui huiꝰ frat̄nitatis ꝑticeps eē cupit/oī eb-
domada ꝑ ſe vel ꝑaliū faciat que dcā ſūt cū p̄tacta intencio
ne nec requiritur inſcriptio/vel ſignoꝝ que pater noſter di
cūtur delacio de neceſſitate/ſed ſolū de ꝯgruencia et de be
ne eſſe/ſicut patebit in fine huius ꝓpōnis prime.vbi dabū

tur ad hoc multe cõgruencie Et ideo ꝯſulendũ eſt vnicui-
qꝫ/vt faciat ſe inſcribi/et ſigna deferat fraternitatis ſue.
De tercio.ſ.de noïe hui⁹ fraternitatis ℟ Nota.q̃ trib⁹ ſolꝫ
noib⁹ noïari/dicit̃ eni q̃nqꝫ fraternitas de roſario q̃nqꝫ de
ſerto q̃nqꝫ de btẽ marie v̾ginis pſalterio/de roſario quidẽ dr
a roſa.qꝛ ſicut beata virgo in ſcripturis roſe cõpatur.ſm il
lud Ecci.xxiiij.ego quaſi plantacio roſe in iberico.i.in ec
cleſia militante Iberico eni interp̃tat̃ luna/in quo deſig-
nat militantẽ ecciãm.que q̃ diu eſt i hac vita/multos hꝫ de
fectus.et ideo ip̃a virgo maria velut roſa/quaſi inter deũ
et nos mediatrix et interuentrix pia plantata dicit̃. Vñ̃
eciam de ea canit ecciã ſicut ſpina roſam genuit iudea ma-
riã Sic in ꝓpoſito/q̃libet ſalutacio ãgelica virgini deuote
oblata eſt velut roſa.in cuius ſignum multa tam in ſpeculo
hyſtoriali/q̃ in libro de apibus et ceſareo legunt̃ exempla
hoc idẽ indicãcia.p̃cipue de illo milite facto cõuerſo in or-
dine ciſtercienſiũ.qui vt dicit̃ in de apib⁹/nihil aliud ſciẽs
q̃ ſalutacionẽ ãgelicã.ip̃am cũ maxima deuocione ſp̃ i ore
habuit vſqꝫ ad mortẽ/poſtq̃ ex ei⁹ ore roſa pulcherrima/
in cuius folijs litteris aureis et argenteis ſcripta erat ſalu
tacio angelica ꝓceſſit Simile legit̃ de quodã fratre ordi-
nis regulariũ.in eodem li.de apibus Fertur eciã ſimile de
quodã abbate p ſiluã ambulante et roſariũ orante/hũc eni
quidã latro inſequens/vidit columbam albam ad os eius
venire/et idẽ roſam ex eo carpere et ad celum deferre.ꝛ ß
tociens vidit quociens ille ſalutacionem angelicam repli-
cauit. Ex hijs igitur et ſimilibus exemplis patet.quare
merito hec fraternitas nominari p̃t fraternitas roſarij.

Secundo vocat̃ ab aliquib⁹/et p̃cipue in gallia frat̃-
nitas de ſerto.cuius racio noïs forteiſta eſt/qꝛ ſicut ex mul
tis materialib⁹ roſis/precipue.l.poteſt fieri materiale ſer-
tum.ſic procuidubio ex.l.ſalutacionibus/velut ex.l.roſis/
offerimus be.virgini ſp̃ũale ſertum ſibi haud dubium gra

tiſſimum In cui⁹ ſignū legi in quodam libello/a deuotis
patribus cartuſienſibus de treueri cuidā ꝓbo ſacerdoti ꝯ
ceſſo.ꝙ fuit quidā deuotus qui ex ſpeciali deuocione ſer/
tū materiale de roſis aut floribus alijs faciebat beate vir/
gini omni die. vel qn̄ poterat flores habere.et ei⁹ impone
bat capiti Ingrediens āt idē poſtmodū religionē cū iſtud
cōtinuare vellet ꝓhibitus fuit. Cuius rei grā temptatus
de egreſſu volenſqȝ redire ad ſeculū/cōſilio accepto a quo
dam deuoto patre/vt omni die loco illius diceret.l. Aue
maria perſeuerauit/et conſilium ſeruauit. Quodā autem
die dū poſtmodū ambularet ꝑ ſiluam et pretactū conſiliū
exſolueret viderunt latrones quandā virginē corā illo ſtā
tem/⁊ ad quodlibet Aue maria roſam floridam ex ore ei⁹
carpentē.atqȝ ſertū roſeū facientē.et poſt finē capiti impo
nente.et ſic celū aſcendentē/ex qua viſione ſtupefacti ipi la
trones fratri retulerūt q̄ viderūt et ſic referendo eū ampli
us in ſua deuocione cōfortauerunt Tercio vocatur qn̄qȝ
fraternitas de pſalterio mariano et hoc ad inſtar pſalterij
dauitici. quia ſicut pſalteriū dauiticū centū et.l.pſalmos ꝯ
tinet.ſic iſtud centū et.l. Aue maria Itē ſicut ecciā in offi
cio ſuo/ipſȝ pſalteriū dauiticū qn̄ facit de tpe integrā ebdo
madā complet et legit.ſic in hac fraternitate vt ſemel in eb
domada a cōfrib⁹ hoc pſalteriū be.virginis legat̄ ſtatutū
eſt.vt ſupra patuit/de hoc autē numero centenario ſcilicet
et quinquagenario magis infra patebit.vbi ponentur raci
ones cōgruitatis Non eſt autem hic ſilencio tranſeundū.
ꝙ beata virgo ſecūdum Aug⁹.eſt pſalterium cuius ſono
mitigatur Ira iudicis/aufertur ptās inimici et ꝯfert̄ gau/
diū exultacionis Ex p̄dictis ſatis patēt illa tria.q̄ volui p̄
notare anq̄ declaracōem hui⁹ 2.ꝓpōis vel minoris 2.matie
Uenio igit̄ ad declaracionē eiuſdē ꝓpōnis 2.q̄ iiij.habet
partes principales quaꝝ p̄ma dicit/ꝙ iſta noſtra be.virgi/
nis fraternitas/in pretactis q̄ ſcilicet tanguntur in prima

ꝓpōne alias fraternitates excedit. qđ patet primo in titulo. Quia ex titulo hꝫ ſup alias dignitatē vtilitatē generalitatē Dignitatē quidē/qꝛ in honore illius ē inſtituta/que ē ſuper oēs ſcōs et angeloꝝ choros exaltata/atqꝫ oī laude dignissima. adeo vt ſi ſcđm ambroſiū omniū nrm̄ membra verterent̄ in linguas adhuc eā laudare ſufficer et nullus. ymmo ſm petrū comeſtorē ei⁹ inſignē laudatorē Si fieri poſſet/qꝫ arene puluis/et vnde Undarū gutte/roſa gēme lilia flamme Et hera celicole nix grando ſexus vterqꝫ Uentorū pēne volucrū pecoꝝ genus oē Siluarū rami frondes auiū quoqꝫ pēne Ros gramē ſtelle piſces angues et ariſte. Et lapides mōtes cōualles atqꝫ dracones. Lingue cūcta forent. minime deꝓmere poſſent Que ſis vel qn̄ta vgo regina maria Que tua ſit pietas/nec lrā nec dab' etas. 2ᵒ vtilitatē/qꝛ in hōre illi⁹ q̄ ē mꝛ dei/et thezauraria celi. ſm ber. eſt inſtituta. et cui⁹ orō vt ita dicā initit̄ iuſticie. qꝛ nō fas ē filiū aliquid mri denegare/vt dixit ſalomon. i. xp̄s mri ſue berſabee. i. mri marie/⁊ iō cantat de ea ecciā. nā te filius nl' negās hōrat Et ſic orō b. vginis videt̄ inniti iuſticie/ſꝫ aliorū ſcōꝝ orōnes magis vident̄ inniti grē et liberati diuine. Cū aliquid eciā a deo petim⁹ ſiue imediate ſiue alijs ſcis mediantib⁹. nō tn̄ ſine hac vgine optine⁹/dicente ber. qꝛ redēptur⁹ de⁹ huānū genus vniūſū pciū ꝯtulit in mariā/ſine ea nl' poſſu⁹/ſine ea miſeri ſum⁹. ſine deniqꝫ ea fcm̄ ē nichil Hec ille. 3ᵒ generalitatē. nā ceteri ſci pr̄es et ſūt ſpēales aduocati ſpēaliū ſtatuū et ꝯgregacionū. vt dn̄icus pdicatoꝝ/nicolaus nauigācium et ſic de alijs Sꝫ ipa pijſſima vgo/mꝛ ē et aduocata quorūcūqꝫ hoim peccatoꝝ et iuſtorū. ymmo ſm Bernardū oibus oia fcā eſt/oibus ſinū mie apit. vt de plenitudine eius accipiāt vniūſi Eger ſanacionē/triſtis cōſolacionē/peccator veniā/iuſtus grām/angeli leticiā/filius dei humanā ſbſtanciam/⁊ tota trinitas gl'am. ita vt non ſit qui ſe abſcondat a calore eius Secūdo/qꝫ hec fraternitas

in confribus alias excedat. pꝫ ex tribus. ſ. ex eorũ differenti
ſtatu quantitate vel numero qualitate ſiue bonitate. Ex
differẽti ſtatu quidẽ. qꝛ nõ eſt ſtatus qui abſcondat ſe a ca
lore huiꝰ fraternitatis Ipſa eni nedũ viuos ſꝫ et mortuos r̃
cipit Et inter viuos oẽm ſtatũ ꝯphendit. qꝛ in ea ſũt nobi-
les ignobiles diuites paupes ſeculares. ⁊ clerici principes
et eccleſie p̄lati doctores et religioſi iuuenes et ſenes et ſic
de alijs ſtatibꝰ huiꝰ ſeculi Ex q̃titate vero/ qꝛ vt ex libel
lo fraternitatis pꝫ. cũ nõ ſunt niſi q̃tuor ãni ſue inſtitucõis
hodie tñ fere quingenta milia inſcriptoꝝ cõtinet. ⁊ adhuc
amplius cõtinebit qꝛ augmentat̃ et dilatatur ꝑ varias pa-
trias/ ciuitates et loca de die in diẽ Ex q̃litate aũt/ qꝛ cũ in
ter tantos ꝯfrẽs ſint pueri ⁊ innocentes doctores religioſi
religioſe et eciã ſeculares/ qui ſũt magni meriti apd̕ deũ. et
qui haud dubiũ nulla vel modica egẽt ſatiſfactione. ſequit̃
itentũ. ſ. excellencia huiꝰ fraternitatis/ ex ꝯfrũ q̃litate ⁊ bo
nitate. et q̃ bonũ et vtile ſit eis ãnumerari. Tercio q̃ hec
frat̃nitas excedat alias in bonis opibꝰ vel orõibꝫ ſatis ex p̃
dcis pꝫ Pro cuiꝰ tñ adhuc ãpliori declaracõe nota. q̃ ex
hac pte hꝫ excellenciã in tribꝰ ꝓmo in orõe dñica/ q̃ in ea ſub
certo numero d̕r Scd̕o in ſalutacõe angelica. q̃ ãpliꝰ repli
cat̃ Et 3º in ꝯtinuacõe vł multiplicacõe vtriuſqꝫ Primo
quidẽ in orõe dñica. q̃ ſpãliter i tribꝰ ceteras orões exellit.
ꝓmo in autoritate doctoris qꝛ a ſolo d̕o inſtituta ẽ/ a xp̃o ꝓ
palata et docta a ſpũ ſcõ dictata os eni dñi loquutũ ẽ Eſt
eni xp̃s d̕i filiꝰ os pris qd̕ ſpũ ſcõ dictãte loquutũ ẽ v̕ba illa
q̃ ꝯtinet̃ in orõne dñica. 2º in ſufficiencia peticionũ qꝛ in ea
oia vite pñtis future neccãria tã corpalia q̃ ſpũalia petunt̃/
vt facilit̃ declarari poſſet. 3º in fecũditate miſterioꝝ qꝛ hec
orõ imenſa ꝯtinet ſacramẽta/ in q̃ adorat̃ deꝰ trinitas nouo
ſmonis gñe ſingłari dilcõis noie/ iaudita antiquitꝰ laude/
cũ d̕r pr nr. &c. Vñ aug. in expõe huiꝰ laud̕ d̕t/ multa dcã
ſũt in laudẽ d̕i in ſacra ſcriptura nuſq̃ tñ iuenit̃ ꝑceptũ po-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

pulo iſrabelitico.vt dicēt pr̄ nr̄.aut oraret prēm deū ꝛc Et
breuiter/tāta eſt fecūditas dīnoꝝ miſterioꝝ i hac orōe dm̄
ca.vt ſacerdos ſtās in altari/nō audeat ſine licencia dicere
pr̄ nr̄.ymmo p̄mittit dicēs/ꝑceptis ſalutaribꝰ.i.ecclaſticis
vel aplicis moniti/et diuina.i.xp̄i iſtitucōe formati audeꝰ
dicere pr̄ pr̄.q̄i dicat pplo ñ auderē ad tantoꝝ miſterioꝝ e
narracōem os meū apire.ex me vocādo prēm deū niſi ex p̄
cepto eccē vel xp̄i inſtitucione Quid pl'a/reuera ne dū in
his tribꝰ hꝫ excellenciā hec orō dm̄ca.ſꝫ i breuitate ex q̄ qui
dē hꝫ.ꝙ faciliꝰ dr/ciciꝰ et ſepiꝰ ꝓfert/artiꝰ in memoria tēt/
et dulciꝰ ac ſuauiꝰ maſticat/itimiuſqꝫ deguſtat et ꝑ ꝯn̄s ꝑ
eā deꝰ miōrs ad dandū qd̄ petit ciciꝰ iclinat Scd̄o hec ec
hꝫ fratn̄itas excellenciā i ſalutacōe āgelica Et h̄ in tribꝰ qꝛ
hec ſalutacio hꝫ ſuꝑ alias dignitatē facilitatē et vtilitatem
Dignitatē quidē.qꝛ ſm̄ ber.A tota t̄nitate in ꝯſiſtorio eiꝰ
dē t̄nitatis ē dictata digito dei ſcripta.et vni de fortiſſimis
palacij ad deferendū v̄gini delegata.p̄t ec̄ ſūi eiꝰ dignitas
ex tenore vel ſn̄ia.qꝛ i ea maria maxime ꝯm̄dat Primo ei
iſinuat.ꝙ fuit puriſſima ꝓpt̄ culpe carenciā.qꝛ aue.ꝙ ple
niſſima ꝑ grē affluenciam.qꝛ grā plena.ꝙ tutiſſima ꝑ dinā
p̄nciā qꝛ dn̄s tecū.ꝙ digniſſima ꝓpt̄ ꝑſone ſue reuerenciā.
qꝛ bn̄dcā tu i mulieribꝰ/ꝙ vtiliſſima ꝓpter ꝓlis excellenciā
qꝛ Bn̄dictus frcūs vētris tui Scd̄o facilitatē/qꝛ ab oibꝰ
facilit̄ ſciri p̄t pueris et ſenibꝰ boni ingenij et rudibꝰ vt nul
lus poſſit de eiꝰ ignorācia excuſari Nota hic exemplū de
illo milite fcō ꝯuerſo in ordine ciſtercenſiū.qui orōem dm̄
cā addiſcere nō valuit.ſed bn̄ hanc ſalutacionē/ex cuiꝰ ore
poſt mortē roſa ꝓceſſit vt ꝑus dcm̄ ē. Tercio vtilitatē/qꝛ
hec ſalutacio fuit filij dei generatiua/mūdi regeneratiua/
inferni euacuatiua/celi reꝑatiua/ac totius boni collatiua
quā deuote dicens tenet locū gabrielis et quodam ſpiritu
ali modo iterū generat in ea dei filium aut ſaltem in ſeipſo
ꝑ virginis ſalutate auxilium. Pro ampliori autem huiꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ſalutacōis ꝯmendacione Nota. ꝙ ip̄a virgini et toti curie
celeſti multū placet/ demoni multū diſplicȝ et hoi multū ꝓ
deſt Placet quidē toti curie celeſti. qꝛ ſm̄ Bernar. dū eā
deuote dicimꝰ/ celū ridet/ angeli letant̄ ſpēalit̄ āt placet ip̄i
v̄gini. qꝛ vt inquit idē Bernar. loq̄ns ad eā Eſt tibi o v̄go
maria quaſi oſculū/ audire hunc v̄ſum Aue maria Tociēs
eni o beatiſſima oſcularis quotiens ſalutaris/ nec miꝝ. qꝛ
dū ip̄a v̄go hanc ſalutacōem audit Audit p̄mo glorioſiſſi
mā illā ſalutacōeȝ quā ſibi dulciſſimꝰ ſuꝰ ſponſus. ymmo ⁊
filius ꝑ panymphū trāſmiſit/ q̄ ſibi ad gaudiū magnū fuit.
cū ait Exultauit ſp̄ūs meus i deo ſalutari meo Scd̄o au
dit dulciſſimā cantilenā/ quā ſibi ioculator ille deuotꝰ can
tauit q̄ cātacio fuit tante ſuauitatis/ ꝙ eā ad cantandū ꝓ
uocauit. dū dixit Magnificat. ymmo et angelos dicētes i
natitate filij ſui. gl'a in excelſ Et totū mūdū letificauit. ps.
letent̄ celi exultet terra an̄ faciē dn̄i qꝛ venit Tercio aud
epl'am vtiliſſimā. quā ſibi fidelis ille nūciꝰ deportauit In
q̄ ꝯtinebat̄ ꝓſpitas amicoꝝ redēptio captiuoꝝ et victoria
hoſtiū. Quarto audit ābaſſiatam ſolemniſſimā. quā ſibi
detulit ſolennis ille legatꝰ/ ꝑ quē ſibi ānunciabat ꝙ in regi
nā aſſumenda erat Vn̄ ber. egredit̄ gabriel de rege ad re
ginā de imꝑatore ad īꝑatricē. et eo forte alacriꝰ/ vt cū āgeli
prius regē hr̄ēnt/ habituri eēnt et reginā Diſplicet āt mul
tū dyabolo Primo qꝛ cū ſit inuidꝰ/ nō libent̄ audit illā ſa
lutacionē. ꝑ quā hō acquirit ſalutē/ ſ; eſt ſibi ad diſſecacōeȝ
Secūdo cū ſit in luctu diſplicet ſibi illa dulcis decantatio.
ꝑ quā homo recipit ſp̄ūalem dulcedinē/ et ideo eſt ſibi ad
moleſtiam. Tercio cū ſit tyrannus diſplicet ſibi illa epl'a
ꝑ quā ſuos amiſit captiuos/ et ideo eſt ſibi ad ꝯturbacionē
Quarto cū ſit ſuꝑbus/ nō placet ſibi illa ābaſiata. per quā
illa q̄ caput eius cōtriuit in tocius mūdi reginā aſſumit̄/ ſ; ē
ſibi ad indignacionem Quid plura reuera. ſm̄ Bernar.
ad hanc ſalutacionē demones fugiunt. et infernus tremit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ymmo ſm eundē ſup illo Terribilis vt caſtroꝝ acies ordi-
nata. nō tm̄ timent hoſtes caſtroꝝ q̄tūcūqꝫ bene ordinatā
aciem q̄tū timent demones nomē marie Ad cuiꝰ patroci
niū fluūt et ꝑeūt. ſicut fluit cera a facie ignis Nec ſolū diſ-
plicet eis illa ſalutacio. ſed oia eiꝰ verba diſplicet eni ꝑmo
eis Aue. cū eternū ve ꝓcurauerūt. Itē maria caput eorū
ꝯtriuit Itē dn̄s tecū/ qꝛ in ſpē ſerpentis cū eua lucifer fuit.
Itē bn̄dcā tu i mulieribꝰ/ qꝛ ipā maledictionē iduxit Itē
bn̄dcūs frcūs ventris tui/ qꝛ ꝑ ſuā ſuggeſtionē frcūs mulie
ris fuit maledcūs. ꝓdeſt āt ſūme hec ſalutacō hoi/ qꝛ aliqn̄
eſt imundꝰ ꝑ culpā/ tn̄broſus ꝑ ignorāciā vacuꝰ ꝑ ꝑuacōēꝫ
grē. ſolus derelictꝰ a diuina ꝓtectōe/ maledcūs maledcōe
et̄ne pene et famelicꝰ a celeſti refectōe/ quoꝝ oim remediū
hꝫ in hac ſalutacōe Nā qui ē immūdꝰ accedet ad hāc ſcāꝫ
q̄ ē ſine ve culpe Iō ꝑmittit̄ aue qui ē tn̄broſus accedat ad
tā illuiatā. iō ſbdit̄ mā. q̄ illūinata vel illūiatrix int̄pretat̄.
Qui eſt grā vacuꝰ accedat ad hāc repletā. ideo ſequit̄ grā
plena Qui maledcūs accedat ad hāc bn̄dcām. idō addit̄
Bn̄dicta tu in mulieribꝰ. qui ē celeſti r̄fectione ꝑuatꝰ/ acce
dat ad ipam tāto frcū dotatā Ideo finalit̄ ꝯcludit̄ Et bn̄
dcūs frcūs ventris tui Hec oia q̄ dcā ſūt de vtilitate huiꝰ
ſalutacionis/ pn̄t ꝑ multa exēpla tā ex roſario q̄ ex ſpeculo
hiſtoriali/ libro de apibꝰ Libro de miraculis be. v̄ginis ꝓ-
bari In quibꝰ q̄ti in temptacōe ꝑiculis pccis vel infirmi-
tatibꝰ ꝯſtituti/ ad mariā recurrētes/ et ſalutacōem hanc de
uote replicātes/ cenſeant̄ liberati et cōſolati ꝑteritū volo/
tū qꝛ hec cōſtant multis/ et audiunt̄ ſepius in ſmonibꝰ tū
eciam qꝛ ex nimia prolixitate tedium audienti generarent
vel legenti Nec ſilencio ꝑtereundū hic puto. q̄ vrbanus
quartus. quibuſcūqꝫ nomen ihesu In fine ſalutacionis ā-
gelice addentibus/ ꝓ qualibet vice xxx. dies indulgencia
rum conceſſit. quas iohannes. xxij. ſucceſſor eius confir-
mans/ alios triginta dies ſuperaddit. vt patet in bulla au-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

tentica que hẽtur in ecciã auinionẽſi/vbi prefatus Jo.xxᵘ
multis ãnis ſtetit Tercio hꝫ hec fraternitas/non ſolum
dignitatẽ et excellenciã ex orõne dñica vel ãgelica ſalutaci
one ſꝫ eciã ex ipaꝝ orõnũ freqñti vel fere ꝯtinua in hac frat̃
nitate replicacõe et multiplicacõe Nã ſi bñ volumᵘ calcu
lare.quinqꝫ milia hominũ legenciũ in ebdomada vnũ v̓gi-
nis pſalteriũ ſeptingẽta milia ſeptẽ vicibus centũ milia di-
cũt ſalutacionũ Et cũ poſt decẽ Aue maria.vnũ pr nr̃ et v
nũ Aue maria ſubiungãt p̃ter illa ſeptingenta milia ſaluta
cionũ adhuc nonaginta milia pater noſter ⁊ totidẽ aue ſu
paddũt/qȯ ſi ita eſt/de.v.milibᵘ hoim qd dicendũ erit de
quingẽtis milibᵘ/qui i cẽtuplo illos exedũt Taceo ꝙ mľti
oi die legũt roſariũ Alij qȯ plus ẽ pſalteriũ/ꝙ ec̃ qdã aliq̃
alia bona opa ſuffragia vel miſſas ex mera liberalitate et
deuocõe ꝓ fraternitate ſupaddũt ptrãſeo Ex quibᵘ oibᵘ
dicere audeo ꝙ iſta fraternitas i freqñti et fere ꝯtinua orõ
nũ ꝯmunicacõe exedit multas ⁊ pene oẽs ſpũales fraterni
tates in ecciã Quarto et finalit̃ ꝙ ipa ec̃ dignitatẽ hẽat in
inſtitucionis cã vel mõ Pꝫ ſm̃ triplicẽ cãm ſcꝫ efficientẽ fi
nalẽ et formalẽ.qꝛ de materiali ſatis dcm̃ ẽ Primo quidẽ
ſm cãm efficientẽ quã puto fuiſſe ſpm̃ ſcm̃ ꝓncipalit̃ et iſpi
ratiẽ p̃tactũ v̓o ꝓorẽ inſtrumentalit̃ et miniſterialit̃/ſicut ei
ſm ambroſiũ oẽ verũ a quocũqꝫ dicat̃ ẽ a ſpũ ſcõ ſic et õne
bonũ a quocũqꝫ fiat/facit eciã ad huiᵘ fraternitatis digni-
tatem/quo ad cauſam efficientẽ/ꝙ ipa primo eodẽ anno in
ſtitucõis ſue ad inſtanciã ſereniſſimi romanoꝝ impatoris
frederici tercij tũc pñtis in colonia.atqꝫ dicti prioris colo-
nienſ.p dñm Alexandrũ forliuienſem Epm p almaniã le
gatũ et tũc in colonia pñtẽ qui eciã in ea pecijt inſcribi hũi-
lit̃ et deuote et ymaginẽ virginis in altari huiᵘ fraternitat
bñdixit et ꝯſecrauit/ap ꝓbata et ꝯfirmata necnõ et multis
indulgẽcijs dotata fuit vt pꝫ p bullã ſup hoc datã q̃ habet̃
in p̃tacto ꝯuentu colonienſi Cuiᵘ tenor ſequit̃ ⁊ eſt talis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Lexander dei et apoſtolice ſedis gracia eps̄ forliuiē-
ſis cū plena legati de latere poteſtate ꝑ totam germa
niā nūcius et orator Uniuerſis et ſingulis xp̄iſidelibus p̄
ſentes lrās inſpecturis viſuris pariter et audituris. ſalutē
in dn̄o ſempiternā Et ſi glorioſos celeſtis curie cōciues ⁊
ſcōs / ymmo et eccleſias et ſacra loca ſeu fraternitates lau-
dabiles ad ipſorū laudē ⁊ honorem inſtitutas maximo nō
īmerito deuocionis feruore venerari dēam⁹ Utpote qui
eorū pijs patrocinijs ꝑit et auxilijs plīmū indigem⁹ Sin
gulariſſime tn̄ dei mrēm v̄ginē mariā oī laude digniſſimā.
quā eciā fili⁹ nl̄ negās honorat eiuſqȝ fraternitatē vel loca
ſūmo ſtudio ſūma affcōne atqȝ ſūma diligencia inſtāt īceſ-
ſant āplecti venerariqȝ tenemur Sn̄ ea ſiquidē deuoto teſ
te bernar. nl̄ poſſu⁹ ſine ea miſeri ſum⁹ ſine ea fcm̄ ē nichil.
Ut igit̄ eiuſdē beatiſſime v̄ginis laudabilis fratnitas de
roſario nuncupata. in ſola bonoꝝ operū cōmunicacione / ꝑ
fratres ordinis predicatorū in colonia nuper certis ſub li-
mitibus / ad maximā hui⁹ virginis laudem et gloriā / et ml̄
toꝝ edificacōēȝ ſalubriter inſtituta. ymmo pocius renoua
ta / qꝛ ꝑ beatiſſimū illius ordinis ꝑmū patrē dn̄icum legit̄ p̄
dicata. licet ad tempus neglecta fuerit ⁊ obliuioni tradita
firmior et ſecurior habeat̄ necnō et in dies augeatur. eoqȝ
libencius xp̄i fideles eiuſdē virginis cōfratres effici cōcu-
piſcant. quo in p̄tacta fraternitate dono celeſtis grē vberi
us conſpexerint ſe fore refectos. moti ex ſingulari ad eam
deuocione / in qua recipi atqȝ inſcribi voluim⁹ atqȝ petiui-
mus pijs eciam ſupplicacionibus ſereniſſimi romanorum
imperatoris ſemper auguſti ſuper hoc inclinati Pretactā
fraternitatē autoritate apoſtolica nobis ſpecialiter conceſ
ſa approbamus confirmamus et ratificamus / de omnipo-
tentiſqȝ dei miſericordia et beatorum petri ⁊ pauli apoſto
lorum eius autoritate confiſi Omnibus et ſingulis vtriuſȝ
ſexus dicte fraternitatis confratribus et ſororibus / in qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

q̄z p̄cipuis beate virginis feſtiuitatibus/ſcilicet ānunciaci
onis viſitacionis aſſūpcionis natiuitatis et purificacōis/
centū dies indulgenciarū in qualibet dictarū feſtiuitatum
die. atqz quotienſcūqz per ſe vel per aliū roſariū btē v̄ginis
qd̄ quinquaginta Aue maria cū quinqz Pater noſter ꝯti
net/legerint ſeu legi fecerint. ſeu ſabbatinis ꝓfeſtis ac feſti
uis diebus ad ſalue regina. qd̄ poſt ꝯpletoriū apud eoſdē
frēs p̄dicatores corā altari beate virginis in quo eadē fra-
nitas fundata eſt cantatur interfuerint. quadraginta dies
indulgenciarū ꝓ qualibet vice/de iiunctis eis penitencijs
miſericorditer in dn̄o relaxamus/ꝑpetuis futuris tp̄ibus
duraturis In quoꝝ oim et ſinguloꝝ fidem et teſtimoniū
p̄miſſorū preſentes lr̄as nr̄as ſcribi/et p ſecretariū noſtrū
ſubſcribi/ſigilliqz maioris et oblongi iuſſimus et fecimus
appenſione communiri. Datum colonie anno incarnacio
nis dominice. M.cccc.lxxvi. Indictione nona. die vero
decima mēſis martij pōtificatus ſanctiſſimi in xp̄o patris
et domini noſtri dn̄i ſixti diuina ꝓuidencia pape quarti ā
no quinto.

Demū Anno tercio inſtitucionis hui⁹ fraternitatis
ſ. lxxviij. ſanctiſſim⁹ dn̄s ſixtus b⁹ nois q̄rt⁹ papa moder-
nus/ip̄az eādē iteꝝ ꝯfirmauit ꝛ apꝓbauit Eiqz plurimas
indulgēcias ſupaddidit/vt pz i bulla ei⁹ q̄ec hētur in p̄tac
to ꝯuentu cui⁹ copiā hic inſerere volui.

Sixtus epiſcopus ſeruus ſeruorū dei ad perpetuam
rei memoriam. paſtoris eterni vices meritis licet in-
ſufficientibus in terris gerentes. oues dominici gregis no
bis celitus creditas/ad aulas ſalutis eterne perducere ſu-
premis deſiderijs exoptamus ac illas ad preparandā ſibi
perhennem gloriā indulgēcijs et remiſſionibus ſedulo in-
uitamus Ut eo deuocius oraciones altiſſimo effundant.
quo p illos ad alia pia opa q̄ i hoc mortali vita exercuerit/
facilius attingerere poterūt p̄mia felicitatis eṫne. Cū ita-

qꝫ ſicut accipimꝰ/ī eccleſia domꝰ ordinis fratrum p̄dicato-
rū colonienſis ſit quedā cōfraternitas vtriuſqꝫ ſexus fide-
liū de roſario btē mar ie virginis nūcupata/ad honorē āge
lice ſalutacionis inſtituta Cuius cōfratres et conſorores
tribus diebus cuiuſlibet ebdomade oracionē dn̄icalē. qui
decim et angelicā ſalutacionē centū et quinginta vicibꝰ oi-
bus tribꝰ diebus eiuſdē ebdomade ad honorē eiuſdē btē
marie virginis iuxta ipſius ꝯfraternitatis inſtituta dicere
cōſueuerūt Quas quidē oraciones et ſalutaciones roſari
um appellant Ac extra ciuitatē colonienſem in alijs ciuita
tibus et locis ſint q̄ꝓ plures vtriuſqꝫ ſexus eiuſdē cōfrater-
nitatis cōfrēs et ſorores Nos cupientes vt ipi cōfrēs et ſe
dulius et deuocius orōibus p̄dictis intendāt/quo ex hoc
dono celeſtis gracie vberius ꝯſpexerint ſe refectos de ōni
potētis dei miſericordia et ac beatoꝝ petri et pauli aplo'ꝝ
eius autoritate cōfiſi volumꝰ et apoſtolica autoritate ordi
namꝰ ꝙ oēs et ſinguli ꝯfrēs vtriuſqꝫ ſexus iſtā fraternitatē
p̄dictā ſuantes. tā in dicta ciuitate colonienſi q̄ꝓ eciā alibi.
vbicūqꝫ locoꝝ nūc et ꝓ tempore exiſtentes vere penitētes
et confeſſi qui oracionē dn̄icam et angelicā ſalutacōem mō
p̄miſſo dixerint In ſingulis natitatis ānūciacōis ⁊ aſſūp
cionis eiuſdē btē marie v̄ginis feſtiuitatibꝰ ſeptē annoꝝ et
totidē q̄drageāꝝ de iniunctis ſibi penitencijs relaxacōem
hēant et ꝯſequāt̄ Pn̄tibꝰ ꝑpetuo duraturis Volumꝰ āt
ꝙ ſi dcis ꝯfribus orōem et ſalutacionē p̄dictas dicentibus
aliqua alia indulgencia in ꝑpetuū vel ad certū tempus nū-
dum elapſum duratura ꝑ nos ꝯceſſa fuerit p̄ſentes littere
nullius ſint roboris vel momenti Nulli ergo hominū lice
at hanc paginā noſtre ordinacionis et voluntatis infringe
re vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc at-
temptare preſumpſerit indignacionē omnipotentis dei ac
beatorum petri ⁊ pauli apoſtolorū eius ſe nouerit incurſu
rum Datū rome apud ſanctū petrū Anno incarnacionis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

dn̄ice. M.cccc.lxxviij.iij.kl'. Junij pōtificatꝰ nrī āno. vij
Jdē eciā pp̄ ſixtus q̄rtus. Ad preces illuſtriſſimi frācīſcī
ducis britānie/et margarete eiꝰ vxoris Jſtū modū ſalutā
di btām v̄ginē ꝑ roſaria ꝛ pſalteria. i. ꝑ quinq̄ginta vel ꝑ cē
tū et quinq̄ginta aue ma. ap ꝓbauit. et omnibꝰ xp̄ifidelibꝰ
ꝑ orbem diffuſis tria roſaria in die dicentibꝰ quindecim ā
nos indulgenciaꝝ et totidē quadragenas cōceſſit. vt pꝫ in
bulla deſuꝑ data cuiꝰ tenor ſequit̄ et eſt talis.

Jxtus Ep̄us ſuus ſuoꝝ dei. Ad ꝑpetuā rei memo
riā Ea q̄ ex fideliū deuocōe ad dei oīpotētis et gl'oſe
v̄ginis marie laudē et gl'am pie ordinata ſūt vt firma ꝑma
neāt nrē ap ꝓbacionis robore ſolidamꝰ ac fideles ipos ad
deuocōis opa exercenda in idulgencijs et remiſſionibꝰ li-
bent̄ inuitamꝰ exiñ reddant̄ dīne grē aptiores maxime cū
catholicoꝝ ꝓncipū id expoſcit deuocio et h̄ ꝯſpicimꝰ i dn̄o
ſalubrit̄ expedire Sane ꝓ p̄te dilcī filij nobil' viri franciſci
ducis et dilcē in xp̄o filie nobil' mulieris Margarethe eiꝰ
ꝯthoralis duciſſe Britanie nob̄ fuit nuꝑ ꝓpoſitū q̄ i duca
tu Britanie et pluribꝰ alijs locis creſcēte fideliū deuocōe
ab aliquo tꝑe citra īnouatꝰ ē certꝰ modꝰ ſiue ritꝰ orādi piꝰ
et deuotꝰ qui eciā ātiquis tꝑibꝰ a xp̄ifidelibꝰ i diūſ mūdi ꝑti
bꝰ obſuabat̄ videlicꝫ q̄ quilibꝫ volēs eo mō orare dicit q̄li
bet die ad hōrē dei et btīſſime v̄ginis marie et ꝯtra īminen
cia mūdi ꝑicula tociēs āgelicā ſalutacōem. aue maria quot
ſūt pſalmi i pſalterio dauitico viꝫ cēcies et quinq̄geſies ſin
gul' decē ſalutacōibꝰ hꝰmōi orōem dn̄icā ſemel ꝑponēdo.
et iſte ritꝰ ſiue modꝰ orādi pſalteriū btē v̄ginis marie wlga
rit̄ nūcupat̄. vñ dux et duciſſa p̄fati ꝓpter ſingularē et ſin-
cerā quā ad ipaꝫ btām v̄ginē gerūt deuocōem cupiūt ritū
ſiue modū orādi predcm̄ ad obſtruēdū ora aliquoꝝ detra
henciū ꝑ ſedē apoſtolicā ap ꝓbari. Quare ꝓ ꝑte ducis et
duciſſe ꝛ alioꝝ fideliū plurimoꝝ nob̄ fuit hūilit̄ ſupplicatū
q̄tenꝰ vt ritū ſiue modū orādi hꝰmōi ap ꝓbare aliaſqꝫ ſuꝑ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

p̃miſſis oportune ꝓuidere de benignitate apoſtolica dig-
naremur Nos igitur tã ducis ⁊ duciſſe q̃ꝫ aliorũ fidelium
piam deuocionem plurimũ in dño cõmendantes hꝰmodi
ſupplicacionibus inclinati prefatũ pſalteriũ ſiue modum
orandi p̃dictũ autoritate apoſtolica tenore pñtium appro
bamus illumqꝫ tolerandũ fore. ac cunctis fidelibus eo mo
do orare licere decernimus et declaramus. et vt omnes et
ſinguli criſtifideles ad deuocionis opera et p̃dicto modo
orandum eo feruentius inducantur quo exinde facilius a-
nimarum ſuarũ ſalutem conſequi ſperauerint. vniuerſis et
ſingulis xp̃ifidelibꝰ p̃fato mõ orare volentibꝰ vbilibet ex
iſtentibꝰ pñtibus ⁊ futuris ꝓ qualibet vice qua ſic vt p̃mit
tiť orauerint ꝓ qualibet quinquagena p̃fati pſalterij quin
qꝫ ãnos et totidẽ quadragenas indulgenciaꝝ miſericordi-
ter in dño relaxamus preſentibus ꝑpetuis futuris tp̃ibus
duraturis Non obſtantibus ꝯſtitucionibus et ordinacio
nibus apoſtolicis ceteriſqꝫ cõtrarijs qbuſcũqꝫ Et qꝛ diffi
cile foret pñtes lr̃as ad ſingula loca ĩ quibus illis opus eẽt
originaliter deferri Volumus et apoſtolica autoritate cõ
cedimus quod illarũ vero tranſumpto manu duorũ nota-
riorum alicuius eccleſiaſtice curie ſubſcripto et ſigillo ali-
cuius p̃lati ſeu perſone in dignitate eccleſiaſtica conſtitute
munito fides detur in omnibus et per omnia ac ſi ip̃e origi
nales littere exhibite forent vel oſtenſe Nulli ergo omni
no hominum liceat hanc paginã noſtre approbacionis cõ
ſtitucionis declaracionis relaxacionis voluntatis et con-
ceſſionis infringere vel ei auſu temerario ꝯtraire Si quis
autem hoc attentare p̃ſumpſerit indignacionem omnipo-
tentis dei ac beatorum Petri et pauli apoſtolorum eius
ſe nouerit incurſurum Datum rome apud ſanctum Pe-
trum. Anno incarnacionis dominice milleſimo quadrin-
genteſimo ſeptuageſimo nono octauo Idus maij pontifi
catus noſtri anno octauo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Scđo/ſcḋm cām finalē ſatis pꝫ huiꝰ fratꝛnitatis digni-
tas/tā in cōcluſione ꝑme materie q̄ȝ eciā in multis/q̄ in hac
ꝓpōne dcā ſūt ⁊ dicent̃ adhuc.finis eni eius ē amplioꝛ cul
tus/et laus ſeu ſalutacio v̉ginis/et vtilitas multiplex in cō-
fratribus.vt eſt liberacio a multis ꝑiculis auxilio v̉ginis ⁊
cōſequutio multoꝝ̄ bonoꝝ̄ tam ſpuālium q̄ȝ corꝑaliū de
quibus eciā adhuc tangetur in ꝯcluſione huius materie.
¶Reſtat itaqꝫ finalit̃ dicendū de ꝯmendacione eius ex ꝑte
mōi/ſeu cauſe foꝛmalis Ex qua hꝫ tria p̄ ceteris fratꝛnitati
bus.ſ.antiquitatē ſecuritatē et facilitatē Antiquitatē qui
dē/nā i ꝑmis venerabilis beda angloꝝ doctoꝛ eximiꝰ/hāc
deuocōem in āglia ꝓmouit q̄ vſqꝫ in hanc diē ibidē ꝑſeue-
rat/pauci qui nō hn̄t ⁊ oꝛare volūt pendencia ſuſcipiūt Si
milit̃ eni ſūt ibidē/qui nō legāt ẞ roſariū.vl̉ qui nō deferāt
ſignū/aut ad minꝰ in eccleſijs hꝰmōi ſigna q̄ pr̄ nr̄ dicūt̃ ꝓ
illis audiui a quodā fide digno/aſſerente ſe vidiſſe q̄dam
bti franciſci ſignacula ſeu grana ex ſuo pr̄ nr̄ ex quo pie cre
dit̃ ipm hanc deuocionē nō ignoraſſe.ẞ et alios docuiſſe.
¶Retulit eciā pie memoꝛie mgr̄ alanꝰ de rūpe/ſacre theolo
gie eximius ꝓfeſſoꝛ oꝛdinis nr̄i ſe legiſſe i quodā tractatu
mgri Jo.de monte/beatū dominicū hanc fratꝛnitatē p̄di-
caſſe.et multos ꝑ eā ꝯuertiſſe.plurimaqꝫ miracula feciſſe/
de quibꝰ cā bꝛeuitatis ſupꝑſedeo Adijciens illō qđ ſup̄ tac
tū eſt/q̄ȝ videlicet in multis antiquis libꝛis/vt in libello de
miraculis be. v̉ginis In ſpeculo hiſtoꝛiali.in de apibꝰ/et
in ceſareo/multe pulchre hiſtoꝛie et miracula habent̃ de ẞ
roſario. Ex quo elicit̃/q̄ȝ ipm p̄dicando vel alios ad ipm
oꝛandū vel hꝰmōi fratꝛnitatē intrandū inducendo nō ē no
uitatē inducere.ẞ magis antiq̄ȝ et ad tp̄s abolitā i certis lo
cis deuocōeꝫ renouare In hꝰ eciā ātiquitatꝭ ſignū/adhuc
ml̉ti in multis locis ſigna ad hāc deuocōeꝫ vel fr̄nitatē ꝑti
nētia que pater noſter.dicūt̃ ſuis in zonis manibꝰ vel collo
deferūt ꝓch doloꝛ iam ad vanitatem que pꝛius in ſignum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

deuocōis et religionis erant inſtituta In ſignū eciā h⁹ ad
ymagines btē v̄ginis i eccleſijs potius/ꝙ̄ ad ymagines ali
oꝝ ſcōꝝ h⁹ mōi ſigna applicant̄ Pȝ 2ᵒ. ꝟ fratn̄itas ex for/
ma et mō ſecuritatē. vt pote cui⁹ ſtatuta nec ad culpā venia
lē/nec mōꝛlē/nec penā quācūqȝ pecuniariā obligāt Nullū
eſt eciā in ea aliqđ ſtatutū de ꝯferēdo aliqđ tꝑale/nec in in/
greſſu ꝓgreſſu vel egreſſu. ꝟ ſolū pſalteriū v̄ginis ē ꝑ ebdo
madā/qn̄ placet dicendū ab eo qui wlt eē ꝑticeps bonoꝝ il
lius ebdomade. vt ſup̄ tactū ē Et ex ꝟ pȝ. 3. ſ. facilitas/tā in
igreſſu ꝙ̄ in ꝓgreſſu vl'egreſſu. qꝛ cū nullū tꝑale ſit dandū
nullū in omiſſione cuiuſcūqȝ ſit pccm̄/ſequit̄ ex hac ꝑte i ea
nullā eē difficultatē vel ꝑiculū. ꝟ facilitatē q̄ eciā ex alia ꝑte
ſumit̄. qꝛ facile ē vnicuiqȝ ꝙ̄tumcūqȝ occupato/ſemel in eb
domada facere. et dicere q̄ dcā ſunt Et tm̄ de illa ꝓma ꝑte
hui⁹ ꝓpōis ſecūde ſeu minoꝛis ſecūde materie. Sequit̄
ſcda ps ꝓncipalis hui⁹ ꝓpōis ſcde. ſeu minoꝛis ſcde mate/
rie. q̄ eſt de certo ſalutacionū et oꝛōnū dn̄icaliū numero in
hac fratn̄itate. ꝙ videlicȝ nō careat miſterio Pro cui⁹ to
tali declaracione/ꝓbāda ſūt. v. Primo ꝙ licitū ſit in his
q̄ ad dei et b. v̄ginis ac ſcōꝝ cultū ꝑtinēt vti certo numero.
2ᵒ. ꝙ numer⁹ quinq̄genari⁹ ſalutacōm n̄ careat miſterio. 3ᵒ.
ꝙ eciā numer⁹ ſalutacōȝ in ꝯp̄henſus in pſalterio n̄ careat
miſterio. q̄rto ꝙ nec numer⁹ oꝛōnū dn̄icaliū Et quīto cur
tm̄ ſemel in ebdomada ⁊ nō q̄libet die ſtatutū ē in hac frat
nitate legi tria roſaria vel vnū pſalteriū Primū pȝ a ſimili
in oi lege. ꝓmo in lege et̄na ꝑ eſſenciā. in q̄ ē ꝑſonaꝝ t̄nitas
cū t̄nitate eēnciali. q̄ de⁹ eſt. q eciā ab et̄no in certo numero
certas ſtatuit ꝓducere creaturas certos hoiēs ac certos ā
gelos ad eū i et̄nitate colendū p̄deſtinauit Et breuit̄ oia
in pōdere numero ⁊ mēſura fecit. vt pȝ ſapiē. xj. Secūdo
pȝ in lege naturali/que eſt quedam ꝑticipacio legis eterne
ꝓm illud p̄s. ſignatū eſt frater nos lumen vultus tui domi/
ne ⁊c. Nam in illa lege decime inicium ſūpſerunt/q̄ in mi/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

niſtroꝝ eccīē ſuſtentacōem et dei cultū inſtitute ſūt vt patz Geñ. xiiij. Abraham eciā tria ſata ſimile cōmiſceri fecit/ vnūqꝫ tm̄ tenerrimū vitulū occidit ad offerendū trib⁹ āgelis qui ei apꝑuerunt vt pꝫ Geñ. xviij. qui miſteriū t̄nitatis cū eſſencie vnitate deſignabant Tercio pꝫ hoc in lege diuina et ꝑmo in veteri deinde in noua Jn veteri quidē q2 i ea oblaciones et ſacrificia ſub certo numero offerri p̄cipiebant̄ Jtē certi miniſtri certi dies feſti et certi actus in ea erant ordinati ad dei cultum vt pꝫ in libris exodi leuitici et numeroꝝ ꝑ totū. Completo eciā ſalomonis tabernaculo principes populi ſub certo numero munera obtulerūt. vt pꝫ numeri. vij. et ꝑa. viij. Dauid eciā certū numerū cantorū et ianitoꝝ qui ꝑ vices ſuas dn̄o ſuirent inſtituit. vt pꝫ ꝑmo ꝑali. 23. et xxiiij. Demū in lege noua hoc patet. Nam xp̄us certo tp̄e naſci circuncidi in templo offerri baptiſari ac predicare pati reſurgere et in celum aſcendere voluit. Certos apoſtolos et diſcipulos habuit certos homines ex quinqꝫ panib⁹ et duob⁹ piſcib⁹ pauit Jn hac eciā lege certa ſunt p̄cepta/ ſeptem ſacramenta. vij. ſci ſ. dona ſeptē virtutes. duodecim articuli fidei/ ſeptē orōis dn̄ice peticiones certa mīe oꝑa ſp̄ūalia et corporalia quib⁹ oībus deus ſuo modo colit̄ et veneratur Quarto pꝫ hoc in lege hūana et ꝑmo eccīaſtica et deinde ciuili vel gentiliū. Eccīā ei in ꝑmis deū laudare ſeptē vicibus Jn die ꝑ vij. horas canonicas inſtituit vt ē textus et gloſa in ca. ꝑ. ex̄ de cele. miſ. ſm illud pſalmiſte Septies in die laudē dixi tibi Jura ecc̄ ciuilia certo numero vtūtur vtpote in mādatis penis premijs et huiuſmodi vn̄ et gentiles ternario numero in ſuis ſacrificijs vtebant̄ in cuius ſignū dicit. p. ꝑmo celi q̄ ꝑ hūc numeꝝ ſcꝫ t̄nariū adhibuim⁹ noſipſos magnificare deum viuū ⁊c Plurimi deniqꝫ ſancti deū certis ⁊ ſingulis dieb⁹ coluiſſe ſub certo numero oracionū vel bonoꝝ oꝑm leguntur ſicut be. bartholomeus qui cencies ꝑ diem et totidem

ꝑ noctem genua flectebat. Poſtremo hoc patet i lege fu
tura vel celeſti ſcꝫ glorie in qua deus tribus anime dotibꝰ
et quatuor corporis/noué ordinibꝰ angelorū tribꝰ Jerar
chijs ac certis ſcōꝝ choris ꝯtinue collaudatur et collauda
bitur ineternū Quid plura Reuera ſm bonefaciū octa-
uū in principio ſexti numerꝰ qui ē certus et ꝑfcūs non ſolū
rebus agendis formā tribuit verū eciā ipſis moribus pre-
bet diſciplinā Et hec eſt cauſa huius primi qd erat ꝓbā-
dū ꝙ viꝫ licitū eſt vti certo numero in cultu diuino Secū
dum viꝫ ꝙ numerus iſte quinquagenarius ſalutacionū ſit
licitus et ꝙ nō careat miſterio patet eciā ſimiliter in t̄plici
lege naturali ſcꝫ diuina et humana. Jn naturali quidē qr
vt habetur in hiſtoria ſcolaſtica annus Jubileus.i.quin
quageſimus in lege nature ortū habuit dū abraham poſt
loth filij fratris ſui reductionē et victoriā habitā contra q̄-
tuor reges oēs captiuos dimiſit liberos gen̄.xiiij.Tūc enī
erat loth.l.annoꝝ vel forte tūc erāt.l.anni ꝙ loquutus fue
rit dn̄s abrahe in via/vel magis ſm alios qr tunc erat quin
quageſimus annus ex quo receſſerat de aram ſeu de terra
ſua Abrahā eciā erat aſtroꝝ ꝑitus et iō ꝓpendit ꝙ itempe
ries aeris q̄ fuit in elementis ſemꝑ vſqꝫ ad quinquageſimū
annū ad temperiem redit Hec ex hugone car.ſuꝑ.xxv.c.
leuitici Si igiť tūc illo quinquageſimo āno fuerūt hec fcā
nō mirū ſi eā ꝑ quā nos ſui fci ſumꝰ liberi.vel ꝑ quā deꝰ lo-
quitur nobis vel ꝑ quā ꝯtemnimꝰ mūdana Atqꝫ ꝑ quā re
dit temperies poſt temptacionē in aīa nrā ꝑ quinquaginta
ſalutaciones colimus et veneramur. Jtē gen̄.vi.latitudo
arche ꝑ quā caritas be.virginis figurabatur erat quinqua
ginta cubitorū.quare non caret miſterio ſi latiſſime carita
tis beata virgo quinquagenario ſalutacionum colatur nu
mero Secundo hoc patet in lege diuina Et primo in ve
teri quia lex i lla.l.die quo moyſes aſcendit in montem fu-
it data.non ergo mirū ſi eam que in illa lege maxime i moy

ſi rubo fuit figurata hoc mō colamus Item in illa lege annus quinquageſimus erat annus iubileus in quo poſſeſſiones reſtituebātur gratis debita relaxabant̄ et captiui abſoluebantur atq3 qui in ſeruitutē erāt redacti liberi remittebantur. vt pz leui. xxv. nō ergo caret miſterio ſi eā ꝑ quā eſt nobis reſtitutū id quod eua triſtis abſtulit ſub numero p̄dicto veneremur Item in tabernaculo moyſi in ſalomonis templo in quibus be. virgo fuit figurata hic numerus repitur vt pz exo. xxvi. et. 3. re. vij. Itē pſalmus mīe et remiſſionis pccōꝝ. ſ. miſerere mei deꝰ qui ſuꝑ ceteros extollitur eſt pſalmꝰ quinquageſimus quē cū dixiſſet dauid ꝙuis maximus eſſ3 pccōꝛ tn̄ meruit audire vocē dn̄i ꝑ ꝓphetam nathan trāſtulit dn̄s peccatū a te vt pz de pn̄a diſ. 3. c. totā. In noua eciā lege fuit hic numerꝰ. qꝛ. l. die poſt xp̄i reſurrectionē datus eſt apoſtolis ſpūs ſcūs cum quibus erat be. virgo. quare nō mirū ſi eā que grām inuenit ſub quiquagenario numero recolamus Tercio patet hoc in lege humana. nā clemens ſextus āno dn̄i. M. ccc. quadrageſimo ſtatuit ꝙ quinquageſimo āno eſſet rome annus iubileus. i. remiſſionis pccōrum quo ad culpā et penam ꝙuis iā propter vite humane breuitatem et peccatorū multitudinem ſit immutatus. ergo racione qua prius be. virgo ſub ħ numero rite colitur Demum in hac lege noua/ ꝙ plīmi ſalutantes virginē hoc numero ſunt vſi vt patuit ſupra et patet in multis libris hiſtorialibus preallegatis Plures eciam magni viri de omni ſtatu adhuc vtuntur quos omnes fallere vel fatuos cenſeri nimis impium eſſet et crudele/ ħ precipue attento ꝙ multa beneficia ex huiuſmodi deuocione conſequuntur et a multis periculis eciam quandoq3 miraculoſe liberantur vt patebit in concluſione huius materie.

Terciū videlicet de numero centū et. l. ſalutacōm qui numerus vocat̄ pſalteriū marianū ꝙ eciā non careat miſte

rio patet ꝑmo ex pſalterio dauitico.ioo.et.l.pſalmos cõti
nẽte In quo dauid nedũ de xp̃o ſ3 et de be.virgine ꝓphe-
tauit et õnia nrẽ redempcõnis miſteria expreſſit ymmo vt
verius dicã ip̃a glo͛ſa virgo maria in quolibet pſalmo eſt fi
gurata/p̃tqȝ quilibet pſalmus ad eã applicari. Sicut pie
memorie illuminatiſſimus vir ſacre theologie ꝓfeſſor ma-
giſter Jo.de mechlinia ordinarius facultatis theo.vniu͛-
ſitatis noſtre colonieñ In ſua ſolemni ſup pſalteriũ lectu-
ra luculentiſſime practicauit Si igitur dei filius ꝑ centũ ⁊
l.p̃os.in quibus ipſe vna cum ſua matre fuit prefiguratus
colatur et honoretur non mirũ ſi ipſa virgo ꝑ centum et.l.
ſalutaciones quaſi ꝑ pſalterium ſalutetur Et ex hac racio
ne hic numerus centum et.l.ſalutacionum pſalterium vo-
cari ſolet vt ſupra tactum eſt. Quod quidẽ et ſi ſit breui⁹
q̃ꝫ dauiticum in multis tamen excedit ipm qꝛ dauiticũ fuit
factũ i vmbra in figura a peccatore et ſub ſynagoga ſub mẽ
bro xp̃i et ſub peccato. Sed iſtud angelicũ vel diuinũ fuit
in veritate et in luce factum ſub militante eccleſia a ſanctiſ-
ſima trinitate ad delendum omne piaculũ et condonandũ
omne bonum.

Secũdo patet racio huius numeri ex domo ſaltus li
bani ꝑ quã ip̃a bea.virgo eciam fuit figurata Erat eni hec
domus centũ cubitorũ longitudinis et.l.latitudinis vt pa
tet tercij re.vij. In qua longitudo et latitudo et caritatis
et miſericordie virginis exꝑmitur dicente ber.ꝙ eius lõgi
tudo vſqȝ in nouiſſimũ diem inuocantib⁹ eã ſubuenit vniu͛
ſis/latitudo vero eius replet orbẽ terrarũ. Poſſet tercio
racionẽ huius numeri ſumere ex quibuſdã reuelacionib⁹
quas quibuſdã fuiſſe reuelatas ſcripſit magiſter alanus ſa
cre theologie ꝓfeſſor eximius necnõ et hui⁹ pſalterij ama
tor p̃cipuus vtpote qꝛ b.virgo centum et.l.habuit gaudia
in mundo de filio ſuo/totidẽ dolores in paſſione et totidẽ
gaudia iam habet in celo ſup alios ſcõs Item quia bono

rās v̄ginē ꝑ talem numeꝝ totidē euadet laq̄os dyaboli to-
tidē hēbit virtutū auxilia ꝯtra totidē pccā/totidē in morte
habebit cōſolaciones ꝯtra totidē terrores vel dolores to-
tidēq; euadet penas inferni et habebit totidē gaudia pa-
diſi Sed qꝛ hec in ſcriptura ſacra vel in libris autēticis ſoli
dū nō hn̄t fundamentū Jdō eis nō inſiſto hoc tn̄ audacter
dicere poſſum ꝙ p̄fatus magiſter alanus cuiꝰ diſcipulꝰ ali
qn̄ eſſe merui fuit feruentiſſimꝰ in amore v̄ginis Sempq;
in ore ſalutacionē angelicā ābulando loquendo p̄dicando
habuit. Atq; pluſq̄ milia hoim ad legendū hoc pſalteriū
induxit De quo haud dubiū iam mercedē in celo ab ipſa
virgine recepit Nā anno.lxxv.eodē viz anno ymmo eadē
die qua hec fraternitas colonie inſtituta fuit ſcz in die nati
uitatis bea.marie virginis in deuocione virginis perſeue
rans ex hac luce migrauit.

De q̄rto videlicet ꝙ orōnū numerus dominicalium
quinarius ī roſario/et tripliciter quinarius in pſalterio nō-
careat miſterio nichil aliud ꝓ nunc occurrit niſi ꝙ illa qui-
q; pater noſter poſſūt ad quinq; vulnera xp̄i que pertulit
in corpore quod de virgine ſumpſit/quibus nos lauit in ſā
guie ſuo a peccatis noſtris et eciam q̄ oſtendit patri dum o
rat ꝓ nobis referri.vnde eciā eum imitantes in omnibus
opibus nr̄is huiuſmodi vulnerū memoriā hr̄ē debemꝰ.qꝛ
ꝑ hāc nobis ſpes de dei miſericordia et venia datur/dicen
te beato bernardo peccaui pccm̄ grande ⁊ turbabit̄ conſci
encia mea ſed nō ꝑturbabit̄ vulnerū enim dn̄i recordabor
Merito ergo in roſario virginis recolimus memoriā qui
q; vulnerū xp̄i De alijs oracionibꝰ quas aliqui hic addūt
p̄cipue quare.xv.patern r̄ in tribus roſarijs.i.in vno virgi
nis pſalterio dicuntur/qꝛ viz xp̄s totidē horis fuit in triſti
cia vel qꝛ a totidē et in totidē locis et in totidem ꝑtibus ſui
corporis et ꝑ totidem inſtrumenta et ſic de alijs paſſus eſt
ꝑtranſeo quia ſunt magis quedā volūtarie adaptaciones

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ꝙ orōnes Adijciens tm̄ racionē iſtā/quare poſt decē Aue maria ſemꝑ dicim⁹ hic vnū pr̄ nr̄/qꝛ videlicet ꝑ eā tanꝙ ꝑ aduocatā ſuꝑ oēs choros āgeloꝝ quaſi faciens decimū ordinem ſperam⁹ et petimus ꝯſequi quecūqꝫ ſunt nobis neceſſaria ad corporis et anime ſalutē que oia in orōne dnica petuntur vt ſupra patuit Solent eciā in antiquis libris deuocionalibus ſcribi quindecim v̓ginis gaudia in quoꝝ honorē hec quindecim pater noſter referri poſſent quia eis eciam.xv. Aue maria ſuperadduntur.

Quintū/videlicet cur tm̄ ſemel in ebdomada et non qualibet die ſtatutū eſt legi tria roſaria vel vnū pſalterium in hac fraternitate ſatis patuit ſupra cum de tercio nomine huius fraternitatis ageretur. Ad inſtar videlicet ecclē q̄ ſemel i ebdomada ad honorē xp̄i in ſuis horis canonicis legit totū pſalteriū dauiticū ſaltē qn̄ agit per ebdomadam de tempore vt ſicut criſt⁹ ab ecclā ꝑ ebdomadā in ſuo pſalterio ſic beata virgo in fraternitate hac a ſuis confratrib⁹ vnū roſarium vel pari numero veneret̄.nō ſūt tamen eciā rep̄hendendi ſed poti⁹ laudādi qui omni die dicūt vnū roſariū vl̓ pſalteriū Sꝫ quia hec fraternitas eſt oib⁹ cuiuſcūqꝫ ſtatus cōis et oēs recipit et admittit hinc ē ꝙ ſepetactus iſtitutor eius attendēs varias hoīm occupaciones diſtractiones et indeuociones Attendenſqꝫ ꝙ plus placet virgini vnum roſariū vel pſalteriū deuote dictū ꝙ mille indeuote et feſtinanter Sicut pꝫ ex multis exemplis q̄ in libro de miraculis be.v̓ginis ponūtur In cui⁹ eciā teſtimoniū dt. Hiero vt hēt̄.de conſe.d.v.ca.nō mediocriter ꝙ meliorē ſeptē pſalmoꝝ decātacio cū deuocione cordis puritate ac ſpirituali hilaritate ꝙ totius pſalterij modulacio cum cordis triſticia et anxietate non voluit omni die ſꝫ tm̄ ſemel in ebdomada cōfrēs ſuos ad hoc pſalteriū legendum ſub pena p̄us tacta obligare vt qui ꝓpter cās p̄dcās non volunt aut nō pn̄t omni die tm̄ numerū ſalutacionū cū deuocione

replicare ſaltem hoc faciant ſemel ante finem ebdomade
non enim eſt aliquis tā diſtractus vel occupatus in quocū
qꝫ qui nō valeat certa die vel hora ꝑ ebdomadā ad hoc va
care eciā nichil obmittendo de his q̄ ꝑtinent ad ſuū officiū
vel ſtatū Et tn̄ de illa ſecūda huiꝰ ꝓpōis parte

Tercia ꝑs huiꝰ ꝓpōis eſt de inſcriptione ꝯfrm̄ in cer
to libello q̄ ꝙ nō careat miſterio pꝫ eciā a ſimili ex triplici
lege. ꝑmo eterna in q̄ deus ab et̄no angelos et homines p̄
deſtinatos ⁊ ad ſe ꝑpetuo in celo collaudandū electos ſuo
in libro vite dicit̄ inſcripſiſſe De quibꝰ apoc. 3. et. 21. dicit
nō delebo noīa eoꝝ de libro vite Tercio pꝫ hoc in lege di
uina et ꝑmo in veteri in q̄ p̄cepta decalogi in tabulis lapi-
deis fuerūt cōſcripta vt pꝫ exo. 32. Similiter et noīa filioꝝ
iſrl' in veſte aaron pōtificis vt pꝫ eiuſdē. xxviij. Item nee.
ſeptimo inuenit neemias librū in quo ſcripta erāt nomina
tranſmigrantiū et redeuntiū ad ciuitatem ſuam. Item
dicit̄ dan̄. 12. ꝙ ſaluabit̄ populus oīs qui iuentꝰ fuerit ſcrip
tus ī libro Itē qꝛ quidā q̄ſierunt ſcripturā ſue genealogie
et nō inuenerunt ideo eiecti ſūt de ſacerdocio. vt dicit nee.
Demū in lege noua dicit̄ apl'is Luce. v. noīā veſtra ſcripta
ſūt in celis et Apoca. 21. Murus ciuitatis hn̄s fūdamēta
duodecim et in ipis duodecim noīa apoſtolorum et agni
Tercio pꝫ h̄ in lege huāna et ꝑmo canonica qꝛ noīā ſūmo-
rū pontificū vl' epoꝝ ſuis in eccleſijs ſolent inſcribi/ſbſcrip
cio eciā ſcdm̄ Iura canonica in electione ꝯſecracione/inſti
tucionis ꝓmulgacione/ſiue ꝓuiſiōe libertatis datōne et
ſic de alijs requiritur Scdo in lege ciuili in qua p̄ſcriptio-
nes et ꝓſcriptiones admittūtur/quidā eciam in ea dicun-
tur aſcripticij. vt pꝫ. Cō. de agricolis et cenſitis qui viꝫ ꝑ
ꝓpriā ſcripturam et ꝓfeſſionē ad colēdum agros aſtricti
ſūt Tercio in lege gentilium aliqui triplici de cauſa inſcri
bi ſolebant/primo ꝓpter reuerenciā vt ſenatores qui olim
patres conſcripti dicebant̄ et milites eciā ad miliciam ſcri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

bebant̃ vt pꝫ in legenda be. martini Secũdo ꝓpter ami‑
ciciã ſicut rex alexander ſcripſit Jonathan inter ꝑmos ai
cos eius vt pꝫ ꝑ. macha. io. Tercio ꝓpter beneficienciã qꝛ
vt pꝫ heſter. vij. dũ rex aſſuerus nocté duceret in ſomnẽ ſi‑
bi afferri fecit hiſtorias ãnalos ꝑorũ tempoꝝ. In quibus
ꝙ mardocheus in hac ſibi maximũ beneficiũ pſtiterat eo
ꝙ inſidias cõtra eum factas ei nũciauerat/abſqꝫ remunera
cione repperit/cuius rei gracia eum remunerari iuſſit Ex
his et ſimilibus figuris vl' hyſtorijs patet ꝙ non incongru
e inſcribuntur hi qui ad laudandũ et ſalutandũ virginem
ſe offerunt qui eius aim et beneficenciã querũt qui vt for‑
tes milites in pugna ſpirituali cõtra mundm carnem et dy
abolum auxilio virginis eſſe volunt/quiqꝫ in eiuſdem vir‑
ginis ſpeciali protectione et in continua eſſe cupiunt atqꝫ
ab ea remunerari appetunt. et q̃uis hec inſcriptio non ſit
neceſſaria ſimpliciter Eſt tamen de bene eſſe ꝛ congruita
te Et eſt vtilis ad tria quia primo eſt ſignificancia illius in
ſcriptionis q̃ eſt ꝑ predeſtinacionem In libro vite A quo
libro nos inſcribendo in hac fraternitate petimus non de
leri auxilio virginis glorioſe

Secũdo eſt rememoratiua vl' quo ad nos vt ad ſalu
tandũ virginẽ ſub ꝑ̃tacto numero imemores nõ ſimus/vl'
quo ad virginẽ vt ip̃a nos ĩ ſpeciali ſua memoria corã filio
cõmendatos hẽat oñdendo ei. ſm bernar. pectus ꝛ vbera
Tercio vero ẽ ꝯſolatoria oĩm de fratnitate vt viꝫ dũ tãtos
ꝯfrẽs nos hrẽ gaudemꝰ tantãqꝫ multitudinẽ inſcriptã cer
nimꝰ vel audimꝰ de tãta ꝯfrm̃ numeroſitate et ſalutacõm
ꝓ nob̄ multiplicacõe et ꝯmunicacõe ꝯſolemur. Et tm̃ de
hac iſcriptione et ꝑ ꝯſequẽs de huiꝰ minoris tercia parte.

Quarta et vltima ꝑs de ſignorũ delacõe ꝑ̃t eciã ꝓba
ri a ſimili in triplici lege. Primo eterna in qua filius eſt
ſplendor glorie ſeu figura id eſt ſignum ſubſtancie patris.
Job. decimo/hũc eni pater ſignauit deus Jo. vi. filios eč

adoptiuos. i. homines et angelos ad ymaginem ⁊ ſimilitu
dinem ſuam fecit Un̄ de primo angelo. Eze. xxviij. dr̄ tu
ſignaculum ſimilitudinis Solē denīqꝫ luna et ſtellas vir-
ginē deſignātes mariā vt eſſent ſigna fecit Gen̄. pmo Iri
dem deinde eandē virginē figurantem poſuit in ſignū fe-e
ris int̄ ipm et terrā. i. peccatores gen̄. ix. Item dedit abra
he ſignū circūciſionis eiuſdē. xvij. qḋ fuit ſignaculū fidi ad
roma. iiij. Item dixit exodi. xj. Erit vobis ſanguis in ſig
nū in edib9 vris quo ſcꝫ ſigno domus inſignite non ꝑcutie-
bantur a deuaſtāte angelo Secūdo patet in lege diuina
primo in veteri in qua obmiſſis ſignis factis in egipto ma-
ri rubro deſerto. ⁊ terra promiſſionis duo ſigna mirabilia
tanguntur vnū ab yſaya eiuſdem. vij. dicente regi achas vt
peteret ſignū a dn̄o Cū enim idē rex petere nollet tādem
ipe yſaias ſubiunxit ꝓpterea dabit ipe vobis dn̄s ſignum
Ecce virgo cōcipiet ꝛc Aliud eſt ſignū thau ſimilitudinē
hn̄s crucis quo nō inſigniti iubebātur occidi vt pꝫ Eze. ix
Secundo in noua lege ſacramenta dicūtur ſacre rei ſigna
et precipue tria carecterem qui eſt quoddā ſpūale et inde-
lebile ſignū imprimencia vt ſūt baptiſmus ꝑ cuius caracte
rem diſtinguuntur fideles ab infidelibus. Cōfirmacio ꝑ
cuius caracterem diſtinguuntur milites pugne ſpūalis a
ſimplicib9 Et ordo ꝑ cuius caracterē diſtinguūt̄ miniſtri
templi a popularibus Apoca. eciā. vij. Centū quadragi-
ta. iiij. milia ſignati ex omni tribu filioꝝ iſrahel ꝑ quos oēs
electi intelliguntur deſcribūtur Un̄ dixit angelus ibidē
nolite nocere terre et mari ꝛc. ſequit̄ quoadusqꝫ ſignem9 ſ
uos dei noſtri in frontib9 eoꝝ Tercio hoc pꝫ in lege hūa
na in qua ātiquit9 milites in ſignū ꝯſueuerāt Similiter ſa
cerdotes et miniſtri eccīe quedā ſigna deferebāt quib9 ab
alijs diſcernebātur Non igitur ſibi qui ad fraternitatem
et ſeruitium virginis ſe offerūt quoddam ſignum deferāt
qḋ pater noſter a laycis vocatur. Qḋ quidē ſignum licet

nō ſit de neccitate ſicut nec inſcriptio/eſt tñ vtile et ꝯgruum Et hoc ꝑcipue ad tria Primo enim eſt ſignū hoc demrā tiuū ſeruoꝝ et confratrū v̾ginis Secūdo eſt rememoratm̄ angelice ſalutacions et certificatiuū de complemento nu-meri/et tercio eſt prenoſticatiuum eterne retribucionis. Nō igitur vereamur deferre hoc ſignū ſed poti⁹ gl̃emur cum p̄s. dicente Fac mecū ſignū in bonum Poſſunt autē hec ſigna deferri precioſa vtpote de lapidib⁹ precioſis au-ro vel argento non quidem ad vanitatem vl̃ pompam ſed potius ad laudem et gloriam virginis/et ad deſignandum eius virtutes omni lapide precioſo auro vel argento preci oſiores et fulgenciores Unde de his ſignis in figura dici-tur/exodi. xxvi. facies. l. circulos aureos ꝛc. Et tantū de illa minore.

Sequitur cōcluſio hui⁹ ſecūde materie

Q3 igitur vtile fuerit hanc fraternitatē inſtituere. vel in eā intrare nō eſt facile dicere. Hec cōcluſio ſatis p3 ex predictis/ꝓ cuius tamen vlteriori intellcū nota tria corre-laria/que ſpecialiter ex prius dictis ſequūtur. Primū eſt ex ꝑte inſtituentis. ꝙ videlicet nacioni germanice/ymmo toti militāti eccleſie et ꝑcipue ciuitati colonienſi maius bo nū preſtitit/q̄ꝫ ſi maximū et pene infinitū temporalē theſau rū obtuliſſet. Uñ ſicut de arrio. dicit ābroſius. ꝙ pena ei⁹ nundū finita eſt ſ3 vſq3 ad diem iudicij ſm augmentū ſui er roris augebitur. ſic erit de gloria hui⁹ ſaltem accidentali/ ſm augmentū cōfrm̄ et bonorū vtpote ſalutacionū q̄ conti-nue fiunt et fient/deo dante amplius in futurū in hac frat̾-nitate/quia multi multociens iam virginem ſalutant inuo cant et laudant/qui prius non faciebant.

Secundum eſt ex parte ingredientis ſeu hanc fraterni tatem acceptantis. qui quanta bona in hac fraternitate cō ſequatur/ex dictis tam in prima materia q̄ꝫ in ſecunda lu-

ce clarius patet Ut autem de omnibus illis breuitatis gra
cia taceam/vel potius omnia bona illa ſimul comprehen-
dam/vnum confidenter dicere et ſuperaddere ob honorē
virginis non erubeſco/ꝙ videlicet ille qui ex corde ad ſer-
uiendum virgini in hac fraternitate ſe obtulerit. et eam
tociens deuote ſalutauerit/finaliter non peribit. ymmo ſe
cundum Anſelmum impoſſibile ē eum perire. Ita enim
idem Anſelmus ipſam virginem mariam affatur. Sicut
iquit a te auerſus o virgo maria neceſſe eſt vt pereat/ſic ad
te conuerſus impoſſibile eſt vt pereat. Ad virginem au-
tem conuerti nichil aliud eſt/ꝙ̄ eam deuote ſalutare Un̄
quotiens quis eam ſalutat deuote/totiens ad eam conuer
titur et ꝑ cōſequens vt talis nō pereat/ſed ſaluetur neceſſe
eſt Quid plura r̄uera/ſi deberem omnia bona que quis
in hac fraternitate cōſequi p̄t recenſere numerādo temp⁹
michi deficeret. Taceo de miraculis et exemplis/q̄ dudū
ꝯtigerūt ex hac fraternitate/vel deuocione/vt pꝫ in libris
autenticis p̄allegatis/miracula eciā q̄ p̄nominatus mgr̄ a
lanus ꝯſueuit p̄dicare/et que habent̄ in tractatu magiſtri.
Jo. de mōte/q2 a quibuſdā nō r̄cipiūtur ꝑtranſeo Adij
ciens tamen duo miracula q̄ cōtigerunt hoc āno de ſuſcita
cione duoꝝ mortuorū huius fraternitatis meritis de qui-
bus habemus publica inſtrumenta ꝑ manus notarij in cō
uentu noſtro colonienſi vbi auidus ſcrutator tante nouita
tis/rei ſeriem amplius videre poterit.

Tercium eſt/ꝙ multi cōtra hanc fraternitatē peccāt/
vel peccare poſſūt multipliciter Primo nāqꝫ peccāt pccō
p̄ſumpcionis/qui inſtituentes vel intrantes ſiniſtre diiu-
dicant quia fide indifferentibus nō licet ſic iudicare/mul-
to minus de opibus bonis ad laudē dei et virginis ordina
tis/vt ſupra tactū eſt Secūdo pccānt pccō ſacrilegij eam
irridentes vel inutilem reputantes Amplius vero eam ſu
perſticioſam eſſe dicētes quia ſacrilegium dicitur quaſi le

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

dens ſacrum Hec vero fraternitas eſt de numero ſpiritua
lium ⁊ ſacroꝝ/vt ſatis patet ex dictis Tercio ſuꝑ oēs gra
uius peccant/qui alios ab hac fraternitate retrahunt/vel ī
ſuis ſalutacionibꝰ impediunt Contra quos poteſt allega
ri illud beati Bernardi In ſermone de ephyphania dn̄i
Herodiana inquit malicia et babilonica ꝑuerſitas eſt naſ
centem velle extinguere religionē Quicquid enī ad ſalu
tem ꝑtinens vl'ad religionem oritur.ſi quis reſiſtit ſi quis
repugnat ꝑuulos Iſrahelitici germinis necare conatur.
et cū herode naſcentem ꝑſequitur ſaluatorē Ex quo patꝫ/
ꝙ talium peccatum ad homicidiū reducitur Nō ſunt eciā
laudandi/ſed magis vituꝑandi/qui ſola pigricia puſillani
mitate vel verecundia tam ſecurā ⁊ facilem atqꝫ vtiliſſimā
fraternitatem aggredi/vel ſuſcipere formidant Nō ſic
igitur vt finem dictis imponam queſo faciamꝰ.ſed tante vͥ
ginis deuocionis cōfratres efficiamur.vt illud gen̄.12.dic
obſecro ꝙ ſoror mea ſis/vt bene ſit michi ꝓpter te et viuat
anima mea ob graciam tui ei digne offerre Et ſic tandem
meritis eiuſdem virginis ad gloriam peruenire valeamꝰ.
Amen

Hec ſunt dulciſſima ⁊ melliflua virgo maria que ſentio
de tua ſalutacione et fraternitate pretacta.que omnia tibi
tuiſqꝫ doctoribus et elucidatoribus in hac fraternitate me
cum ad te ſuſpirantibus offero corrigenda et emendanda
et pro quibus omnibus dictis et ſcriptis peto michi et om
nibus de tua fraternitate ſuccurrere digneris in extrema
vite hora. A M E N

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

In cõpendiũ pſalterij btiſſime Trinitatis mgrĩ ala-
ni de rupe ordinis p̄dicatoꝝ incipit feliciter ꝓlogus.

Uia catbolice vitat doctor vniũs ꝓdeſſe dẽt ad
ſalutẽ Juxta illud pauli Sapiẽtibꝰ et inſipiẽtibꝰ
debitor ſũ Et vlteriꝰ p̄dicacõis voto aſtrictus bꝫ
aiarũ ꝓcurare ſalutẽ teſte Gregorio Exponendo eciã ſi
opus ẽ ꝓ huiuſmõi in mortẽ animã ſuã ymmo et ſacerdos
xpi Ambroſio aſſerẽte ſi nõ eſt ĩfidelis aut ĩfideli deterior
curã habere debet ꝓ viribꝰ de aiãꝝ ſalute Ego igiť tribꝰ
hijs vinculis alligatus ꝑpendens heu tp̄is miſeriã pn̄tis.
Tum quia perijt orõ a plebeis ꝓpter ignoranciã Tũ eciã
qm̄ hoim̄ oraciones iã ꝑponuntur oracionibus euãgelicis
eccleſie militantis Tũ tercio eo q̄ p̄dicãtes iam ſubtilia p̄-
dicant ⁊ in pluribus ſicut venit ꝑ aurẽ vnã in populo ſic tm̄
ſit per aliam heu pene nil maneat de ſmonibus in audien-
cium mente Sunt plebei enim clerici ſine libro ambulan-
tes ſine lumine laborantes ſine pane teſte baſilio Prop-
terea a plurimis ex omni ſtatu mũdi et dñis et ep̄is alijſqꝫ
minoribꝰ auiſatus vt de pſalterio marie v̄ginis aliquid ꝓ
mũdi ſalute facerẽ q̄uis vſqꝫ nũc diſtulerim proch dolor i
dãpnũ multoꝝ Sed in almania quidã deuocionis amato
res et multi de ꝓximo me aſtringentes vt hoc facerem iã
inuitus et ſi tarde opus aggredior qd̄ vocatur cõpendium
pſalterij beatiſſime trinitatis Nã de hac materia maxim̄
aliud opus feci ſed hic tm̄ breuiter ea q̄ de huiuſmodi pſal
terio cõiter inquiruntur apposui In quo ſunt quindecim
capitula Qm̄ quindecim ſũt pr̄ nr̄ in pſalterio btiſſime tri
nitatis Quodlibet aũt pater noſter ſemper habet poſt ſe
decẽ Aue maria Et ſic ſũt in toto centũ et quinquaginta.
Aue maria et quindeci pr̄ noſter Jſta ãt capitula quinde
cim ſingillati ordinãtur ad decẽ dei mandata conſuanda
et ſic qd̄libet capl'm decẽ habet aſpcũs Juxta decẽ dei mã
data que ſimul iũcta faciũt centũ et quiquaginta ac quinde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

cũn vt libellus iſte nedũ ſit de pſalterio ꝗ̃tum ad materiã ſed eciã quo ad numerũ Sapiã.xi. diuina q̃ cũcta diſponit ſuauiter oĩa diſpoſuit in numero pondere et mẽſura teſte. Sapiente Et Aug⁹ Natura cũcta certo ꝑagit numero. Et Ambro. Ars et mores ſi nõ ↄ̃tis arcẽt̃ numeris oĩno ↄfundũt̃ in ſeipis Et Jeõ⁹. Ecciã voluit ſpõſo ſuire i ho ris pſalmis et v̓tutib⁹ ac ſacramẽtis i certis numerĩ ne ſtul tiͣ ↄfuſio ac iprudencia reb⁹ dn̄ent̃ i diuinis. Uex ec̃ quo ad formã tractat⁹ et tractãdi pſalteriũ btiſſime t̂nitatis ibi ẽ imita⁰. Jdcirco vniũſi i pſalterio decẽ cordaꝝ pſallite illi

Compendiũ pſalterij beatiſſime trinitatis. Ad laudẽ domini nrĩ ihũ xp̄i et marie virginis mr̄is eius Magiſtri alani de rupe ſacre theologie doctoris

Quare pſalteriũ beatiſſime trinitatis dicatur pſalteriũ ⁊ quid eſt hoc pſalteriũ Capitulũ primũ.

Laudate eũ in pſalterio quatenus ꝑ dn̄m ihm̄ xp̄m et mariã cũ ſanctis oĩbus laudare valeatis ſanctiſſimã trinitatem ſemꝑ ſecula per eterna O vniuerſi fideles flam ma caritatis ſuccenſi ad verbũ ꝓpoſitũ in laude pſalterij t̂ nitatis toto corde attendite qḋ mandatũ fuit ꝑ prophetã regẽ ps C.l. orandũ cũ aiebat ſpiritu diuino laudate eũ i pſalterio Et quidẽ iuſte vniuerſi deberent vti hoc ſuffra gio quatin⁹ ex noĩs rõne deũ ſepi⁹ ſalutarent et ſe ſaluarẽt ac ſuo creatori cũ ſale ſapiẽ inceſſanter pſallerent Sed qd intelligendũ eſt ꝑ hoc pſalterium Jn preſenciaꝝ dicimus ſuffragiũ quoddã eſſe ex quindecim pater noſter et centũ quinquaginta Aue maria ↄpoſitũ Sic enim in dauid ſũt quindecies decẽ pſalmi pro quibus dicantur quindeci pr̄ noſter ad honorẽ dn̄i nrĩ ihũ xp̄i Qui ex reuelacione bea ti bernardi tot in paſſione pro nobis habuit vulnera quot vicibus quindecim pater noſter dicerent̃ ſingulis diebus ſi ꝑ vnũ exorarentur ãnũ ꝑamplius in pſalterio dauid ſunt centũ et quinquaginta pſalmi qui oẽs figurant dn̄m ihesũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

et mariā ſm Auguſtinū et ambroſiū Pro tātis igitur figu
ris Laudate ſcām trinitatē. Q̄m̄ hee ſunt complete ꝑ dn̄z
ihm̄ et mariam virginē Laudate inq̄ꝑ i pſalterio ex noīe ex
re ex figura et repreſentacionē pſalterij āgelici Accipite ḡ
pſalteriū hoc ex noīe diuiniſſimo tq̄ꝑ celū ſtellatū gen̄ ꝑmo
et veluti arborē vite et ſciē boni et mali gen̄ 3°. vt ſic illumiē
mini et ſapienter ineternū viuere mereamini

Capitulū ſecūdum de tribus quinq̄genis pſalterij eiuſdē
racione triplicis iubilacionis

Unt autem tres iubilei ſcilicet nature legis ſcripte ⁊
grē ymmo ſūt et tres alij iubilei triū celeſtū ierarchia
rū Quib⁹ oībus ſup̄ euangeliū ppl'is amplius q̄ꝑ alia euā
gelia p̄dicandū ꝑpter eiuſdē oraculi ꝯitatē breuitatē eccle
ſie impiū et dn̄i ihū xp̄i mandatū ac vulgariū ſimplicitatē.
Nec huic viro aīāꝝ zelatori eximio hoc ſuffecit ſed ⁊ pſal
teriū publice predicando dabat et ad dandū iſta ſemꝑ no-
biles ⁊ p̄potentes ꝑſuadebat Et cū frēm̄ facere nō potuit
alijs i ſmonib⁹ ꝯtra hereticos hoc pſalterio p̄dicato vniū-
ſos maximis cū ſignis ad dn̄m reducebat In tm̄ q̄ꝑ frēs et
ſorores qui dicūt de dn̄ci pr̄ia ꝑmit⁹ eos ad hoc ꝓmouit
ſ novella ordinacio iā aliter diſpoſuit Dilatauitqꝫ hoc t̄ni
tatis oraculū ꝑ regna pl'ima frcibus cum imenſis aīāꝝ fuit
eni ipſe ditatus dono nobilitatis ſapiē lingue et vite morū
ſingulariſſime pre cunctis temporibus ſuis vt btiſſima ma
ria cuidā ſuo reuelauit ſponſo temporib⁹ nuꝑrimis Dura
uitqꝫ hoc ſuffragiū ꝑ tempora multa in ordine p̄dicatoꝝ
et q̄ꝑ diu ꝑdurauit in eo tā diu idem ordo cūctis gracijs ꝑ-
fulſit vt plurimorū doctoꝝ et ſanctorū ac opm maximorū
demrānt teſtimonia Hic āt ſcūs dn̄cus ſp̄ualis auguſtini
filius cariſſimus et ſciſſimus plus q̄ꝑ t̄ginta ānis canonic⁹
regularis ꝑmanens in omni ſanctitate ꝯſpicuus maria v̄gi
ne ſibi reuelāte ꝑdocuit pſalteriū hoc ſic eſſe porādū ſcꝫ vt
Prima quinquagena ec̄t de articulis dn̄ce icarnacionis

2ª aũt de articulis dñice paſſionis 3ª vero de dominica r̃ſur rectione et gloria atq3 de ſanctis ⁊ virtutibus ac ꝯtra vicia meditando vnũ articulũ ſub vno Aue maria. Et pñt dici iſte tres quinq̃gene vel ſimul vel diuiſim. Puta mane me ridie et veſpe aut vt melius poſſibile fuit ad libitũ. Prop terea o cultores xp̄i et v̄ginis marie ſemp̄ accipite hoc pſal teriũ ꝯp̄hendẽs duas orõnũ reginas ſm̄ Ancelmũ que ſũt duo euãgelia ꝯũiſſima et digniſſima oĩ creature mḡnis viz ſignis p̄dicanda Marci vltiõ Arripite inq̃ hoc veluti la pides p̄cioſos ad domũ dei edificandã 2ᵉ palipp̄.3º. Et ve luti vaſa dñi in tẽplo ſalomonis quib⁹ deuota deo offerũt ſacrificia ibidẽ q̃rto. Et ſicut arma ioſue gedeonis dauid ioſye et machabeoꝝ ad ꝯterẽdas mũdi h⁹ vanita⁹ ꝓphãs.

Capitulũ terciũ de ꝯfriã hui⁹ pſalterij domini nr̄i ihũ xp̄i et virginis matris eius diuinali.

Olens beatiſſima dei mater virgo maria graciã ſuã amplius p̄ hoc in mundũ multiplicare p̄ dominicum eundem ſponſum ſuũ cordialiſſimũ mandauit ꝯfr iãm pſal terij huius fundari q̃ haberet intitulari ꝯfriã pſalterij do mini nr̄i ihesu xp̄i et beatiſſime ſemp̄ virginis marie Cui⁹ in breuib⁹ eſt forma hec. Primo vt nunq̃ detur ꝓ iſta aut recipiatur pecunia dircẽ vel indircẽ ne ſymonia admittat̃ Alias ip̄o facto et dans et recipiens p̄uantur hac ſciſſima ꝯfria niſi penituerint de hac nequicia 2º. ꝯfrm̄ oim̄ et ſoroꝝ merita vniuerſa debent eſſe ꝯũia tam in vita q̃ poſt mortẽ vſq3 in eternũ 3º. q̄ om̄s debent ꝓponere dicere pſalteriũ hoc qualibet die vel dicere qd̄ eſt melius ſi poſſibile fuerit Qꝫ ſi aliqua die ex negligencia vel malicia et non ex racio nabili cã dimiſerit quis pro illa die deb3 carere p̄ticipacõe meritorũ pſalterij aliorũ ꝯfrm̄ nichilomin⁹ p̄ticipabit in a lijs bonis vt facientes iiij. q̄ huiuſmodi ordinacões nõ ob ligabũt aliquẽ ad culpã mortalẽ vel venialem ſi non teneat iſtas ſed tm̄ ad penã carencie p̄ticipacionis dcõꝝ meritoꝝ

in alijs Quinto ꝙ ſemel in āno ſingulis in locis ꝯfrm̄ debe
rent noīa eoꝝ publice de ambone recitari Jdeo debēt ſcri
bi ī libro ꝯi q̄tinus ꝯfrēs ſe agnoſcāt ꝓpt̄ pacē caritatē beni
uolenciā miāꝫ ⁊ vnionē angelicā ꝓficiendā int̄ eoſdē Qm̄
iſta vnio eſt quodāmō maioꝛ et nobilioꝛ ꝙ̄ carnalis jdeo
tales debent ſe amare ſicut frēs Sexto ꝙ ī illa die q̄ dudū
ꝑ tꝑa longinqua fuit dies et feſtū btiſſimi dm̄ci fundatoꝝ
hui⁹ ꝯfriē in multis ꝓuincijs deberēt feſtiuare ꝯfrēs illam
diem et hrē miſſam ſolempnē et poſſent ſcā facere in die ea
dem quēadmodū legim⁹ feciſſe ſcōs pꝛiarchas Et ꝓ hui⁹
mōi q̄ vellent poſſent aliquid ꝯtribuere nulli tn̄ eſſent vm-
ꝙ̄ ad aliquid dandū cogēdi ſed ſolū pie auiſandi Septiō
debent oēs in pꝛincipio ꝯfiteri vt grām dei recipiāt vniōis
cū alijs aut tempoꝛe cōgruo cōfiteri ad minus ꝓponerent
Octauo ꝓ defunctis aut ꝑuulis pueris vel infirmis aut i-
potentib⁹ vel neſcientib⁹ qđ dicant ꝑ ſe vel per alios quod
fuit iniūctum eis ꝑ pꝛeſbiterū illū qui huiuſmodi hꝫ inſcri-
bere O digna beata ꝯcoꝛdia q̄ nouella religio ſciſſime ca-
ritatis O vera et pulchra ſcā amicicia angelicalis per quā
dn̄s ihūs et maria in parentes recipiūtur fraternitas qꝫ fi-
lialis ſub eis acquiritur ⁊ dignitas diuinalis mirifice ꝑtici
patur O p̄amāda caritatis cathena celeſtialis O clemen-
tiſſima pietas fraternalis q̄ vnis vinculo caritatis fideles
et ad celeſtia ꝑtrahis btūs erit ille qui ꝑmanſerit ī te Qui
frcūs aut vtilitates hui⁹ ꝯfriē ſūt indicibiles Per hāc enī
guerra fugatur diſcoꝛdia perit odiū rixe inuidia ⁊ litigia
pꝛopelluntur pauꝑibus ſubuenitur captiuis īdulget̄ et de
hoībus terrenis filij dei ⁊ tꝙ̄ angeli efficiūt̄ Quiymmo ꝑ
hanc omne bonū pꝛātur et oīe malū euitat̄ ꝑplus qꝫ xp̄ia
nus ad dei laudem et xp̄i amoꝛē et virginis marie venera-
cionē gratiſſime attrahit̄ atqꝫ ad puritatem et iuſticiā vin
culo clemencie ꝑducit̄ que oīa ex laude caritatis ⁊ miſcdie
ꝑ paulū et doctoꝛes ſcōs ꝯꝓbantur O vere beata et ſuper

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

btā fratnitas ꝯcordia que nō diuiciaꝝ terrenarū nō carna litatis nō vanitatis ſ; aīoꝝ meritorū ⁊ vtutū ac toci⁹ ſpūali tatis Que bona ſm augustinū ī imensū excedūt q̄cūq3 mū diterrena vn̄ liquido patet q̄ mai⁹ bonū homi ꝯfert cū ad iſtā ꝯfriām recipit̄ q̄ ſi mund⁹ aureus vel regnū argenteū ei donaretur. Non enim ei ꝯparandus lapis precioſus ē Quia omne aurū tāq̄ arena putandū et tanq̄ lutum eſti mandū eſt argentū ex ſapientis et ſanctorū doctorū firma expreſſione in hui⁹ cōpacione Idcirco o caritatis amato res accipe dignem̄ h̄ pſalteriū fratnitatis diuinalis tq̄ a nulū celeſtialis deſpōſacōis et veluti ornaméta regalis ma ieſtatis et ſicut ferculū ſalomonis ferculis reconditū vniū ſis q3 ꝯpletū apotecis celeſtis recreacionis et ꝯſolacionis quorū figure ſacra in pagina luce clarius ſūt depicte

Capitulū quartū de cōfirmacione ſingulari pſalterij hu iuſcemodi et beatiſſime eiuſdē ꝯfraternitatis p exépla bre uiſſima iuxta orōnē dn̄cam et ſalutacionē angelicā.

Ec igitur et plurima beatiſſim⁹ dn̄cus terris ī mltis pcurauit fieri Sed quēadmodū leges ⁊ ordinacōes ſcōꝝ perierūt in obliuionē ſic negligencia ac mūdi malicia tanta indigne ſepeliuit bona Q̄ ō non ferens pia dei geni trix maria hec iterū refirmāda nr̄is tempibus ſepius pre cepit multis cū ſignis et ꝓdigijs dicens cuidā q̄ ſicut mun dus p aue maria fuit renouatus infernus euacuatus celū repatū ſic et nouiſſimis tempibus hijs peſſimis tali ſuffra gio ipa eadē piiſſima dī genitrix maria mūdū iteꝝ ad ſcās dei leges reformare intendit Addēs plurima grāꝝ gn̄a ſe collaturā hijs qui huius pſalterij cultores erunt ⁊ predica tores Qui vero ipius erūt dampnatores aut ipugnatoēs nō dubitent ꝯtra ſe ꝓuocare reginā miſcōie qd ſepius iam ſū exptus. Cū oms aut pene oms tales hoc impedientes vel corruerūt in maximū pccm̄ aut ſcandalū vel grauiſſimū dampnū ſeu mortē turpiſſimā Quapꝓpter o vos vniūſi fi

deles dñi noſtri ihū criſti et virginis marie filij attendite queſo fidē veſtrā conſiderate mortē veſtrā dubiā et tpa in pñti piculoſiſſima necnō et futura ſupplicia atꝫ eterna gau dia Pro quib⁹ bonis acquirendis ⁊ malis fugiendis Ac cipite pſalteriū vginis marie et ꝯfraṫnitatē ei⁹ intrate lau dando ſcām trinitatē ſemel ad minus in die ſciſſimo in hoc et ſponſe tam i manibus ꝙ in zonis vel collo vel capite vel brachijs vt ſic ſint ſignati ſigno thau in ezechiele portātes dño deo primicias et opm ſuorum decimas cū abrahā et fi lijs iſrael ac ſanctis catholicis ꝑ mādatorū dei decē pfecta implecione. Q̄m iō pſalteriū hoc quindecim hꝫ decimas eo ꝙ quindecim hēm⁹ potēcias vt patuit de quib⁹ oī iure decimas deo bᵐ Criſoſtimū et auguſtinū dēm⁹ dare Pa riterqꝫ vt ſint ſignati bᵐ illā ſignacionē quā iohēs in apoc. deſcribit vbi diciẗ ꝙ fuerūt ſignati centū quadraginta qua tuor milia ſigno dei viui. Signū aūt dei viui ſummum eſt ſalutacio angelica bᵐ Auguſtinū quo medio deus eſt fcūs homo Et orō dominica ꝑ cui⁹ efficaciā eccleſia ſanguine dñi ē ſignata bᵐ baſiliū. Qua ꝓpter et rōe ſignificacōis ac figuracōis ac ſpūalis repreſentacionis atꝫ ꝓpter rememo racionē facilitatē et exemplaritatē ac boni occaſionē Acci pite ergo hoc pſalteriū in manibus veſtris tꝙ tympanū ce leſtis iubilacionis quo maria moyſi ſoror ꝯcinebat dño ꝓ victoria de inimicis exodi decimoquinto

Capitulū quintū de maximis idulgencijs pſalterij iuſtiſ ſime trinitatis.

Dñr nō carꝫ ſuffragiū ꝭ diuiniſſimū maximis idulgē cijs Nā ibi ſunt ad minus ꝓ quolibet pſalterio ſexa ginta annorū milia indulgenciarū plurimoꝝ ſummorū pō tificū et ampliora vbi ſūt dei dona ꝓut beatiſſima tꝑibus iſtis reuelauit maria que indulgencias has confirmauit. Addens qꝫ ꝙ ſicut mūd⁹ vniuerſam habuit indulgēciā ꝑ pſalteriū angelicū aduenīēte filio dei i carnē Sic ecīā porā

tes amabiliſſimū t̃nitatis hoc euāgeliū maximā obtinere
deberet indulgenciā cū ſint ſuitores huiuſmodi v̄tutis ꝑ
quā oīs mūdo ꝯfertur indulgencia et pene et culpe Et vt
ayebat piiſſima hec mr̄ dei maria Si ꝓ cā tpali ⁊ modica
ſūmi pōtifices ſolēt ꝯferre maximas idulgēcias Cur ego
regina pietatis et dn̄a cūctaꝝ eccleſie indulgēciaꝝ dare nō
potero indulgēcias ſuitoribus meis i ſuicio pulcherrimo
diuiniſſimo et michi et filio meo ſꝑ amabiliſſimo Nam ꝑ
ſalutare angelicū ego ſū dei mater et filius meus eſt deꝰ et
homo factus quibꝰ teſte thoma de aquino btiſſimo deꝰ n̄
pōt facere maius Ergo ipā cū filio huic pſalterio maxime
obligamur āgelico ipm̄ ad amādū honorandū defēdendū
et idulgendū et remunerandū cū naturali jure dino ⁊ hūa
no ſꝑ benefici ſūmi et ꝑmi ſint ꝑmo ad amandi honorandi
ac remunerandi ſm̄ Ambroſium et juriſtas ac morales ne
magnitudo ꝯſequa. Ecce o vniūſi fideles qualē thezauꝝ
habetis de ꝓpinquo ſi vultis in manibus veniencium āgeli-
cis ħ deferre et dicere Qua ꝓpter ſinguli hoc pſalteriū ac
cipite manibꝰ in vrīs tꝙ thuribulū aaron diuine orōnis et
placacionis de quo numeroꝝ decimoſexto et deꝰ hōretur
templū decoret̃ et pplꝰs a plagis horrendiſſimis liberet̃
Et vt miſcdīe et veritatis reuelauit maria piiſſima regina
nō eſt verbū in pſalterio ħ diuiniſſimo qd̄ nō plus valebit
ꝙ vnus mundꝰ aureus Et quotiens hec v̄ba dicimꝰ toci-
ens plus ꝙ mūdos aureos xp̄o et virgini marie offerimꝰ.
Pro quibus dn̄o ihū xp̄o reuelante centuplū accipiemꝰ
et milies poſt mortē et decies milies maius ꝑ gloriam ſm̄ v̄
borum pſalterij ſignificanciā formalem aut virtualem vel
equipollencialem

Capitulū ſextū. De cōfirmacione pſalterij v̄ginis marie
ꝑ nouellā ipius mris dei iuiolate deſponſacionē

T nichilominꝰ ex marie virginis nouelli deſponſaci
one mirandis cū ſignis et prodigijs pſalterium hoc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ap ꝓbatur ⁊ valde ꝯfirmatur Que quendā nūc viuentem ſibi deſponſauit magnis cū interſignijs ⁊ anulo ex crinib⁹ virgineis facto eundem mirifice deſponſando ſimul ⁊ gracia ſapiencie et potencie ſingl'arū predotaret habundancius Mandauitqȝ ei frequencius vna cū dño ihesu criſto ſb pena mortis corporalis et diuine offenſe hoc ſacratiſſimū predicare pſalterium ad placandā diuinam iracundiam ⁊ contra inſtancia tam ī eccleſia q̄ꝑ in religionibus q̄ꝑ in ſeculo pericula inenarrabilia Dictūqȝ eſt ei ab eiſdem ꝙ oms hoc porantes in breui erga ſe diuinā ſentirent benedictionem. Que omnia vera eſſe Jam plurimis in terris facta inenarrabilia clamāt ꝓdigia et extollunt opa dei mirāda. Accipite igitur vniuerſi pſalteriū hoc laudabiliſſimū tq̄ꝑ montem ſynay diuinarū reuelacionum et illuminacionum et veluti tabernaculū federis et tq̄ꝑ māna angelorum in deſerto huius calamitatis De quib⁹ moyſes ꝓphetauit exodi decimonono et alibi frequentius.

Capitulū ſeptimū vn̄ habuit originē pſalteriū b̄ mioꝛdiſſime ẗnitatis et ꝑ quos fuit aliqn̄ ꝓmulgatū et hōratū

Ec hoc nouitati eſt attribuendū ꝙ tempore apl'orū incepit in ppl'o vulgari ymmo et apoſtoli hoc ſumme porabant Q̄ꝫ de orōne dñca euangelia manifeſtant indubie De v̄a ſalutacōe angelica pietas fidei ſuggerit Quis eni dicere audet ꝑmas eccleſie colūpnas excellēciā v̄tutēqȝ et ptātem angelice ſalutacōis ignoraſſe cū illā teneam⁹ ex eis Q̄ꝫ ſi agnouerint ꝓculdubio ſūme debitores ſe eſſe ꝓ gracijs eoꝝ imenſ ſalutacioni āgelice q̄ eſt exordium toci⁹ ſalutis humane ſcd̄m bedam et fons gracie militantis eccleſie ex quo ꝓuenerūt vniūſi grāꝝ dei riuuli b̄m Ancelmū et jeronimū Sanctiqȝ in egipto ſimpliciā hoc āgelice pſallebāt Sȝ et beda doctor britonū eximi⁹ in anglia hoc promouit vſqȝ in hodiernū diem pſalteria manualia ibidem in eccleſijs dependent ꝓrochialib⁹ ꝓ hijs qui iſtud ſanctū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ſacrificiū manibꝰ humilitatis cū dei bn̄dictione voluerint
Uerū et ſcā maria de onayco iſtud ꝑoꝛabat ymmo et bea
tiſſimꝰ marie ſpōſus et amicꝰ bernardꝰ mirabiliſſime iſtō
pſallebat et ſuꝑ hoc laudes marie v̓ginis appoſuit quas vi
di et ꝑlegi Plurimi ſancti carthuſienſes hoc roboꝛauer̃t
faciētes ſup̄ pſalmos dauiticos C l. ſalutaciones v̓ſuales
pulcherrimas ymmo et ex reuelacōe marie v̓ginis legi ſciſ
ſimū mōchoꝝ pꝛiarchā Bn̄dcīn hoc ſꝑ ꝑoꝛaſſe Quid am
plius referā Nūqd Auguſtinꝰ ille mūdi doctoꝛ inꝓꝑabil'
hoc nō oꝛauit Et quis dicere audeb't tīn virū ignoꝛaſſe qđ
nos ſcimꝰ et tota eccleſia ꝓclamat Sꝫ nec ipe ſolꝰ fuit v̓in
ſci jeronimi vt btiſſima maria reuelauit ſuffragiū hoc fuit
refugiū ſingulare et ꝯtra temptacōes et adūſus hereſes et
ad vniūſa ſcibiliū dictāda Reuelauit eciā btiſſimū grego-
riū ⁊ cū ābroſio ſciuiſſe ſciſſimā hꝰ ſuffragij dignitatē et in
ſubſtancia et in ꝙtitate et qualitate nō auderē de negligēa
hoc ꝑoꝛandi arguere cū ip̄oꝛū in hoc maioꝛ fuerit ſciencia
ꝙ tocius mūdi preſentis ſit pericia Amplius quid de ſanc
tiſſimo franciſco ſtigmatū xp̄i delatoꝛe digniſſimo referā.
Certe ſuper omnia mariā amauit cū filio quibus hoc ſanc
tiſſimū aſſidue pſallebat pſalteriū Docuitqꝫ ſuos de oꝛdi
ne mīoꝝ hoc ꝑoꝛare et poꝛtare. Nā ego tenui et vidi vnū
de pſalterij ipius ſignaculis vt michi a fide dignis fuit inti
matū Sciuit enī bene hic beatiſſimus viroꝝ ꝙta virtus la
tebat in duobꝰ hijs epythalamis quēadmodū et experiū
tur deuoti in huiuſmōi gaudijs indicibilibus vt quantum
dn̄s xpꝛiſtus et maria excedūt ceteros ſcōs ꝙ in immenſū
ſic hec duo euāgelia ſuꝑant cūctoꝛum beatoꝛū in celis oꝛa-
cula Ideo ex frequētiſſima hoꝝ meditacōe ſic btiſſimus
franciſcus fuit xp̄o vnitus vt haberet p̄ alijs ſanctis ipius
dn̄i ihū ſtigmata tanꝙ eſſet ꝑiter vnus xp̄s et ſi non in ꝑ-
ſona tamen in exemplaritate et diuinitatis figura Accipi-
te igitur amatoꝛes xp̄i et virginis mārie diuiniſſimū hoc

epythalamū manibus in veſtris tanꝙ cytharam dauid ad
dyabolū expellendū primi regū decimoſexto et tanꝙ fun-
dā ipm dauid ad goliā hoc eſt mundū deuincendū ⁊ victo
riā pplo dei ꝯferendū ibidē decimoſeptimo imitātes muli
erē q̄ fragmē molle eliſit de muro ſup caput alymelech ſup
biſſimi et ꝓphaniſſimi judiciū ꝯ? vt ſic iimici oēs ꝯterāt.
Capitulū octauū q̄liter beatiſſim⁹ p̄dicatorū ordinis pri
archa dn̄cus ſimiliter hoc dixit p̄dicauit et diſtribuit

Dſtremo beatiſſim⁹ dn̄cus p̄dicatoꝝ ordinis pater
et filius ſancti Auguſtini angelic⁹ maria v̄gine reue-
lante hoc ſp porauit Quiymmo cū diſciplinis ferreis tria
ſingulis dieb⁹ aut plura porabat pſalteria ⁊ frequēci⁹ mx̄i
mis cū reuelacionib⁹ et viſionib⁹. Portabatqȝ appēlū in
zona ſua et vniuerſ eē orandū tꝙ p̄dicator euāgelicus ple-
bib⁹ dei denūciabat hoc euangeliū canticū canticorū ſanc-
tiſſime trinitatis Q̄ṑ eſt Sūt diuinales tres jubilei ſcd̀m
tres pſonas beatiſſime trinitatis. Jn quibus dn̄s ihesus
⁊ maria dinoſcūtur p̄cipuū habere principatum Laudate
igitur eos i tribus quinq̄genis. Nā quinquageſim⁹ ānus
teſte jeronimo fuit ānus jubileus. i. iubilacionis ꝛ̄quiecio
nis et pacis libertatis gaudij et poteſtatis redicōis ac ret-
bucōis toci⁹ qȝ iuocacōis et ſalutis Quē numeꝝ romana
eccleſia p quinq̄genariū reco lens dare ſolet plenaris ro-
mipetis indulgēcias Jubilate ergo oīs terra d̀o ſanctiſſi-
mo in hoc jubilo ac pſalterio decē cordarū quindecies ſūp
tarū Decanite epythalamū ſponſoet ſponſe cōtinēs duo
cāticoꝝ ſalomōis cātica Sicut nouū teſtamentū ſupat ve-
tus ꝓphetaꝝ teſtimoniū ſcd̀m Anſelmū Nec tn̄ ſatis mo
dicis in verbis quid de hocē pſalterio ſcd̀m numeꝝ p̄alle-
gatū effari p̄t breuitatis cauſa. Accipite ergo pſalteriū B
benedictiſſimū trinitatis tꝙ archam noe mundū ſaluantē
gen̄. ſeptimo vt ſic inter diluuia pccōꝝ ad mōtes veniatis
angelorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Capitulū nonū. Pſalteriū hoc habet centū quinq̄ginta Aue maria ſecūdum quatuoꝛ ſenſus ſacre pagine

Quoniā v̓o ſᷣm Allegoꝛiā in eccīā ſūt centū quinquaginta eminencie figurate ſᷣm numeꝝ dauiticū. Jdcirco allegoꝛice laudate dn̄m in pſalterio Sꝫ ad lrām ꝓut ſepiꝰ doctoꝛes diffinierūt qꝛ pſalteriū dauid eſt totū de xp̄o ꝛ ꝑ ꝯſequens ē includens piā eiꝰ matrē a relatiuis Jpi ei duo C l. ibidē habet figuras regias ꝓut beatiſſima reuelauit maria et doctoꝛes ſcī affirmāt. Pꝛo quibꝰ in pſalterio ſic laudate Sꝫ moralit̄ pſalmi illi C l. hn̄t moꝛalitates et de bonis et totidē de malis culpe ac totidē de malis pene ꝛ in pn̄ti et in inferno vt ſcōꝝ doctoꝝ expoſicioēs pb̄lice manifeſtant Nichilominꝰ eciā Anagogice pſalmi illi deſignāt C l. eminēcias que ſunt in dn̄o ihū xp̄o et v̓gine maria ſup̄ oēs ſcōs Pꝛo ſenſibus igitur hijs quatuoꝛ theologicis ſᷣm gregoꝛiū Accipite cūcti celeberrimū hoc pſalteriū trinitatis tanq̄ȝ yridem ſalutis ꝛ vineā noe tociꝰ iocūditatis gene ſ. nono vt ſic inter adu̓ſa ſitis ſecuri et ſꝑ leti vino ſpūs ſancti iugiter inebꝛiati

Capitulū decimū q̄ꝫ ꝯuenienter ſuffragiū hoc pſalterium dicatur ꝓpter ꝓpꝛietates pſalterij miſtici

Et quidē tꝑibus hijs ꝑiculoſiſſimis ſatis ꝯgrue nccīe pſalteriū beatiſſime trinitatis eſt ſingulariꝰ a fidelibꝰ venerādū docendū ꝛ adoꝛādū Jn quibꝰ fines ſclo̓ꝝ teſte paulo deuenerūt vt ſit armis ſponſi et ſponſe contra pericula inſtancia diuinitꝰ ſint muniti xp̄s enim et maria teſte Auguſtino Sūt duo pſalteria viua quibꝰ pax ē data in t̂ris concoꝛdia leticia ſolēpnitas et feſtiuitas ſup̄ma eſt ꝑacta Nedū in terris verū eciā in celis Tali enim inſtrumēto dudū pſalmi cantabant̄ in ſynagoga et vt ait Caſſiodoꝛꝰ Nupcie cū eo celebꝛant̄ dn̄s terre recipiebatur oblationes i templo offerebant̄ Et ꝓphiā ac p̄cū exaudicio p̄ſtabāt̄ ſᷣm Auguſtinū Merito ergo laudare debemꝰ ſponſū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

et ſponſam cū eorū fuerit tāta ſolēpnitas ſub noīe tali in an
tiquo teſtamento Accipite igitur fideles ſinguli hoc deuo
tiſſimū trinitatis pſalteriū tamꝙ abrahe gladiū ad vniuer
ſos hoſtes proſternendos et tamꝙ decimacionē ipſius a-
brahe melchiſedech id eſt xp̄o deuotiſſime oblatā geneſ.
xxiiij.

Capitulū vndecimū ꝙ ꝯuenienter numeri ꝑtacti in ſalub
rimo hoc obſeruantur pſalterio ex figuris antiq̄ legis

Tnedū hoc ex noīe v̉m eciā ex celeberrimis figuris
ſacre pagine hec reperiūtur Si enim videatur archa
noe ſi tabernaculū moyſi ſi numerus dierū dationis legis
ſi templū ſalomonis et ezechielis Certe ibi numer⁹ cēteſi
mus quinquageſim⁹ frequēcius vel denarius aut quinqȝ l
quindecim veridice ſepius inueniūt̄ Cū ergo numer⁹ fuit
tantus in figuris q̄ ſūt de virgine maria nō eſt dubitandū
qui ſecūdum eminencias virtutum et donorum vt Arguit
Anſelmus Idem numerus deifice p ſcām trinitatē in ma
ria virgine ſit collocatus. Accipite ergo hoc excellentiſſi-
mū trinitatis pſalteriū tanꝙ ſcalam iacob p quā ſcandatis
in celū de qua geneſ xxviij.

Capitulū duodecimū de excellencia pſalterij hui⁹ feliciſſi
mi rōne actoris oratoris ⁊ pfectoris aliquo excedēdo pſal
teriū dauiticū.

T ne putetur modicū eē oraculū Audite vniūſi pſal-
terij hui⁹ excellenciā Tanta enim ē ꝙ filius dei veni-
ens in mundū incarnari voluit p ſalutare angelicū Docēs
qȝ diſcipulos orare ſuos non pſalmorum non ꝓphetarum
nō ſcōꝝ aliquoꝝ vel voce humana factas oraciones pſalle
re docuit ſed dm̄cā orōnem omnib⁹ eis ꝓpoſuit et eā pora
ri in v̉m mundi apl̄is ſcȝ principib⁹ fidelib⁹ mandauit v̉m
ne hoc ſufficiat pro tanti pſalterij gloria Sed addo hoc ꝙ
eſt excellencioris dignitatis quodāmodo ꝙ dauiticū Nā
pſalteriū dauiticū factū eſt in vmbra in figura a peccatore
ſub ſynagoga ſub mēbro xp̄i ⁊ ſub pccō Pſalterium vero

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

iſtud angelicū factū eſt ſub veritate et luce ac in militante eccleſia a ſanctiſſima trinitate et a iuſtiſſimo mūdi ſaluatore ad delendū omne piaculū et ꝯdonandū oīe bonū et merito ꝙ plurimū ex tante ſuffragij ſcītatis et dignitatis magnificēcia laudare oēs deberent ſciſſimā trinitatē Arripite o vniuerſi feliciſſimū hoc pſalteriū tanꝙ horreū toci⁹ fertilitatis quo joſeph ſaluauit mūdū hoc eſt mūdi redemptor hoc ſeculū geneſ xli

Capitulū decimūterciū vbi oſtēditur ꝯueniencia numeri pſalterij angelici rōne naturali et morali ex hijs que ſūt in natura et moribus hūanis

Erū nec deficiet racio ꝓ tāto numero naturalis Cū legamus vndecim celos et q̄tuor elementa In quib⁹ ꝯſtare hn̄t decem p̄dicamenta aliquo? qōlibet hoꝝ quidecim ſūt reſpiciencia et ſic ē numer⁹ cēteſim⁹ quinq̄geſimus Nā quindecies decē ſūt C l. Quia ergo naturaliter xp̄o et v̄gini marie obligamur in iſtis omnib⁹ naturalib⁹ laudemus i tāto numero tātos nrē nature bn̄ficos . Sꝫ ꝑāplius racio ſupeſt moralis. Qm̄ in homine quolibet ſūt quinqꝫ ſenſus exteriores et quinqꝫ interiores cū quinqꝫ potentijs ſuꝑiorib⁹ ſ͡m Auicennā et aūoym et phm̄ q̄ ſūt potētia motiua appetitus ꝯcupiſcibilis et iraſcibilis intellcūs ⁊ volūtas Hec āt ordināt̄ ad decē dei mandata ꝑagenda ſigillatim in vnaquaqꝫ potenciarū p̄dcāꝝ Merito ergo moralit̄ obligamur nrīs ſaluatoribus xp̄o et v̄gi marie hūire in tali numēo Et de plurimis cauſ h⁹ breuitati ſufficiat Qua ꝓpter ſinguli pſalteriū accipite hoc glorioſiſſimū tāꝙ lcm̄ quietis btē fruicionis et vniuerſe benedictionis vbi iacob ſancte decedens filios bn̄dixit ſingulos bn̄dictionib⁹ mirandis gen̄ xlix

Capitulū decimūquartū Qꝫ bonū eſt docere ⁊ predicare ſanctiſſimū hoc pſalteriū tam p̄latis ꝙ mgrīs ꝙ p̄dicatoribus dn̄is ꝑntibus et deuotis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Et tamē vniūſoꝝ deuocio ꝯſpicere debet liquide q̄tī
valoris eſt hoc p̄dicari pſalteriū Si enī laudabile et
dignū eſt exponere dc̄a ſanctorū ꝓphetarū Nūquid q̄ſo
laudabilius erit p̄dicare orōnes illas q̄ cūctarū ſūt regine
oracionū bm Ancelmū et quarū efficacia potior inuenitur
in militanti ecc̄iā Tū ex actione . Tū ex fide Tū ex matia
Tū ex forma Tum ex veritate fūdamentali origine ac ve-
ritate noui teſtamenti Per āplius vt ꝯgnoſcāt plati eccle
ſie pontifices domini plebani et doctores i theologia cete
riqꝫ religioſi quorum intereſt ex officio aiāꝝ mundi ſalus
Cū enī obligent̄ ſub ꝑiculo dampnacionis etne ouiculas
ecc̄ie ſiplices docere orare et bn̄facere. Quid q̄ſo ſalubriꝰ
quid ꝯmodiꝰ quid ve leuius quid ſanctiꝰ predicabant aut
quid magiſtralius vel honorabilius dicent ſimulqꝫ diffici
lius ānunciabūt hijs duobus cāticis noui teſtamenti In
quibꝰ teſte Auguſtino et bernardo vniūſa lex et ꝓphete
pendent Simulqꝫ ꝛ attendere deberent paſtores aiāꝝ q̄ꝓ
ta eſt ſimplicitas vulgriū et ruditas vt alta capere non poſ
ſent Quid igitur valebit p̄dicari illis ꝑ vnam horam hoc
qđ p̄dicantes intelligere nō potuerint ſtudendo per men-
ſem vix aut ebdomadā Certe bm gregoriū abſurdiſſimū ē
in predicando et vaniſſimū iudicatū ab Auguſtino Pre
dicate igitur o vniuerſi dn̄i mei paſtores aiāꝝ hoc euange
lium omni creature hoc eſt orōnem dm̄cā et ſalutacionem
angelicā Que bm baſiliū et Auguſtinū ſūt duo ſūma euan
gelia cuncta in ſe alia virtute portancia verba euangelica.
Q̄ꝫ bonū autē et pium eſſet patri eſfamilias ac mrēs ſimul-
qꝫ dn̄ōs et amicos ſuos ad hoc ſanctum ſeruiciū attinētes
hortari quis inq̄ꝓ dicere poſſet. Hoc enim ē magiſterium
magiſtroꝝ haberētqꝫ in poſterū probam familiam genea-
logiam ſc̄am patriam celibem. Q̄ đ āt teſte ſapiente teſta
noua capit inueterata ſapit Sꝫ et deuotiſſime mulieres ꝛ
religioſe bigute ſe et alios in hoc ſancto ſeruicio deberent

exhoꝛtari Accipite igitur diligentius hoc pſalteriū i manū
tamq̄ꝫ virgā moyſi per quindecim denarios ad ꝑcutiendū
egiptū hoc eſt pccīn dyabolū et mundū per decem plagas
exodi quarto.

Capitulū decimūquintū ꝙ fideles cuiuſlibet ſtatus ꝯuei-
enter debēt poꝛtare pſalteria hec manualia in manibus in
zonis tamq̄ꝫ ſigna diuinoꝛū dei mirifica

Dngruit autē vt huiuſmōi pſaltes xp̄i et virginis ma
rie deferant ſigna ſpōſi pſalterio Ad qđ et ſi moueāt
pꝛedicta ſaltem moderna et antiqua reuocēt miracula ſeu
exempla Juxta duo eulogia euāgelica. Nec enim tanta
auſi dicere eſſemus niſi certificati indubie penitus fuiſſe⁹
Tamq̄ꝫ enim doctoꝛ veritatis loquoꝛ pꝛo diuina veritate
pꝛo naturali pꝛo moꝛib⁹ quoqꝫ ac eciam pꝛo tocius militā-
tis eccīē vniuerſali ſalute Quindecim duplicata ſequunt̄
miracula breuiſſima ꝑ oꝛōnem dominicā et ſalutacionem
angelicam Primū miraculū Ex quo habetur fructus hic
mirabilis ꝙ pſalteriū eſt ſummū remediū ad liberandum
hoīēm ab infidelitate et dyaboli iudicio ſcd̄m auguſtinum
Supꝛa que cognoui valdēſem qui homagiū dyabolo fece
rat baptiſmo negato ſed numero in modo per pſalterium
hoc acceptū filiacionē recuꝑauit diuinalem qꝛ. Pater nr̄
Pater inq̄ꝫ in fide vt exponit hylarius vt idem homo r̄ꝑa
tus pater poſtmodū eciam alioꝛū deo ſeruire volentium.
Marie enim v̄gini epythalamū plurimis ſignis nedū an-
tiquis v̄m et nouis et ſupꝛa modum magnificatum Nec i
merito cū tali exoꝛdio verbum dei ſit factum caro Ex quo
pꝛimū miraculoſum accipio in iſto fructū ꝙ ſalutacio ange
lica tempoꝛibus iſtis eſt ſummū remediū ad liberandum
a coꝛdis duricia obſtinacōe obduracione et obfirmacōne
ꝑ ꝑfectiſſimā ꝯtricionē Aſpexi enim aliquos quadā in ec-
cleſia pccōꝛes qui ſūpto hoc ſalutacionis antidoto talē ha
buerunt contricionē tantāqꝫ lacrimarū copiam ꝙ non fuit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

dubiū quin maria ibi appoſuerit manū Erant aūt hij gra
uiſſimi peccatores Et quidē merito quia Aue. hoc eſt ſi‑
ne ve bᵐ ae lbertū obſtinacōis obduracionis et obfirmacō
nis animi. Secūdum miraculū dat nobis fructum hunc
indicibilem ꝙ ſūmum remediū temporibus hijs ad mortu
os ſuſcitandos vel pſeruandū a morte et peſtilencia ē acci‑
pe et dicere pſalteriū xp̄i qꝛ Q. ui es. Qm̄ bᵐ Auguſtinū
deus eſt ꝑ eſſenciā cetera vero ſcd̄m boeciū ſunt encia tm̄ ꝑ
pticipacionē Et baſilius ſi vis ſemper eſſe et bene eſſe aut
viuere venerare et recole diuinū ex quo eſt omne ꝑ oia eſſe
vn̄ benedicta dei prouidencia vidi mortuos hoc ſuffragio
eſſe ſuſcitatos Q. uiymmo et morti ꝯdēpnatos i peſtilēcia
hoc ſalutari ātidoto eſſe ereptos Sed beata maria cuidā
tali libro angelico ſciāꝝ copiā ꝯtulit tantam ꝙ putares eū
in ſcola eſſe peritiſſimū Q. uia maria quaſi illuminatx bm
jeronimū ex quo patꝫ ꝙ ad hn̄dū ſciāꝝ copiā dicere marie
v̓ginis pſalteriū eſt ſūmū remediū Et merito bᵐ Anſelmū
qꝛ maria eſt mater ſapiencie et ne ꝓpterea abiſſus ē ois ſa‑
piencie et ſciē Terciū miraculū affert nobis ex xp̄i pſalte
rio hanc miraculoſam ſn̄iam ꝙ pſalteriū xp̄i ſummū eſt au
xiliū ad reducendū quoſqꝫ vanitati deditos ad vitam celi
hem Nam ꝑpendi ꝓprijs oculis aliquos religioſos et eci
am ſeculares oim peccatorū vanitati deditos ꝭ ſalubri hac
meᵈⁱᵃ tam celeſtiales ſunt facti vt eciam ſuꝑarent dudum ā
tea valde deuotos Q. uia In celis Scd̄m enim Auguſ‑
tinū ꝑ frequentē ꝯuerſacionē cum celeſtibus vitā homo cō
ſequitur celicā Inſuꝑ ex pſalterio virginis marie hanc mi
rabilem habemus graciam ꝙ pſalteriū marie ſummū eſt
ſubſidiū ad habēdum in ſe celeſte gaudium. Q. uia gracia
Cariſſima enim hec mūdi dn̄a et aduocata ꝑ hoc pſalteri
um cuidā adhuc viuenti ꝯtulit ꝓ grāꝝ munere die oi ſenti
re in ſe aliquod gaudium paradiſi excedens omne gaudiū
tocius mundi. Et cōgrue quidā qꝛ teſte jeronimo gracia

plena maria Ideo diffuſiua eſt in ſuos gaudiorū ſuorum.
munerū Quartū miraculū ex parte pſalterij xp̄i toti mun
do miraculoſam hanc ꝯfert benedictionē ꝙ iniuſtos pccō
res publicos poteſt ducere ad ꝯueſionem Nā meretrces
et vſurarios ꝑ hoc caſtiōnie vinculū ſepius ꝑpendi de no-
uo eſſe ſāctificatos alios q₃ pccōres publicos ꝙ̄ plurimos
quia Santificetur Unde ambroſius qui pro ſanitate ſepi
us exorabit indubie ſi ꝑſeuerauerit ſanctitatem obtinebit
Uerū ⁊ ex marie v̄ginis pſalterio diuinalem hāc habem⁹
clemenciam ꝙ ſūmū remediū ad vitandū paupertatē noci
uā eſt ipius pſalteriū quia Plena Dulciſſima eni angelo
rū regina cuidā matrone valde miſerabili et egenti tempi-
bus nr̄is in francia diuiciaꝝ maximā contulit copiā in tm̄
vt poſtmodū eſſet mater et nutrix cunctorū paupm Ideo
hugo inquit Uere tu maria plena q₂ tuam plenitudinē
aufers a tuis nociuā pauꝑtatē prāndo ſufficientem diuiti-
arum plenitudinē Quintū miraculū ex pſalterio xp̄i ali-
am habem⁹ grām ꝙ ſummū remediū cōtra blaſphemiam
et omnē malignitatē et icorrigibilitatē ē dn̄cū pſalteriuū.
Nam blaſphemos et omni malignitate plenos icorrigibi
les ꝑ hoc fidei oraculū ſciui ꝑductos ad oīmodā nois diui
ni reuerenciā tam in gallia ꝙ̄ in almania q₂ Nomen tuum
Drō vero diuini nois teſte baſilio dat timorē et ipſius re-
uerēciā Sed ex pſalterio marie v̄ginis adhuc mirandā ha
bemus grām. Nā ſūmū remediū ad liberandū homines
de ſuitute et captiuitate ē pſalterium marie v̄ginis Quia
dn̄s Qm̄ pſalterij hui⁹ medio hijs in dieb⁹ plurimos de
carcere eodem liberauit cū votū acciperent pſalterij Idō
inquit Criſoſtim⁹ Si vis a ſuitute et captiuitate eripi co
le time q₃ dn̄m dominanciū Sextū miraculū dat nobis ex
pſalterio xp̄i hanc regalē dignitatē ꝙ ſummū remediū ad
recuꝑandū dominiū ꝑditū eſt dn̄cum pſalteriū. Fuit eni
aliquotiens quidā rex regno priuat⁹ ꝓprio tempore nrō

qui per hec arma ꝓprium rehabuit regnū Quia Adueni
at regnū tuū Ideo inquit gregoriꝰ nazanzenus dn̄s iuſſit
orare aduenire regnum dei vt ꝑ tale mediū obtineremus
regnū diuinū poſſideremus qꝫ diuinū ſanctū et iuſtū Sed
ex pſalterio marie virginis glorioſam hāc habemꝰ graciā
ꝙ ipm̄ eſt ſummū remediū ad liberandū hoīem a rabie et
demoniaca paſſione Nam et quēdā delirū et rabidū i tm̄
vt ſe et alios laniaret ꝑ appōnem pſalterij huiꝰ i ipſius col
lo mox maria liberauit et tanꝗ agnum manſuetiſſimum
fecit i pikardia me pn̄te. Quia tecū Nam eo ꝙ maria ha
buit dn̄m ſecum ꝑ hoc ꝙ ſerui illius ſibi iunguntur dn̄o col
liguntur vt habeant dn̄m ſecū expellentē totius mundi ini
micū ſm̄ haymonē Septimum miraculum p̄bet nobis ex
xp̄i pſalterio hanc fidem ꝙ ſingulare remediū ad reducen
dū apoſtatas ab ecciā et religione eſt dicere hoc pſalteriū
Perpendi enī quoſdā apoſtatas a religione et ſancta dei
ecciā ſʒ gaudioſo hoc ſuffragio ſic ad diuinā redierunt vo-
luntatē ꝙ martiriū fortiſſime ꝑtulerīt vt quidā Anthoniꝰ
de ordine p̄dicatoꝝ temporibus nr̄is. quia fuit. voluntas
tua Nā ſcdm̄ fulgenciū Qui diuine voluntati placuerit o
rando illā iuſtū eſt et ſcdꝫ diuinā viuat voluntatē Alteriꝰ
eciā pſalteriū marie virginis hanc cōfert ſuis potenciā vt
habeant donū lingue et eloquenciā Nā cuidā carenti loq̄
la per tempora multa cum pſalterium hoc oſcularetur de-
uote cū ꝓpoſito orandi et pſeuerandi mox pfecte ſuſcepit
lingue beneficium quia Benedicta Dn̄ maria merito be
nedicta eſt qꝛ benedicens et loquens ꝓ humana redemp-
cione ſcdꝫ haymonē et hugonē Octauum miraculū donat
nobis hoc beneficiū vt ꝑ hoc aura p̄ſtetur t̄ris ſerena ꝛ tē-
peries admiranda Quibuſdā in terris et fuit aure ꝑmaxi
me itemperies nociua ſupra modum et hominibus atꝫ ſe-
minibus ſed p̄dicato hoc celeſti ſuffragio optata cunctis r̄
dijt ſerenitas. qꝛ Sicut in celo Teſte enī pho de celo venit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

intēperies et elementorū turbacio in libro metheōꝝ Ho-
nora ergo dn̄m in celo vt iquit Aug⁹. q̄tinus ſidera dct ti-
bi gta Sʒ ex marie v̄ginis pſalterio aliā habem⁹ ſniām ſcʒ
ꝙ ſūmū remediū ad recupandū viſū interiorē et exteriorē
eſt ꝑ ipius pſalteriū Cuidā eni ceco ab ānis multis iſtius
pſalterio me⁹ maria ſbuenit pſcm̄ illi reſtituendo viſū qꝛ tu
qd eſt ꝓnomē demrāns et referens ac ſupponens ſm̄ pſcia
nū Demrācio aūt ad ſm̄ ſcdm̄ philoſophū maxime fit ꝑ vi
ſū Nonū miraculū Ex pſalterio xp̄i pſtat nobis hanc in-
dulgenciā ꝙ ſūmū remediū ad ſterilitatē terrarū et peſtilē
ciā depellendā ex tali oraculo Nam experiencia ꝓbatū ē
ſterilitatē in quibuſdā terris et peſtiferam cladem horribi
liſſime graſſari ſed hoc p̄dicato p̄ſidio p̄amanda trigenis
terriſqʒ mox eſt benedictio collata Quia Et i terra Nec
eni in terra fiūt vt ergo terre diſponūtur ꝑoptime ꝯueniēs
eſt accipe hoc ſalutare tm̄ diuinalē medicinā vt inquit Al
bertus. Verū ex pſalterio marie v̄ginis habem⁹ pietatis
maxime clemenciā Quia In mulierib⁹ Que ſūt pie ſm
auguſtinū Cuidam enim in francia ad mortē ꝯdempnato
inauditā Mariā ꝑ pſalteriū hui⁹ voto p̄ſtauit clemenciā
Nā ille carceres et vincula talia ꝯfregit q̄ vix fabrifacere
poſſent multis i dieb⁹ Immo et alius iā patibulo alligat⁹
iſti⁹ voto mox de patibulo ⁊ ꝑ mediū cliētiū ſic cucurrit q̊
vſqʒ libertatē in quadā eccīā accepit Decimū miraculū ad
ducit nobis hanc graciā ex pſalterio xp̄i ꝙ ſūmū remediū
ad hn̄dam deuocionē ad ſanctā eukariſtiā eſt ꝑ oraculum
dn̄icum Noui eni multos pre peccatoꝝ ſuorū pōdere hrē
in nauſeā et irreuerenciā ſcām eukariſtiā ſed habito hoc r̄
medio deuocionis in voto ſingularē ſenſerūt in tā mirabi
li ſacramento ſuauitatē adeo vt ſepius vellent ꝯūicare eo
ꝙ ibi videbant ſenſibiliſſime ingencia dei opa clemencie
xp̄m ibidē ſepius intuendo ſenſibiliter Quia Panē nrm̄
cotidianū. Hoc eſt ſm̄ Auguſtinū panē ſupſbnālē corpis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

dn̄i qui datur ꝑ ſanctam eukariſtiam Amplius eciā ex ma
rie v̓ginis pſalterio aliam obtinem⁹ graciam ſcilicet vincē
di inimicos in iudicio. qꝛ et benedictus. Hijs enim dieb⁹
pauꝑcule cuidā pſalterij voto ſe aſtringenti in iudicio ꝯtra
ditiſſimos ſentenciā maria optimā ꝯceſſit nolente iudice.
Trib⁹ eni vicib⁹ cū eſtimaret judex cōtra eā ꝓferre ſniā in
ſemꝑ ꝓ muliere apꝓbabat ꝑ ōnia cauſā quia. Et bn̄dcūs
Nā marie v̓ginis filius eſt ſ̓mo dei bn̄dictiſſimus id ē lo-
gos ſ̓m baſiliū ꝓpterea iṗe eſt judex viuorū et mortuorū.
Teſte apl'o ꝯueniens eſt per eum benedictā in iudicio brē
victorie ſniāꝫ Undecimū miraculū ꝑhibet nob̄ ex pſalte
rio xp̄i donū mīe ⁊ caritatis erga ꝓximos Unde aliquos
ꝑpendi i miſericordes et feroces tanꝙ leones vt in quodā
milite quē non nomino qui accepto pſalterij hui⁹ voto ſic
habūdanter pauꝑibus dabat ꝙ datores clemencie oīs in
terris illis ſuꝑabat. quia Da nobis hodie Deus enī ē da-
tor munerū Teſte criſoſtimo Pariqꝫ mō ex pſalterio ma
rie v̓ginis nobis prebetur frcūs admirabilis Nā laudabi
liſſima hec maria ex pſalterij hui⁹ fructificacōe cuidā mu-
lieri ſterili prāuit filium qui poſtea moriens marie meritis
iterū redijt ad vitam quē et vidi in ꝑtibus hollandie. quia
frcūs Fructus enī marie virginis copiā dat fructuū in mē
ſam toti eccīē ſ̓m Richardū Duodecimū miraculū ex pſal
terij xp̄i ꝑtāte dat nobis remiſſionē pccōrum vniuerſorū.
Miro enī modo virū agnoui qui in tm̄ corruit deſpacōis
voraginē ꝙ nemo eū cognoſcēs poterat ſperare aliquid de
eius ſalute accepto pſalterij hui⁹ ſpei brauio in tm̄ cōualu-
it ꝙ ſpe et opere ſuꝑabat omnes quos agnoui. qꝛ Dimit-
te nobis debita noſtra Ideo jnquit auguſtin⁹ xp̄s ſic vo-
luit orari in v̓bo vt orantibus cūcta dimitterent̄ pccā i fac-
to Sed ꝑamplius ex marie virginis pſalterio ptās datur
glīoſa tocius ꝯtinencie et pn̄ie Cuidā enī meretrici tantā
cōtulit graciam miſericordie regina q̄ nunc eſt in pikardia

ꝙ ſemꝑ cū cilicio et cathenā ad corpus portans et ſuꝑ ter-
rā dormiens ieiunat in pane et aqua horreudiſſimā cūctis
faciens pniāz q̄ et ſpm̄ ꝓphecie et ſanctorum cōſiliorum in
multis dinoſcit̄ habere Qui ventris Uenter enī marie v̄
ginis teſte Ambroſio totius eſt templū ꝯtinencie ⁊ reꝑati
ue pniē Decimūterciū miraculū ex pſalterio xp̄i dat eccle
ſie maxime caritatis et pacē cōcordiā oīs guerre ablatiuā
Non enim prepotentē in mundo baronē et comitem qui
mortali odio guerrā gerebat contra conſimilē in potencia
principem ⁊ propterea inibi mala cōtigere indicibilia ſed
accepto pacis oraculo pax tanta eſt firmata inter eos vt
hij duo putarentur tanꝙ amelius et amicus quia. Si-
cut ⁊ nos dimittimus debitoribus nr̄is Q; b'm jeronimum
eſt verbū toci⁹ fratnalis dilectionis et pacis Similiqz mō
ex marie v̄ginis pſalterio eccie̅ confertur ptās ſublimacio
nis et honoris et glorificacionis Nam temporib⁹ nouiſſi
mis pſalterij hui⁹ poteſtate cuidā abiecto et ſpreto ab ho
minib⁹ maria v̄go potenciā ſupra eius pr̄auit inimicos in
tantū vt ad ſuam volūtatem viuerent aut morerentur Et
qui prius fuit ſeruus et miſerabilis poſtmodum eſt factus
prepotens igenuus et glorioſus quia Tui Qui enī eſt ma
rie Teſte Ancelmo de marie ꝑticipabit poſſeſſiua ptāte
ſimulqz de illius honore accipiet ⁊ gloria Decimum quar
tum miraculum ex xp̄i pſalterio dat eccleſie poteſtatem li
beracionis ab omni temptacione Nā ꝓprijs oculis vidi
quendam a dyabolo obſeſſum ſed cum portabat pſalterij
onus euāgelicū liberabatur cū vero dimittebat ſtatim ab
inimico vexabatur Et ſimilia ſepius vidi et audiui et i cle
ro et in populo quia Et ne nos inducas in temptacionem
Secūdum enim xpriſti voluntatem ⁊ ordinacionem vt in
quit Ambroſius Inſuꝑ ex marie virginis pſalterio ꝯfer-
tur eccleſie ptās deſponſacōnis cū xp̄o virtute enim iſtius
pſalterij conceſſit dudum katherine martiri ſponſam eſſe

filij ſui Et ibidem cõtulit eadẽ potencia ſancte katherine
ſeneñ ordinis p̄dicatorū indicibilibus cum ſignis et prodi
gijs quia Jheſus qui eſt ſponſus aiāꝝ ſcðm Auguſtinū.
Decimūquintū miraculū ex pſalterio xp̄i dat eccleſie i de
functis liberacionē a penis Cõſpexi eni viros ꝛ mulieres
qui michi dixerūt defūctos ſibi apparuiſſe ſub veriſſimis
iudicijs fidei tanq̄ꝫ cruce ſignatos Qui dicebant ꝙ cito e
rant liberati a penis quia ꝓ eis pſalteria hec dicebāt a qui
buſdā deuotis mulierib⁹ viriſqꝫ religioſ q̄ꝛ Sꝫ libera nos
a malo Q. ó v̄bū ſācti thome iux̄ ſniā ȝē ꝓpter liberacionē
a penis poſt mortem Conſimiliter ex pſalterio marie vir
ginis datur ptās ſancte moriendi ꝛ cū ſacramentis decedē
di Un̄ cuidam temporib⁹ nr̄is deuoto i hoc pſalterio mo
riēti apparuit beatiſſima v̄go que demonia ab eo fugauit
ſupra modū letificando eundē et horā mortis eidem denū
ciando Qui cum deuocione tanta obijt ꝙ non ſcio me au
diuiſſe vel vidiſſe de tam deuoto moriente nr̄is in tp̄ibus
jpſe enim tāq̄ꝫ martinus demonia videbat et ꝑuipendens
eorū temptamenta doctus e celo irridebat. Sicqꝫ videns
xp̄m aduenientē libera voce dixit Jn manus tuas dn̄e cõ
mendo ſpm̄ meū ꝛ hoc dicto q̄ſi ridens exſpirauit. Quia
xp̄us Nam xp̄us ſcðm jeronimū habꝫ dare vnciones ſac̄
mentoꝝ atqꝫ bene viuendi et moriendi ptātem Hec de in
numeris dixiſſe breuitatis cā ſufficiat. Hoc vnū dico ꝙ ſi
hij qui ſunt deuoti ſcõ nycholao vl' ſcē katherine aut ſācte
barbare ſiue iohanni baptiſte aut ſancto martino ſicqꝫ de
alijs p̄uilegiatis debent ſaluari eo ꝙ ſeruant ſuū feſtum vl'
diē ꝛ aliqð illis exhibent ſeruitiū puta vnā antiphonā ꝛc.
Cur non magis queſo debent ſaluari qui ſingulis diebus
orauerunt hoc pſalteriū cū ſit ſuꝑ omnes ſcõꝝ oraciones ꝛ
ſeruicia maioris dignitatis potencioris v̄tutis ꝓfūdioris
vtilitatꝭ et ſapidioris caritatis ſm̄ fidē orthodoxā Propte
rea ſpõſe p̄fato ipius nouello reuelauit ꝙ ſignū ꝓbabiliſſi

nū eterne p̄deſtinacionis eſt ꝑorare dietim vſq; in finem beatiſſimum hoc pſalterium cōprehendens duas claues beatiſſime dei preelectionis Nā fideles nō elegit niſi qui ſtabant ſub fide ⁊ veritate ac ptāte dn̄ice orōis ac angelice ſalutacōis ꝑ quā dei filius eſt fcūs p̄deſtinatus ſcd̄z hūani tatem executiē vt doctoris affirmāt et ſniē eccleſiaſticorū. Idcirco vniuerſi laudate eū in pſalterio vt tandē cū ſactis angelis in ſempiternū laudetis ſponſū et ſponſam in celo ī gloria et gaudio infinito Sitq; vobis in manibus aſſidue hoc pſalterium deificum tanꝙ tuba āgelica et phiale odo ramentorum et cathena admirabilis et religandi mūdi ꝓn cipem dyabolum et veluti fons vite paradiſi celeſtis. De quibus canūtur mira in apocalipſi quatenus a cūctis ma lis eripiamini et bonis vniuerſis repleamini hic ꝑ grām ⁊ in futuro ꝑ gloriam Amen

Explicit cōpendiū pſalterij btiſſime trinitatis ad lau dē dn̄i nr̄i ihū xp̄i et btiſſime ſꝑ v̉ginis mr̄is ei magiſtri ala ni de rupe ordinis p̄dicatoꝝ doctoris ſacre pagine eximij. Nota ſequitur practica deuote ꝑorandi pſalteriū v̉ginis marie meditandi et contemplandi pro Epilogo pſalterij beatiſſime trinitatis.

In ꝑticulari vero ꝓut beatiſſimus dudū habu' dominic⁹ ex dn̄i ihū reuelacione Primā dicere debes quinquagenā ī ordine ad xp̄i īcarnacōez vbi ꝓ libro habebis ymaginē btē marie v̉ginis a capite ad pedes ſingulis membris et potēcijs ac adornatu vnū Aue maria dicendo aut plura puta venerando capiti illius qd̄ filio dei ſepius ꝓ te fuit inclinatum oculis qui eū viderunt. Naribus qui eum odorauerunt labijs qui ipm̄ oſculata ſunt auribus qui eū audierunt brachijs qui ipm̄ ſūt amplexata. vberibus q̄ eum lactauerunt. cordi quo ip̄z amauit. ventri qui ipm̄ genuit. genibus q̄ dn̄m adorauert. et pedibus qui eum pro te portauerūt Pariq; mō facies

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

de xp̄i cōceptione portacione viſitacione elyzabeth natiuiſ
tate circūciſione adoracione pn̄tacione fuga in egiptum et
ſic de alijs vbi paruulus ihesus intra brachia matris erit
liber tuus Et membra ipſius et poᶜ erūt quaſi diuinitatis
folia Nam ymagines ſm doctorū ſanctorū et eccleſie ſanc
tionē ſūt fideliū libri vt inquit. haymo et damaſcenus atqȝ
Ambroſius. Ideo habeatur ymago marie virginis pul-
chra Q̄m turpis ymago teſte maxiō non eſt vera ymago
marie ſed falſa cum ip̄a maria ſit tocius pulchritudinis de
coris et amoris regina ac dn̄a Iuxta illud canticorū To-
ta pulchra es amica mea et macula non eſt in te ſm Jero-
nimum. Et debet ymago hic capi nō pro re corpali pura
ſed in q̄tū eſt per ydeam in gn̄e cauſe efficientis formalis
exemplaris et finalis in ſciſſima trinitate ſcd̄m doctrinam
beatiſſimi thome. Et vt tota trinitas btā p eſſenciā pn̄ciā
et potenciam eſt i ea equaliter q̄tū eſt ex p̄te deitatis et nō
ex parte operis ſcd̄ȝ Gregorium Auguſtinū Bernardū
In hac tamen ymagine trinitas eſt cauſaliter ſcd̄m ydeā
marie v̄ginis eternā q̄ eſt met deus ſcd̄ȝ thomā In ip̄a ve
ro trinitate btiſſima maria eſt realius et verius in infinitū
q̄ in ſeip̄a ſecūdum eundē Quia ibi eſt ſecundū diuinū eē
qd̄ eſt infinitum ſcd̄m Auguſtinū Et p talem modum id
eſt racione deitatis cū ydeis maria virgo in tali eſt ymagi-
ne ſcd̄m totam ſuam vitā naturā graciā ⁊ gloriā realiſſime
veriſſime et principaliſſime rōne eſſe ſui ydealis et diuina
lis qd̄ eſt maius in infinitū ſcd̄m albertum et auguſtinum
q̄ eſſe ꝓpriū creatū. Itaqȝ miſericordiſſima maria ſemp
preſens erit realiſſime in tali ymagine nō preſencia corpo-
rea ſed diuina ſcd̄m dyoniſiū et boetiū Et hic eſt modus
ſanctorū ymagines venerandi ⁊ colendi ſignanter domini
noſtri ihū xp̄i qui modo idem totus eſt in ſua ymagine.
Idcirco in talibꝰ ymaginibus credere debes dominā ma
riam ibi te videre te audire teqȝ amare et te ad omne bonū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ꝓuocare non rōne creature ſed racione trinitatis beatifice.
In qua ſunt omnia ex qua oia et ꝑ quē omnia teſte paulo
et in qua ſum⁹ mouemur et viuimus ſcdm eundem aplm.
Et hoc modo vt dñs ihūs reuelauit cuidam deuoto pote
rit venire in breui ad amorem et timorē ꝑfectum celeſtium
Q̄m ſic celeſtia ſemꝑ erūt pñcia Secundā vero quinqua
genam dices in ordine ad dominum ihm̄ xp̄m paſſum vbi
pro libro habebis xp̄i ymaginem ꝑpulchram. Quia pul-
chra placent teſte philoſopho. turpia vero diſplicent Di-
ces ergo crinibus dñi iheſu auulſis pro te vnū Aue. coro-
ne ſpinee vnū Aue. fronti vulnerate oculiſqꝫ flentibus et
naribus cruentantibus. ori aceto potato. genis percuſſis.
auribus tractis. barbe detracte. collo colaphiſato. corpori
flagellato. manibus et pedibus ac lateri vulneratis ſic qꝫ
de alijs xpriſti potentijs ⁊ membris diuiniſſimis pro te mi
ſero paſſis cuilibet vnum Aue Poteris qꝫ totam paſſio-
nem eius circuire a cena vſqꝫ ad ſepulturam aptando ſin-
gula membris dñi redemptoris ad ſingula q̄qꝫ membra in
tali progreſſu ꝑpeſſa Et quoniā domin⁹ iheſus totus ibi
dem in numero et qui fuit in paſſione et qui nūc eſt in celo
ac qui te regit et cuncta gubernat totus inq̄ꝫ ille in tali eſt y
magine nō ſecūdum humanā preſenciam ſed ſcdm diuinā
ꝑſonam q̄ equaliter eſt vbiqꝫ ſcdm Auguſtinū q̄tū eſt ex
ſe non ſuſcipiendo maius vel minus ymmo eſt eque potēs
ſapiens pulcher deifice loquendo ibi ſicut in celo. Inſuꝑ
racione ydee xp̄i humanitatis tota xpriſti humanitas rea
liſſime veriſſime et principaliſſime ibidem eſt ſcdm ydea-
le qd eſt maius in infinitum teſte Auguſtino q̄ꝫ eſſe tantū
naturale Itaqꝫ nō debes in huiuiſmodi ymaginibus ha
bere intellectum ad corporalem ymaginis pñciā. ſed ad yde
alem pñciam et diuinalem credendo firmiſſime q̄ꝫ qualem
ymaginē vides ad extra oculo corꝑali talem xp̄s hꝫ ſimili
tudinē ad infra ſcdm eſſe diuinale et ydeale Nam q̄cunqꝫ

mundi ymago habet in t̃nitate veriſſimã ſui formã infinite pulchritudinis decoris et nobilitatis Atꝫ in h̃ ymagines xp̃i aut virgines marie accipies tq̃ veſtimentũ ſub quo latent hec di magnalia Et hec rõ potiſſima ſcd̃ꝫ theologos q̃re xp̃i ymago ẽ adorãda adora.ᵒᶜ latre et v̉gis marie yꝑdulie Aliorũqꝫ ſcõꝝ ymagines dulie adoracõe. Propterea m̃r eccĩa ymagines venerari wlt ꝓpt̃ dietatis p̃ñciã vt dictũ eſt Verũ fateor q̃ non vſitatis hic mod⁹ in quibuſdam in p̃n.ͨ eſſe poterit difficilis occurrent qꝫ ei turpes fantaſie aliquotiens ⁊ inhoneſte quas forti aĩo cũ dauid gladio debes amputare et ſigno crucis te munire. Dyabolus enim ſciens ibi optimũ eſſe ꝓficiendi exercicium immittet venena ſi poterit Qui ãt ꝑſeuerauerit vſqꝫ in finẽ in breui reperiet maximũ auxiliũ et ad cũcta bona ꝓmotiuũ Et hec ſingularis eſt racio quare ſcõrũ ymagines puta vel xp̃i ymago aut virginis marie ſepius cũ ſãctis ſũt locute quẽadmodum cum beatiſſimo Thoma de aquino et plurimis alijs Terciã autẽ quinquagenã dices vt dictũ eſt in ordine ad xp̃i reſurrectionẽ aſcenſionẽ gloriã et deitatem ſignanter ꝑ ꝯꝑacionem ad diuinas ꝑfectiones infinitas q̃ ſũt ſapiencia ſciẽcia bonitas veritas miã iuſticia et ſic de alijs Et poteris hec meditari in ſcã eukariſtia Qm̃ in ea eſt tota t̃nitas beata cũ xp̃o Pari eciã modo hẽbis dicere ad ſãctos tibi deuotos et ſcãs ſignãt̃ ad angelũ tuũ aliquas ſalutaciones Sed dices ſcũs iohãnes baptiſta nec dm̃cus nec frãciſcus nec angelus meus ſunt maria qd ergo eos ſalutas v̉ginis marie ſalutacione Audi mariam reſpondentẽ Primo qm̃ offeres iſta tante domine ip̃az honorãdo ꝓ talib⁹ ſanctis qui magis volũt et amant ex caritate regine ip̃ius honorem q̃ ꝓpriũ quia ſũma ſcõꝝ gloria eſt maria. teſte Anſelmo et bernardo Inſuꝑ beatiſſima v̉go maria rõne caritatis et deitatis ac rõne diuinaꝝ ydearũ eſt in omnib⁹ ſanctis realius q̃ ſi eſſet in eis tantũ ſcd̃m p̃ñciã corꝑalẽ et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

non diuinalem Per āplius tibi dico ꝙ deus vt deus qui ē
oīa ꝑ ydeas rerū eſt in oībus ꝭm Anſelmū paulū exponen-
tē Uel ꝑ ꝯtinenciā et excellenciā vt xp̄s qui hꝫ oīa in ſe ſuꝑ
excellenter Aut ꝑ participacionē et amorē vt omnes ſācti
Ideo maria reuelauit ꝙ veriſſime ſalutacio āgelica p̄t at-
tribui cuilibet nūc dcis ſed diuerſimode Marie autem v̄
gini ꝯuenit hec ſalutacio quaſi ꝑ ſubſtanciā et ꝓprietatem
et hec ex dcis btiſſimi thome ſumāt originē Attēdas igit̄
diligenter ꝙ in cūctis articulis dñce īcarnacōis paſſionis
reſurrectiōis et deitatis debes capere rem meditandā tꝙ̄
infinitā aut velut vnū mūdum infinitū ꝭm quinqꝫ infinita
tes verbi cauſa xp̄i incarnacio eſt tanta in te amando in te
videndo in poteſtate quā dēs timere in p̄ncia quā dēs ve-
nerari et in ꝑtinēcia ad te quā debes ꝯſuare q̄i ſi eſſent mū
di creati naturales infiniti ꝓ te oēs incarnati qui te amarēt
viderent darent ſuā potenciā et p̄nciam et ſe donarent tibi
q̄ꝙtū poſſent nō tm̄ facerent tibi in hijs quinqꝫ q̄ꝙtū fcm̄ eſt
tibi in xp̄i incarnacōe Sꝫ cur ꝭ certe racōe deitatis īfinite
et īfinitatis grē xp̄i in amore tui ac infinitatis ſapiē eius et
p̄ncie ac potencie et bonitatis que fuerūt īfinita infinitate
ſuꝑnali que ē maior q̄cūqꝫ infinitate pure naturali ꝭm Ba
ſiliū ꝛ criſoſtimū Quo pēſato deuote ſic xp̄ꝫ amabis ꝛ ma
riā v̄ginē timebis et honorabis ꝑmaximā qꝫ ſciſſimā trini
tatē q̄ omnia ſecū fert ꝛ pro te hec cōfert ecīa in ymaginib⁹
dcis Similiqꝫ mō ponas infinitatē in natiuitate xp̄i paſſio-
ne et reſurrectione et ſic de alijs Et qd̄ eſt ſingulare cū ſta
bis corā ymaginibus ſciſſimis xp̄i ꝛ v̄ginis marie dēs cogi
tare ꝙ ibi eſt trinitas beata et xp̄us cū maria qui te vident
ſub oculis ymaginis et audiūt ſub aurib⁹ et amāt ſꝭ corde
et loquūt̄ tibi ſꝭ ore ymaginū nō ꝭm eſſe ymaginis artificia
le ſed ꝭm eius ydeale vel diuinale trinitatis ſanctiſſime ac p̄
ſentis Tantaqꝫ eſt poteſtas in viſu hoc auditu intellectu a
more ſic qꝫ de alijs vt beatiſſima reuelauit maria ꝙ ſi ibi

eſſent mūdi infiniti qui tota potencia te viderent audirent amarent intelligerent et ꝯſuarent nō tm̄ tibi facerent q̄ꝑtū tibi fit a r̄pꝛeſentato ꝑ talem ymaginem racione trinitatis ſanctiſſime ibidem p̄n̄tis et omnia nobiliſſime ſcḋm Baſilium in ſe habentis q̄ꝑ ſi haberet ea in ſeip̄is qꝛ eſſe hoc diuina le eſt increatū et ip̄emet deus ſcḋꝫ Thomā et auguſtinum Ideo excedit oēm infinitatem creatam ſcḋm gregorīū nazāzenū Idcirco corā talibꝰ ymaginibus q̄ ex diuina oꝛdinacione ecc̄iē et ſanctoꝛū patrū ac angeloꝛū ſpeciali oꝛdinacione vltra creaturas alias rep̄n̄tant ſuperna debes te hrē cū omni reuerencia et timoꝛe in omni fide et amoꝛe tq̄ꝑ ſi res rep̄n̄tate diuinales ibi eſſent in p̄n̄cia. Quia hec et illa ſcḋꝫ Auguſtinū et Thomā adoꝛant̄ eadē adoꝛacione Uerū quilibet in celo ſibi foꝛmare deberet quaſi tria monaſteria vel loca ſcḋm ymaginacionē Sicut eni quidā adhuc viuēs a maria v̄gine doctus ad ſuꝑna raptꝰ tres ad mirandas vidit ciuitates Prima erat ex auro et argento vbi fuit ꝑ̄ma quinq̄gena ꝑ cūcta xp̄i icarnacionis ꝑſonagia ſcḋa aūt fuit ex omni lapide pꝛecioſo q̄ fuit lōge alcius ſita in qua erat expꝛeſſa 2ª dominice paſſionis quinquagena. Tercia vero ꝯſtabat ex ſtellis clariſſima in qua videbat̄ 3ª quinquagena ſingulariſſime diſpoſita In omni eni ciuitate videbat totā celi curiā ſed diuſimode. Fuitqꝫ maxima diſtancia int̄ has ciuitates in altū et int̄ qualibet ciuitatē ⁊ alia fuit ſcala pulcherrima vbi erant ſemper quinqꝫ caſtra ameniſſima et int̄ q̄libet caſtra ſꝑ erant .x. gradus indicibilis gloꝛie ita vt numerū huiꝰ pſalterij videret nedū in articulis ciuitatū verū et in tribꝰ ſcalis angelis plenis hoc pſalteriū hic ſingulariſſime dinoſcebat̄ Dictū eſt ei q̄ꝑ ꝑ illam deberet ſcandere ſcalā qualibet die in quolibet gradu vnū Aue maria dicendo vt ſic vſū haberet ad celeſtia veniēdi ꝯtemplando ſcḋm qḋ dicit paulus. Nrā ꝯūſacio in celis: Et hunc modum vel ſimilem ſcā ſeneñ tenuit katherina

Auguſtinus docuit Iheronimꝰ manifeſte exp̄ſſit Scūs
qꝫ Ambroſius vt refert Richardꝰ de ſcō victore hac ſcā
vtebat̄ ꝯtemplacione pleriqꝫ ſcōꝝ ſic fecerūt Qꝫ ſi nō va
les ſic facere tibi pone ī celo tres ciuitates aut monaſteria
quas ſcis in mundo et eas ibidem ad terrena ꝑ ymagina
cionē ſcdꝫ dictas ciuitates tres p̄habitas diſtinctis ī locis
ponendo quinq̄genas vel xp̄i vitam et marie vt meliꝰ face
re valebis quēadmodū deuotiſſimi viri ⁊ mulieres ſic fece
rūt et faciūt vt narrat Albertꝰ Nec h̄ grauat cū hoīes na
turaliter ymaginari habeant de mūdo et rebus mūdanis
et de auaricia et huiuſmōi cū gaudio q̄re deus multo magꝭ
p̄t ſ̄uare ſic ſuos ꝯtemplātes cū mūdus in ſimilibus h̄ ſole
at facere Propterea deꝰ nob̄ volu' dare diuina ſb̄ figuris
ſeu ſibilibus ſcdꝫ Dyoniſiū Et paulus Inuiſibilia dei ꝑ
ca q̄ fcā ſūt intellcā ꝯſpiciūt ymmo teſte pħo Impoſſibile
ē nos itelligere ſine fātaſmate Et dyoniſiꝰ iquit Impoſſi
bile ē nob̄ lucere diuinū radiū niſi veritate ſacroꝝ velami-
nū circūvelata Ob hoc deus ē fcūs homo vt iquit Jeroni
mꝰ Et ſacramēta cūcta nob̄ ſūt data ſb̄ ſenſibili figura ſcdꝫ
Ambroſiū Si vero ſic in celū nō vales ſcandere ſaltē in ec
cleſia tua et ī eccleſijs tue ciuitatis diſcurrens ꝑ oīa altaria
quadā ſpūali ꝓceſſione ſaluta altariū vniuerſoꝝ ſanctos
et hoc eſt facilius ⁊ ꝓ ſimplicibus aptius Tollitqꝫ nauſeā
et nō modicā ꝯfert deuocionē Sicut legi de quadā mulie
re noīe maria pſalte. ſic vtēte marie Aliter vero dici po-
teſt pſalteriū vel ꝑ ſanctos letanie ꝓmo dicendo Scē iohā
nes baptiſta ora pro nobis et poſtea dare vnū Aue maria
et ſic de alijs Ampliꝰ ꝑ virtutes ſic mēte dicēdo Aue ma-
ria ſupple regina hūilitatis vel ſpei vel fidei et ſic de alijs.
Ulterius in ordine ad vicia ſic dicēdo mēte Aue maria r̄
mediū ꝯtra ſupbiam vel luxuriā aut iuidiam et ſic de pec-
catis omnibus Et tali modo quis meditari ſua pccā que
fecit illa die et de illis maxīē ꝯteri vt quoſdā ſic deuotiſſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

40

mos orare cognoui Rurſus quilibet poterit in hoc ordiē ad ſua officia puta ſi eſt cauſidicus meditari ſub vno Aue maria aliquid de iſta cā ſic dicendo mente Aue maria rgina diſcrecionis i caub Aue maria regina iudicioꝝ Uel ꝑ mulierib⁹ Aue maria fecūditatis et nutrix filioꝝ vel in pdicantib⁹ Aue maria lingua pdicanciū et liber ꝛ doctrix vel in laborantib⁹ Aue maria gubernatrix laborāciū gracia plena vſqꝫ ad finē Et ſic quilibet hoc ꝑorando poterit iuſte cogitare de cūctis que debet facere illa die Qm̄ maria eſt regina oīm entiū teſte Alberto Jdeo ꝑ oī negocio eſt exoranda ſcðm bernardum et ita mūdus nō impediet orantē ſed iuuabit Modi tn̄ priores ſūt ſecuriores

Et hec ſint dcā breuiſſime de infinitis quo ad modū orandi meditandi et ꝯtemplandi pſalteriū vginis marie

Sequūtur decem ꝑuilegia pſalterij marie vginis ſm veriſſimā eiuſdē nominis mirifici ethimologiam ꝑ btē marie reuelacionem certiſſimā.

Primo eni pſalteriū eſt prāns pccōribus pniāz	q²	P
Secundo ſitientibus ſtillans ſaciacionem	q²	S
Tercio alligatis adijciens abſolucionē	q²	A
Quarto lugentibus linquens leticiam	q²	L
Quinto temptatis tradens tranquillitatē	q²	T
Sexto egenorum expellens egeſtatem	q²	E
Septimo religioſis reddens reformacionem	q²	R
Octauo ignorantibus indicens intelligenciam	q²	J
Nono viuis vincens vaſtacionem	q²	U
Decimo mortuis mittens miſericordiam	q²	M

E8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

De roſario beate marie virginis Carmen.

Mater nati mirifici eterni patris lilium
Es pneumatis almifici mirabile tricliniū.
Aurora ſurgens dulciter tetros illuſtrans homines
Qui dicunt aue iugiter dāpni nō ſint ꝑticipes
Rorem infunde gracie dicenti ſertū roſeū
Pro hoc ſtabis in acie qui fert tuū pſalteriū
In quinquaginta texitur Aue ſertū virgineū
In tribus ſertis nectitur pſalterij tricliniū
Ad decem aue dic pater noſter cotidie quindecies
Ut numeꝝ ānal'r plagarū xp̄i celebres.
Mire prodeſt pſalteriū ſceleſtis penitenciā.
Laſſis dat refrigeriū lugentibus gaudenciā
Alligatos alleuiat dura laxans compedia
Temptatos qȝ tranquillitat egentes ab inedia
Tenorem obſuancie religioſis fratribus
Copiamqȝ ſciencie deuotis dat ſcolaribus
Excludens eſt penalia regni et territorij
Mala fert infernalia penas qȝ purgatorij
Rite dictū demonibus infert cōfuſibilia
Sanctis honorē omnibus largitur ꝓutilia.
Jheſu ergo cōcinite vt celū conſequamini
Marie quoqȝ pſallite ad pola vt ducamini

Repeticio

Eya cari velle non diſpari huic offeramus iugiter
Aue maria gracia vt ad celi palacia tendamus ꝓſuauiter.
A M E N

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

De pſalterio beate virginis marie Exempla valde motiua ad amorem illius q̄ inſuꝑ ſūt fide digna De q̄lita-te ꝯfeſſionis et de modo meditandi in quinqꝫ lapidibus groſſis patriloquij et in decem paruis Exemplū.

Predicante ſcō dominico i ytalia feruentiſſime: miles quidā inde ꝯpūctus petit ꝯfiteri viro btō. Cui cū q̄dam cōmunia pccā cōfeſſus fuiſſet: di-cit ei btūs dn̄icus/mi dn̄e ⁊ ſi plura ꝓ nūc ignora-tis q̄ cōfiteamini: ego oſtēdam grauiora q̄ adhuc in vobis latent. Uos ſchumā deponitis: ſed feces in fūdo peiores ſunt Et ſubdidit illa et illa pccā cōfiteri necē ē. et de tꝑe et ꝑſona. et numero maxime de quatuor pccis militariū ſcꝫ de familia idiſciplinata multipliciter. de elacione cordis ⁊ pompa extrinſeca de amicicia carnali illicita de dei ignorā-cia ⁊ amiſſione tꝑis ocioſa Itē de inclemencia ad pauꝑes actiua et paſſiua. Nā multum expendunt in cibis canū et equorū et pauꝑes xp̄i fament et frigent. Habebat eni iſte ſcūs grām ꝓuidendi cōſciencias cōfitenciū ſibi: quaſi i ſpe-culo ea videret cordis. ſ. Et miles Ego nunq̄ꝫ ſum aliter a noſtris ſacerdotibꝰ edoctus confiteri Et quis o ſcē pater me cōfiteri docebit cū vos a nobis receſſeritis Cui beatꝰ pater ait/magiſtrū vobis relinquā qui nūq̄ꝫ vos relinquet qui erit patriloquiū qd̄ vobis dabo Erūt in eo quinqꝫ la-pides groſſi et quinquaginta ꝑui ſic ꝙ decem ꝑui ſtabunt ꝑ vnū groſſum Primus lapis erit varius in coloribus. qui ſignificabit vobis varia pccā veſtra: q̄ contra deum cō-tra ꝓximum et in ꝓpriū corpus peccaſtis. et q̄ cogitacione locutione et oꝑe multipliciter variaſtis. Et decem ꝑui la-pides ſignificabunt ꝙ oīa pccā veſtra que iā cogitaſtis: ſūt in decuplo plura grauiora ⁊ nociuiora q̄ꝫ credere poteſtis Scd̄us lapis eris pallidus. ſignificans mortem certiſſi-me vobis iminentē: q̄ vos oīno pallidū faciet Et decē ꝑui.

ſignificant ꝑicula tunc vobis obuiancia: quorū minimū eſt
maius q̄ ꝑdere integrū mundū Suꝑ quo miles ĉritꝰ ſuſ-
pirabat Tercius lapis erit rubeus ſignificans iratū iudi
cē contra peccatorē et iuſtiſſime ſentenciantē ꝓ ſingulis et
minimis pecatis noſtris: ꝙ erit tā horribile: ꝙ eciā gigan-
tes ſolo viſu morerent̄ Et decem ꝑui lapides ſignificabūt
ꝙ minimū ꝑiculum de decē que ibi occurrent: maius eſt q̄
ꝑt eſſe maximū ꝑiculū qđ ꝑt tibi accidere corā iudice quo
uis mortali Ille lapis nimis militem terrebat ſic ꝙ vellet
illū rubeū non apponi: ſed btūs dn̄cus dicebat ncc̄e et vti
liter illū eſſe ibi apponendū Quartꝰ lapis erit niger: ſig
nificans tenebras exteriores iferni Et ꝑui lapides ſignifi
cant ꝙ minima oīm penarū inferni eſt in decuplo maior oī
bus tormentis oīm mr̄m: quibꝰ tn̄ illi meruerunt celū in in
ferno aūt nichil merentur Quintus lapis erit aureus.
ſignificans gaudiū ſcōꝝ eternū Et ꝑui lapides decem ſig
nificant ꝙ minimū celi gaudiū eſt in decuplo maius oībus
delicijs et leticijs: q̄ vnq̄ fuerūt a principio mūdi et erunt
vſqꝫ ad finē Miles aūt hec oīa prudenter aduertens et ea
dē ſepe ruminans: ꝑuenit ad mundi cōtemptū ad odium
pcc̄i ad dei et virginis marie amorē Et btm̄ dn̄cum velut
ſalutis eius miniſtrū: valde ſemꝑ dilexit Habuit āt hic
miles poſt annū hanc cōſolacionē a btā v̓gine Vidit cum
diceret quadā vice pſalteriū. ꝙ quociens dicendo vnū aue
maria vnū ex lapillis ſui patriloquij anterius poneret: ꝙ
aſtabat āgelus pulcherrimus qui illū lapidē tolleret ⁊ ma
rie in monte ſtanti illū offerret: et lapis mirabiliter excreſ-
ceret magnitudine et claritate et beata virgo illum et cete-
ros ſequentes ſic collocaret: vt in fine pſalterij pulcherri-
mum de illis palacium conſtructum conſpiceret Intellex
it ergo per pſalterium ſibi parari locum in celo Ideo ami
cis ſuis et omnibus quibus potuit conſuluit et inſtetit: vt
ſibi ſinguli eciam palacia talia pararent. Et ſic in laudem

virginis plures excitans deuotiſſimus obijt Item ſi quis non habet ad manum hos lapides quintupliciter differentes in colore ſatis eſt ſi cotidie has quinqꝫ meditaciones ruminet circa lapides ſui patriloquij. cuiuſcumqꝫ eciam ſit coloris Sed iſti quadruplices colores bene iuuant memoriam perſonarum ſecularium

Exemplum ꝓ monialibus bonis et malis.

Omes quidam multos habens liberos vt ceteros diciores relinqueret in ſeculo: vnam filiarum ſatis pulchram optulit xpriſto Non tamen curauit eam ponere in tali monaſterio quo ſanctius viueret: ſed in quodam opulento ordinis ſancti benedicti clauſtro vbi plures ponebãtur nobilium filie Ubi nec clauſura erat q̃ exigitur in iure a cunctis velatis monialibus ſed nec regule ſancti benedicti noticia: aut vere deuocionis et ſpiritualis vite apparebat veſtigiũ Sed qd̉ peius eſt propria ſingule habebant. ad amicos ſepe carnales exibant: et ſuos amatores quaſi ſub boneſtatis amicicia quelibet habebat Ex quibus mala innumera ſuccreſcebãt: chorearum veſtium vanarũ nec non impudiciciarũ Et ꝙ ſeniores moniales ex multis annis iam egerant: hoc eciam hec filia comitis et relique iuuenes ymitari conabãtur Uidens autem deuotus quidã confeſſor earũ hãc bone eſſe indolis ſed male inſtitutã: curauit eã quouis modo facili ꝓuocare ad vitam meliorem. Interrogauit itaqꝫ eam an nouerit quid ſit pſalterium beate virginis: et an illud dicere conſueuerit Que ſe reſpondit nichil ſcire aut facere ꝙ̃ q̃ moniales ſue faciunt: hoc eſt modicum orare multum ſe ornare: corpus delicate fouere ſolitudinem fugere Cumqꝫ vir dei maximos ei fructus de hoc pſalterio diceret: illa mox leta reſpondit. Probabo inquit pater q̃ dicitis et ſi in eo pacem cordis vt dicitis ĩuenero illd̉ quo ad vixero ꝯtinuabo Cui ille Diſce igt fi-

lia non ſolū ꝙ̃to numero illud exſoluas: ſed ꝙ̃ta cordis tui
intencione ipm̄ tibi vtiliſſimū reddas. Hec inquid pater
ꝙ cepiſti: diſcere iam id michi dulce eſt et cōfido qm̄ id ꝑfi
cere dulcius erit Et vir dei exhilaratus ex virginis docili
tate: ait Primā quinquagenā huius virginei pſalterij. di
ces in graꝝ actione dignantiſſime incarnacionis filij dei: i
terim aliq̄ pūcta eius natiuitatis et puericie ruminando.
Scd̄am quinquagenā dices in memoriā amariſſime paſſi
onis redemptoris noſtri: interim principaliora acta ſanc-
tiſſime paſſionis eius deuocius meditando Terciā quin-
quagenā ꝑficies in remiſſionem oīm pccōꝝ tuorū tam an-
tiquorū ꝙ̃ cotidianoꝝ: ad hoc ipm̄ ſcōs t̂ ſingulariter fami
liares ꝓ interceſſoribus inuocando ꝛ honorando Res io
cūda. Deo intus agente et p̄dicatore dulciter ꝑſuadente:
pſalteriū illud hilariter dicere cepit et cōtinuare ꝓpoſuit.
Res pietatis Puella. iſta occupacione a multis malis. q
bus illud gen⁹ monialiū laborabat ꝑſtitit imunis: ac ab in
firmitate corꝑis qua in ſeculo laborabat plene liberata eſt
q̄ eciam cauſa fuit vt monaſterio a parentibus īponeretur
Profeſſa igitur cōſtanter cū a multis ſicut alijs moniali-
bus loci illius moris erat. ꝑ verba. lrās. et munuſcula pete
retur vt amica et amaſia eoꝝ eſſe dignaretur: illa lrās eoꝝ
in cloacā ꝓiecit amorem ſuū ſolum in deo et in beata virgi
ne firmans Deinde inſtigante dyabolo moniales eam de
ridebant: ꝛ ypocritā nominabant Ipa vero in omni hui⁹
modi tribulacione ad mrēm dei q̄i ad mrēm ſuā ꝯfugiebat
Qua ꝓpter maria oīm tribulatorū cōſolatrix: eidē oranti
lrām e celo ei ꝓiecit hec ꝯtinentē Maria mr̄ dei Iohāne
filie dei ſalutē: et ſequens ẗloquiū aureū indefeſſe ꝑficere.
Primo vt hoīm frequencias maxiē diſſimiliū ꝑſonaꝝ vi-
tes et ociū Scd̄o vt loco vane ꝛ multe ſuppellectulis yma
gines amoris et timoris īpreſſiuas i cella tua r̄ſpicias Ter
cio vt inceptū honoris mei pſalterium cōtinues deuocius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Uale et filij mei grām et meū interuentū ſpa confidenter
Nam vtrūqꝫ ꝓmitto ſi hec feceris affluenter Poſt annū
nāqꝫ abbas quidā religionis emulator. dcās moniales ni
mis exorbitantes reformare volens et includere: ab eorū
amaſijs et cognatis iniurijs affectus et verberibus dolēs
abceſſit Poſt annū vero reuerſus non vt reformaret: ſed
vt ſolito more viſitaret et benigniſſime receptus eſt Qui
ſecūda noctis hora ad orandū ſurgens: cū ſub diuo ſtaret:
vidit iocūda pariter et horrenda. Nam vidit ꝙdam cellam
luce ſolis amictā. et intus reginā pulchram cū comitatu v-
triuſqꝫ ſexus indicibilis pulchritudinis: aderatqꝫ in ea pu
ella orans Uidit ſcdo innumerā multitudinem demonū.
in horrenda ſpecie animaliū ſuas voces emittenciū: ad eā-
dem cellā congregari Sed inde exturbati ꝑ cellas aliaꝝ ſo
rorū diſꝑgebantur: et mox intrabant. quidā in ſpē bufonū
quidā in ſpecie veſꝑtilionū. quidā in ſpecie ſerpentū ꝛc. et
eaꝝ ora et cetera mēbra citius intrabant Talia videns pre
horrore et ꝯpaſſione deſcm̄ cordis paſſus ē Tandē ad ſe r̄
uerſus cellā ſororis iohāne adijt: et viſionem aꝑiens eiuſ-
dē exercicia deuota ſcire petebat Qui audiens de pſalte-
rio v̓ginis marie: intellexit in viſione fuiſſe v̓ginem mariā
cū multitudine celeſtis curie Et vt cetere moniales ꝑ hoc
ad aliꝙ reformacionē tandē venirēt. ſingulis eaꝝ pulchꝝ
et p̄cioſū emit paꝛloquiū et ſub pacto dedit vt cotidie dcm̄
pſalteriū dicerent. addens ſe nunꝙ eas velle violent̄ niſi ꝑ
eas rogatus reformare Itaqꝫ tā ꝓpter pulchritudinē pa
triloquij ꝙ ꝓpter libertatē nūꝙ violenter reformādi: faci
unt alacriter qđ monentur. mira res Quas violencia emē
dare non poterat: virtus pſalterij reformauit Nā vix ān⁹
ꝑtranſijt et tantā graciā eis virgo virginum impetrauit vt
nichil dulcius ducerent ꝙ vanitates mundi abicere: ⁊ om
nipotenti regi et regine in omni reformacione vite regula-
ris deſeruire Et ſcriptis optatis abbatem dictum rogant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

vt citius veniens viuendi regulariter formam traderet:et
omnes ſeculi pſonas a monaſterio illo excluderet Quod
gaudens fecit:et ſororem iohannā eiſdem in abbatiſſam p̄
fecit Et tunc huiuſmodi pſalteriū tam p dcm̄ abbatem q̄
p eaſdem moniales mirabiliter eſt ꝓmulgatum

De quadam deuota coniugata a puero exercitata in iſto pſalterio.

In hiſpania quidā parētes diuites filiā ſuā noīe ma-
riā dulciter crebro monebāt adhuc puulā ꝛ munuſcu
lis ſcilicet pomis vel nūmis vel alijs exenijs inducebant:
vt cotidie tria roſaria hoc ē pſalteriū btē v̄ginis flexis geni
bus et ꝯploſis manibꝰ deuociꝰ diceret. Unū ſcʒ de mane
añq̄ aliquid cōederet aliud hora veſparū vel alia hora cū
melius vacare poſſet:terciū añq̄ ſero lcm̄ intraret. Et ob
hoc ei patloquiū dederunt qd̄ lateri alligatū q̄ſi loricā ꝯtra
oīa incōmada libenter deferebat Poſtea nubilis fcā p pa
rentes matrimonio copulata ſcm̄ hoc exerciciū ſp ꝯtinuauit
et ſepe cū oportunitas ei hoc pmitteret tres diſciplinas ac
cepit:ſingulas ex quinq̄ginta ictibꝰ pficiens Succeſſu ita
qʒ tpis decē genuit liberos:quos in omni diſciplina educa
uit et exercicio pſalterij ſupradicti Contigit interea ibidē
ſacre theologie doctorē predicare ad quē dcā maria humi
liter acceſſit:petens aliquid audire quo in dei amore āpliꝰ
cotidie inardeſceret. A qua p̄dictus doctor cū audiſſet q̄
ꝯiugata eſſet:ei optimas doctnas dedit.pmo vt p̄ter mari
tū nullū carnaliter diligeret:ſcdo vt liberos et familiā in oī
diſciplina educaret.tcio vt opibꝰ miſcdie libēs iſiſteret:q̄r
to vt loquacitatē ſp vitaret et ociū.quinto vt ecciāʒ dei ho-
noraret:ſcʒ ibi deuota exiſtendo et eiꝰ ornatui inſiſtendo.
Rn̄dit mulier Pat hijs optimis doctnis ſp opam dedi.
Habeo āt aliud vt ſpero dō placitū exerciciū:ſʒ vellē audi
re q̄uo illud deo graciꝰ fieri poſſit Cui ille Dic breuius il

lud filia:et qd̃ michi videbit᷑ paťnaliter adiciã Dico coti-
die inquit illa.tres quinq̃genas ꝓ pſalterio:cũ ťplici obiec
to ſeu intencione In prima quinq̃gena ꝓpono oculis mẽ
tis mee v̄ginẽ mariã et ſingula aue maria dico in honorẽ ꝑ
cipuoꝝ mẽbroꝝ eiꝰ Primũ aue maria cordi eiꝰ: qd̃ ardẽ-
ter deũ ſꝑ dilexit Scd̃m oculis:quibꝰ deũ dulciter aſpexit
Terciũ auribꝰ quibꝰ angelicã ſalutacionẽ audiuit:et v̄ba
ſcĩſſima filij ſui Quartũ labijs:quibꝰ filiũ dei oſculata eſt
Et ſic de alijs ꝯſequẽter Et ſic faciendo ſentio ex mẽbris
btẽ v̄ginis in mẽbra mea deſcendere indicibilẽ dulcedinẽ:
ſuꝑantẽ oẽm mũdi ꝯſolacionẽ Scd̃am quinq̃genã dico in
hõre paſſionis xp̃i Et habeo ꝓ obiecto xp̃m crucifixũ ſic
meditando:ꝙ capillis auulſis vnũ aue maria dico et coro-
ne ſpinee vnũ:et ſic cõſequẽter vſqȝ ad pedes incluſiue deſ
cendẽdo Sicqȝ dicendo ſentio maiorẽ dulcedinẽ dñdere
ex mẽbris xp̃i in ſe q̃ꝑ ꝓus ſic ꝙ q̃i tota ſũ ꝯũſa i xp̃m Et to
ta ſũ plena ꝯpaſſione et amore xp̃i:in tm̃ ꝙ totus mũdus m̃
eſſet pena illũ cogitando aut ſentiendo Terciã quinq̃genã
dico circa altaria ſingula vel ymagines ſcãs:ſiue i domo ſi
ue in eccĩã dicẽdo angelis nouẽ aue maria iohãni baptiſte
vnũ:apl'is duodecim et ſic de alijs rogãs me poſſe aliqua-
liter illis ꝯformari Et in iſtis meditacionibus ſic frequẽť
rapior ad dñm vt vſũ exteriorũ ſenſuũ ꝑdo Et hec cũ ieiu
nijs et diſciplinis vt dcm̃ ẽ facio Hijs doctor ille audit᷑:cũ
multa ãmiracõe ait O filia kariſſima ecce doctor ſũ i theo-
logia et in vtroqȝ iure:et iã vigiuti ãnis mira vidi ⁊ audiui
Sȝ ex hac hora mgrã mea eris:et ego diſcipulꝰ tuꝰ/mira
res Statĩ ille cepit vnũ paťloquiũ:⁊ poſuit i zona ſua cũct
vidẽtibꝰ:et i craſtino cepit p̃dicare ipm pſalteriũ Et ppl's
videns ꝙ portabat in zona ſua priloquiũ:ꝯũſi ſunt tã ꝑ ex^m
q̃ꝑ ꝑ v̄ba ad pſalteriũ v̄ginis btẽ dicens Certe ſi hic tã mg̃
nus dñs et cleric⁹ portat et legit oportet ꝙ aliquid magni
eſt:nos igit᷑ qui ſumus pccõres id faciemꝰ Itaqȝ tota illa

terra plena fuit pſalterio ⁊ deuocione marie Tandē btā v̄
go appuit dicte dn̄e nūcians ei diē obitus ſui quo die obijt
cū multa fiducia cordis: appente ibi v̄gine gl'oſa cū multi-
tudine angeloꝝ Propterea kariſſimi oēs laudate eū ⁊ eā
in pſalterio Scribitur iſtud exemplū in libro fratris iohā
nis de mōte et in quodā ſermone ſci vincencij apte recitat̄

Procurat ſterilibus parentibus ſobolem

Beatus dn̄cus reginā francie blanckā nomine mrēm
btī ludowici regis francie ſepultā in ꝯuentu frm̄ p̄di-
catorū pariſius corā ſūmo altari petentē humilit̄ virū dei
dn̄cū vt ꝓ ipa oraret ꝙ filiū optinere poſſet: docuit dicere
pſalterium beate v̄ginis. ⁊ emere multa patriloquia ad dā
dū omnibus volentibꝰ illud dicere: ꝓmittens ſub talibus
verbis vel ſimilibꝰ Spero nobiliſſima dn̄a ſi fueritis deo
deuota et ſue matri i ſuo pſalterio ip̄e p̄cibus matris ⁊ ma
ter p̄cibus alioꝝ quibus occaſionē dicendi pſalteriū dabi-
tis. et vos eoꝝ oracionibus cōmendabitis: vos reſpicient
et exaudient et tandē ꝓlem habebitis. Q. ō deuota et no-
bilis regina deuote et libēter cōpleuit Et dabat beato do
minico ad diſtribuendū in p̄dicacionibꝰ: ſcilicet vt ſic non
ſolū p ſeip̄a3 oraret ſed eciā p oēs alios quibus illa pꝫ nꝫ de
diſſet Et in quolibet ſerto erat ſignū Finalit̄ reſpexit dn̄s
preces eius et illorū qui ꝓ ea orabant: ſicq3 p̄cibus btē v̄gi
nis et cōſilio beati dn̄ci ꝯcepit et pepit filiū nobiliſſimum
pulcherrimū et deuotiſſimū. ſc3 btm̄ ludowicū iā dcm̄ qui
ꝓ maiori pte nutritus et inſtructus eſt in moribus et ſciā p
frēs ordinis p̄dicatorū vt in ſua legenda habetur

Juuat in bello milites.

Miles quidā nomine alanus de valle coloata in britā-
nia prope dynannū cū iuiſſet ad terrā albigenſiū cum
comite montis fortis et cum multis alijs de britānia ad ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

pugnandū hereticos tpe quo beatus dn̄icus cōtra eoſdem
ſpūaliter bellādo p̄dicauit ⁊ mirabilia de pſalterio btē vir
ginis ꝑ qđ multo plures ad fidē xp̄i cōuertit q̄ꝫ ꝑ quaſcūqꝫ
p̄dicaciones alias Ex doctrina et ammonicione bti dn̄ici
pſalteriū btē virginis omni die deuote deuotus miles: me
ditando articulos xp̄i incarnacionis et paſſionis genibus
flexis infatigabiliter orabat Huic ergo militi xp̄i et beate
marie virginis mirabilia cōtigerūt ꝑ hꝰmōi pſalteriū Nā
dū ſemel cū valde paucis eſſet i bello a maxima multitudi-
ne hereticoꝝ ꝯcluſus et iā fatigatus reſiſtere non valeret.
Dn̄a nrā mr̄ dei miſericordiſſima apparēte et centū et qui
q̄ginta lapides ꝯtra hoſtes t̄ribiliter et inuiſibiliter ꝓiciē-
te Hoſtibus in terrā ꝓſtratis ip̄e cū ſuis liberatus ē Alia
eciā vice cū in terra ſcā naufragiū pateret̄ vidit q̄i centum
quinq̄ginta mōticulos ꝑ quos tranſiens euaſit Tandē ad
patriā rcūſus fūdauit ꝯuentū dinanċſem ordinis p̄dicato-
rū viuente adhuc btō dn̄ico: fcūsqꝫ eſt p̄dicator p̄cipuus i
ordine illo cū q̄i totā franciā circuiſſet ⁊ ibi pſalteriū beate
v̄ginis fructuoſiſſime p̄dicaſſet: ſepelitur corā altari btē v̄-
ginis in cōuentu ordinis p̄dicatoꝝ aurelianenſi ex gracia
ſpāli Cuiꝰ os et manꝰ poſt eius mortem ad modū criſtal
li ꝓpter pſalteriū beate v̄ginis nimis claruerunt.

Facit non mori ſine confeſſione.

Jrca annū dn̄i milleſimū q̄dringenteſimū quinq̄geſi
mū nonū in territorio beluacēſis in francia fuit q̄dā iu
uencula deuota circa ip̄m pſalteriū btē v̄ginis marie. q̄ cū
alia ſua ꝯſodale vadens ad amicos in feſto dedicacōis ha
buit in ſilua obuios duos famelicos lupos: quoꝝ vnꝰ vnā
mox ꝑ guttur rapiens iugulauit et q̄ſi totaliter deuorauit.
Alia vero in tanta āguſtia mariā inclamans. petit vt eam
nō ꝑmittat mori an̄q̄ ꝯfiteat̄ et cōicet/ mira res Lupus eiꝰ
vbera abrūpit: vētrem diſcerpit: viſcera vorat Mox tn̄ a

ſupuenientib⁹ liberatur adhuc ꝯ deuo viuit in quo ſincere ꝯ
fitet̃: deuote ꝯicat fiducialiter morit̃ a maria i extremis vi
ſitat̃ et ꝯducit̃ ad celos: et tūc noluiſſet ꝓ aureo mūdo ꝙ n̄
legiſſet pſalteriū De aīa āt ei⁹ ꝯſodalis valde timendū ē

Juuat vſurariū ad conuerſionem et eciam in ſtatera im-
ponit patriloquiū

Jn ytalia quidā vſurarius noīe iacobus effectus fuit
ditiſſim⁹ et hoc ſolū habebat bonū ꝙ ad p̄dicacionē
ſcī dm̄ci pſalteriū btē v̄ginis legebat: et patriloquiū defere
bat Cui ſoli ſemel corā ymagine btē marie oranti: diceba-
tur Jacobe iacobe redde racionē filio meo et m̄ diſtrictā:
qualē a debitorib⁹ tuis exigere ꝯſueuiſti Et hoc ſepe ei ite
rabat̃ et magnā occaſionē ei ꝯūſionis et reſtitucionis ded'
Tandē morti ꝓxim⁹ vidit michaelē i ſtatera ponentē bo-
na ſua merita: demones vero eius mala in alia ꝑte impone
bant q̄ multo erant grauiora Et cū nimis ꝯtriſtaret̃ aſtat
maria et īponit vnū grande patriloquiū ad bona ſua oꝑa:
et ſic oīno ei⁹ bona oꝑa p̄ponderabāt et ſic obijt cū bona fi
ducia ꝙ btā v̄go eū maxime a demonibus defenderet

Conuertit epiſcopum qui primo peruipendit predicacio
nem huius pſalterij

Facto dm̄co p̄dicante in albigio nec fructum v̄bi dei
ꝑcipiente in oracione: triſtis ſuꝑ hoc ꝯq̄rebatur dn̄e
nrē marie Que apparēs ei dixit Nō mireris ſuꝑ hoc fili
mi dn̄ce: nā arraſti in terra nō madefcā nec ꝯpluta Scire
enim debes ait ꝙ qn̄ deus erat reformaturus mundū. p̄mi
ſit pluuiā ſcilicet ānunciacionē āgelicā: et ſic optima ſecuta
eſt reformacio mundi Sic igitur predica pſalteriū meum
et ſic de cetero ꝓficies ī ppl'o: et rōibus et vijs ſciencialib⁹
Quo audiens pr̄ dm̄cus ſicut audiuit ſic fecit ⁊ mirabiliter
in cōuerſione multorū ꝓfecit Quo audiens ep̄s quidā mḡ

ne litterature irriſit p̄dicacionem et detraxit p̄dicatori: eo
ꝙ non altas ſcripturas p̄dicaret ſed puerilia et oraciones
vetularū Uirgo itaqꝫ maria nolens propter ſuū pſalteriū
fieri p̄iudiciū p̄dicatori ſuo ſancto dn̄ico: talem oſ̄dit dcō
ep̄o viſionē Uidit ſe cecidiſſe cū multis in fluuiū ꝓfundiſ-
ſimū et ſanctū dn̄icum facere pontem in quo erant centum
quinquaginta turres et qui ad eū manus extendebant: ex
traxit et in turribus illis calefecit et refecit Inter quos e-
ciam ep̄s accurrit ad pontē: et duxit eū btūs dn̄icus vltra
pontem ad ortū floribus ameniſſimū In cuius medio ſe-
dit i ſolio v̄go maria cū filio ſuo ꝑuulo: et dedit ſingulis ve
nientibus ꝑ pontē ſertū de floribus et roſis pulcherrimis:
ꝓmittens tandē dare meliora Qui oēs abeūtes v̄gini icli
nabāt deuotiſſime: deinde ei qui pontē fecerat ſcꝫ ſcō dn̄i-
co r̄graciabāt Et cū ep̄s a gl'oſa regina ſertū ſꝑaret: ꝓ illo
āmonicionē accepit caritatiuā Ne ꝑuipēdas de cetero hꝰ
pontis fabricatorē qui tot liberauit a naufragio nec aūtas
queꝙ̄ a meo pſalterio: qḋ tā pulcherrimis ſertis remune-
rat̄ Sed et tu ymitare in huiꝰ mōi doctrinis filiū meū frēꝫ
dn̄icum: et patriloquio vti ꝓ meo pſalterio dicēdo nō eru-
beſcas Et inclinās hūilit̄ emendā ſpoſpōdit: et qḋ mone-
bat̄ a v̄gine maria tꝙ̄ ꝯſiliū ſaluberrimū ꝑficere ſtuduit
Poſt ānos aliquot in ꝓpoſito p̄dcō tepeſcēs: hoſtibꝰ mlt̄
tis et gwerris ḡuabat̄ Et cū ſe ad orandū btāꝫ v̄ginē tota
liter ꝯponeret: vidit ſe i viſiōe int̄ mōtes ifixū i luto vn̄ vix
exire poterat: et īſuꝑ quoſdā ex ſuis ifixos vſqꝫ ad cingulū
et quoſdā ad colliū Et aſpiciens ſurſū vidit ibi btāꝫ v̄ginē
et ſcm̄ dn̄icū demittentē deorſū cathenā argenteā ānulorū
centū quinq̄ginta itermixtis xv ānulis aureis ſplendidis.
ꝑ quā multos extraxit btā maria et btūs dn̄icus vſqꝫ ſupra
montem: et ibi optime recreabantur Accurrit iterum ad
cathenam dictꝰ epiſcopus: et attrahitur et audiuit Qua-
re mei tā facile obliuiſceris iam [illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

bene habebis Et ſic in ſcō ꝓpoſito firmiter pſeuerauit: et cū hoſtibus facillime recōſiliatus fuit. Deuotꝰ iſte eps vt magis inflāmaretur ad dicendū p ſe et predicandū aliijs dcm̄ pſalteriū meruit cōſolari p iſtam viſionē Uidebat dū dixiſſet quadā vice in ecciā pſalteriū. ꝙ angelus dn̄i amicabiliter accepit eius pat̄loquiū. et ponebat illud iu collū btē v̄ginis: q̄i ꝑ eius torq̄ et ornatu Cuiꝰ lapides mox ꝯūti vidit in gēmas carbūculos ⁊ ſaphiros magnos: qui illuminabāt q̄i ſtelle clariſſime totā illam eccleſiā. Et ait maria ad angelū Dic illi epo iam cappellano meo. ꝙ plures tales m̄ mittat: et p alios m̄ mitti ꝓcuret et ſic in amicicia mea firmior erit Quod et fecit et in p̄dicacione pſalterij huiꝰ ſāctiſſimi et in eius lcōne nunꝙ̄ attediari potuit.

Legendū ē corde recollecto alioquin magꝭ placet breuiatū

Onialis quedā deuota ad dicendū pſalteriū beate v̄ginis. poſtea accepit p obedienciā officiū in quo multum erat occupata ⁊ diſtracta corde: tamen dicebat ipſum licet feſtinanter et corde diſtracto Cui quadā vice coram altari orans: appet btā virgo dicens Tu neſcis quid dicis Non enim cor tuū eſt i te. ſicut ſolebat Sʒ ſi bn̄ vis michi pſallere: recollige cor tuū ab exterioribus Et ſi non potes dicere pſalteriū: dicas ſaltim mediū Q. ō ſi adhuc n̄ potes dicas ptes quartā vel eciam adhuc minus: hoc tn̄ ꝓuiſo ꝙ habeas cor tuū in te ab exterioribus retractū Quid ergo dicam de illis qui non ꝓpter officiū habent cor retractū: ſꝫ ꝓpter vana Utinā hij hodie renouentur ad deuote de cetero dicendū hoc ſaluberrimū pſalteriū

Legendū eſt extra peccatū mortale alioquin vas fedū fac' abbominabilem cibū qui in eo offertur.

Lericus quidā adhuc puer edoctus ē a mrē ſua deuota: cotidie dicē pſalteriū btē marie Q. ō ⁊ fecit deuote

MOꝛtua itaqꝫ mrē vidua. et habitis diuicijs et libertate: ſeductus eſt a cōſodalibus vſqꝫ ad fornicacionē et deinde ad īcontinenciā crebrioꝛē: nunq̄ tñ omiſit dicere pſalteriū beate marie Itaqꝫ quodā die cū cōmeſturus eſſet cum q̄buſdā ſodalibus ſuis: intrat prius cubile ſuū vt añ ymaginem marie diceret ꝑtem eius pſalterij. Quo ſurgente ab oꝛōne. aſtat maria quaſi virgo pulcherrima: offerens cibū quē libenter edebat in ſcutella turpiſſima et fetenti Nā cibus ille ⁊ lanx illa erant ꝑfuſe vndiqꝫ ſtercoꝛe hūano dicēs Comede Et ille libēter inde comederē ſed ſcutella nimis feda faciliter appetitū meū auertit Et maria Optima ſūt q̄ m̄ pſallis ſed nimis fedū eſt coꝛ tuū in quo illa offers Cōſulo fili relinque viciū et gratiſſimū m̄ erit tuum pſalteriū. Illa euanuit et iſte vitam feſtine coꝛrexit Nam maria audita et viſa amoꝛe adoleſcentis ad ſe pleniſſime traxit

Succurrit contra demones accuſantes coꝛā xp̄o iudice.

Onuerſus quidā licet aliqñ eſſet dure ceruicis. legit tñ cotidie pſalteriū beate virginis Infirmatus quadam nocte cū ſolus iaceret in īfirmaria rapitur ad iudiciū Preſentatur aūt iudici xp̄o circūſedentibus angelis et apoſtolis et beata maria Accuſatur ꝑ demones in multis. ſcilicet de negligencia circa res cōuentus q̄ ſunt res xp̄i de duricia cōtra pꝛelatos et murmure qui ſunt vicē dei hñtes de fractione ſilencij et ceteroꝛū ſtatutoꝛū Tandem de voluntate iudicis et accuſatoꝛū ponūtur et bona et mala oꝑa eius in ſtatera: et mala oīno ꝑ̄ponderabant. Et btā virgo miſerta famuli ſui: dixit xp̄o Tu es filius meus. ſanguinē quē habes a me habuiſti: peto vt des michi vnam guttam Cui xp̄s Negare mater tibi nō poſſū. Tūc maria poſuit in alia ſtatera guttā ſanguinis cū meritis ſuis et ſtatim illa pars inclinata eſt vſqꝫ ad terrā Et demon. O dñā non eſt bonū contendere tecū. Tñ ne adhuc peccatū maneret im-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

punitū ꝑmiſit eū ibi a demonibus ī omnibus membris fla
gellari Et tunc dixit demonibus Satis eſt Et reuerſus
ad ſe dixit abbati q̄ ſibi acciderant et poſt triduū bene mu
nitus eccleſie ſacramentis migrauit ad dominū Et fuit ſi
bi dicta flagellacio ꝓ purgatorio.

Facit nō mori ſīn eucbariſtia ⁊ diminuit penas purgatorij
Lexandra v̄go nobilis et pulcherrima in regno arro
gonie ad p̄dicacionem ſancti dominici cōfratriā pſal
terij beate virginis marie intrauerat: ſed tn̄ ꝓpter occupa
ciones cōſodalium et ornatū ſepe pſalteriū ip̄m dicere neg
lexit Erant tūc in eadē ciuitate vbi iſta habitabat duo iu-
uenes nobiles qui ſinguli eam nimis amabant: et poſt diu
turnū zelū et inuidiā ꝓpter alexandrā duellū aggrediunt̄.
Res diuine vltionis Sic impetu equorū hij duo filij ꝑdi
cionis cōcurrentes ſe lanceis impetūt et multis aſpicienti
bus ſe mutuo cōfodiūt: et pre zelo habendi hāc virginē et
pre ſuꝑbia quis aliū vinceret: ſe mutuo peremerūt Tūc qui-
dam cōſanguinei interfectoꝝ ſero eā crudeliter wlnerave
runt et cū illa crebro cōfeſſionē peteret vnus eoꝝ ne eos ac
cuſaret: caput eius p̄cidit ⁊ in puteū vicinū ꝓiecit Res mi
randa Btūs dn̄cus tūc pn̄s: rem oēm in ſpū ꝯgnouit Et
āmonitus a beata virgine poſt dies centū quinquaginta
ibat ad puteum: et in virtute dei et obia beate marie a qua
miſſus fuerat alexandrā euocauit Res ſtupenda Caput
āgelicis manibus paulatim multis aſpicientibus aſcēdit:
et ſic recens adhuc appꝫ wlnus q̄ſi hoc die ibi fuiſſet iiectū
Et aſpiciens affectuoſe ſanctum dn̄cum: cum gemitu ait.
Confiteri pater cupio Facta ergo mox optime ꝯfeſſione
ſacrā ꝑcepit deuotiſſime cōionem Et ml'tū regraciās btō
viro: ꝙ eā ꝑus ꝯūtit ad ꝯfriām pſalterij btē v̄gis Et intro-
gata ab eo de hijs q̄ ſibi poſt mortē acciderint: ſa notabilia
rn̄dit Primū ꝙ merita ꝯfratrie ſic ſibi mirabilit̄ ꝓfuerūt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ꝙ ꝑ ea meruit grãm vẽ cõtricionis in morte: ſine qua ꝓpt̃
mlta ſua pccã dapnanda fuiſſet Scõ ꝫ ꝙ decollata a demo
nibꝰ mirabiliter fuit territa eoꝝ minis et aſpectu: ſed ꝑ be-
atã mariã fuit dulciter defenſa et in vita corꝑaliter ꝯſuata
Terciũ ꝙ ꝓpter duoꝝ illoꝝ interfectoꝝ cauſa ſui occiſio-
nẽqꝫ debuit puniri ãnis ducẽtis et ꝓpter vanũ ſuũ ornatũ
ꝑ quẽ multos fecerat peccare fuerat punienda annis quin
gentis ſed tñ ſperabat ſe citius liberandã ꝓpter ꝑticipaci-
onẽ cõfratrie pſalterij marie Et poſt dies duos quibꝰ ad
multorũ edificacionẽ ⁊ ſingularẽ cõſolacionẽ eoꝝ qui erãt
de cõfratria honorifice caput cum corꝑe ſepelierũt Quid
plura: Poſt dies quindecim apparuit beato dñico tanꝙ̃
ſtella fulgida: et duo ſibi dixit Primo ꝙ fecit ſibi legacio
nẽ ex ꝑte aiãꝝ q̃ ſũt i purgatorio: q̃ rogabãt eũ omni poſſe
quatinus eoꝝ amici et parentes viuentes eos poni in p̃fa-
ta cõfratria facerent: quatinus fierent ꝑticipes de eoꝝ me
ritis ſicut et viuentes de eoꝝ pijſſima miſcdia Promitte-
bãt qꝫ ſe vicẽ reddituros in gl'a. in millecuplo ãplius ꝓ eis
viuentibus orãdo ꝙ̃ ipi viuentes oraſſent ꝓ ipis defũctis
Scõm ꝙ nouit ſcõs et angelos multũ letari de hac confra
tria Et deus vocat ſe eorũ prẽm et maria v̉go ſe dicit eorũ
matrẽ Quibus dictis diſꝑuit; et felix eternaliter manet

Contra recidiuantes De meretrice conuerſa et recidiuã
te et iterum perfecte per beatam virginem et beatum dñi-
cum ad penitenciam reducta.

IN florẽcia ciuitate tuſcie fuit mulier quedã nomine
benedicta. diues et formoſa q̃ in annis adoleſcencie
a parentibus ſuis ita tenere diligebatur. ꝙ eam ad queuis
libita ſine correctione et iformacione ire permiſerũt Que
prochdolor poſt honeſtas choreas et crebra ꝯuiuia deue-
nit ad corruptelas varias amoris et ipudiciciaꝝ ⁊ deinde
fcã ẽ laq̃us publicꝰ dyaboli i ꝑdicionẽ pluriũ aiãꝝ Predi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

cante aũt ibidẽ ſcõ viro dei dñico. cõuenit pre ammiracio-
ne doctrine eius t. ſignorũ oĩs ſexus et etas: ꝛ inter oẽs eci
am hec peccatrix prefata benedicta Et ecce dedit de⁹ vo-
ci ſci dei vocẽ v̄tutis et penetrauit ſermo cor a dyabolo poſ
ſeſſũ: et venit finito ſermone ad virũ dei. petens ꝯfiteri et
oñdi ſibi viã ſalutis Gaudet ſupra modũ zelator aĩaꝝ. de
tali rapina ablata dyabolo Audiuͭ enim de voragine pul
chritudinis et libidinis eius qua animas ꝑdidit plurimas
Et dedit ei crucifixum ꝓ ſponſo et amico: et mariã ꝓ mrẽ
et cõſolatrice et ait. Uis oro ꝓ te vt deus te ponat ad illũ
ſtatum in quo pccã p̄terita abluas: et a futuris p̄ſerueris.
maxime ĩquit hoc opto Orãte ꝓ ea viro dei demones cor
pus eius intrantes ſic vexabant: ꝙ anno toto ligari tanꝙ̄
obſeſſam oporteret. pijs hominibus ſuꝑ hoc deũ laudan-
tibus: et carnalib⁹ eius amaſijs ꝯfuſis et gementib⁹ Poſt
annũ eã viſitans flebiliter illa petit: vt ei manus ꝓ libera-
cione imponat. Orat cruce ſignat manũ imponit: demoẽs
fugauit. monet nimis cauere a recidiuo Iniungit ꝓ pñia
cotidie dicere tria pſalteria. q̄tin⁹ illa dulcia vocabula ihs
et maria crebrius noĩata: maculata labia purgarent ꝛ ma-
rie puritas et xp̄i mortis acerbitas in hijs orõibus memo
rata cor eius ſalubriter occuparent Res dolenda Reddi
ta ſanitate ĩpetitur a prioribus amatoribus. vincitur cõcu
piſcencijs recedit ꝓfũdius: ꝙ̄ pridẽ ceciderat Plaudit ſa
thã infernus gratulabatur ꝙ ſanguis xp̄i in tot aĩab⁹ fruſ-
tratur qui inferno imittũtur Nũciatur dolendũ dãpnum
aĩaꝝ zelatori dñico Accurrit apportans in aĩo ſcilicꝫ oleũ
et vinũ et ẽritis amaſijs qui cũ ea in domo ſolaciabanť tra
hens eã ad ꝑtem hoc ꝑegit ꝙ mox eundẽ ad ecclãꝫ ꝓ recõ
ciliacione in cõfeſſione facienda ſeq̄retur. Confeſſa itaqꝫ
flebiliter accipit in penitenciã cotidie ẽnũ btẽ marie pſalte
riũ aſſenſitqꝫ vt ꝓ nephandis pccis ſcilicet adhuc vno an-
no vt prius a malignis vexareť Factumqꝫ ẽ ita ſic tamẽ ꝙ

qn̄ dcā aue maria diceret: quieta a vexacione h⁹mōi ꝑma-
neret Ut aūt a recidiuo ſcdo ꝑmuniret oroīne bti dm̄ci ra
pit ad iudiciū oſtendit qꝫ ei liber ingens et cogitur legere.
que mala fecit cōtra deū omnipotentē et celeſtē curiam et
cū flēs recuſaret tandē legit inuita quot aiās viroꝝ iferno
immerſit quot feminas ſcādalizau ꝛ cetera mirabilia Ex
clamauitqꝫ ve m̄ ꝙ nata ſū Ue ve parentib⁹ qui me nō do
cuerunt Ue aūt iterū et tercio hijs qui me ſeduxerūt Uti
nā totus mūdus in libro iſto legeret nūꝗ̄ de cetero pecca-
rent Aſtans āt eidē in viſione btō dm̄co cōſuluit vt btē v̄-
gini ꝓ intēceſſore ad genua ꝓcideret Que hoc faciens dix
it O dulciſſima dn̄a regina miē miſere mei malediciſſime
peccatricis Et filius placatus p̄cib⁹ mris dedit peccatrici
tempus penitendi Alia vice audiens miſſā quā legit ſcūs
dn̄c⁹ nimis timorate cogitauit de libro mortis p̄fato quō
illū melius deleret et mox a ſe rapitur et aſtat ei v̄go maria
porrigens ei ſeptē flores pulchros quibus dcm̄ librū cōfri
caret et oēm ſcripturā ſic deleret In primo lilio ſcriptum
erat lrīs aureis Memorare grauitatis pcci et in hoc erga
te miſcdiam dei Hoc ſic intellige ꝛ rumina filia Tanta eſt
grauitas minimi pcci mortalis ꝙ ſi ego et ſci oēs in celo ex
iſtentes ſemel peccarem⁹ mortalit in ipō eodē momento e
ternaliter eciā ſine ſpe venie cōſequēde dāpnaremur Ex
emplū ſit tibi lucifer cū innumeris āgelis Tu itaqꝫ filia at-
tende q̄tū debeas regraciari ꝙ te nondū dāpnauit ꝛ tamē
feciſti multa grauia et ſepius pccā mortalia et es vilis crea
tura dei in ꝯpacione angeloꝝ ꝛ oīm nrm̄ in celo Sint ergo
pccā tua magna magna occaſio laudandi et diligendi deū
et maxima fortitudo cōtra recidiuū Tūc illa ꝓ gratitudiē
ꝯploſis manibus flebat veniā petens Deinde dulcis ma-
ria ꝓtulit ſcōm liliū ꝯtinens hec verba Memorare inocē
tiſſime mortis xp̄i et ſcōꝝ penitencias attende In tm̄ enī
deus pr̄ odiuit pccm̄ ꝙ pocius voluit dilectiſſimū filiū tra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

dere in morte͂ amariſſimã ꝙ vnicũ pccm̃ ade ĩpunitũ dimit
tere ymmo ab inſtãte ꝯceptionis ſue in vtero meo vſqȝ ad
morte͂ incluſiue oĩ inſtanti ꝑ te fuit in tot anguſtijs mortis
quot tu deũ offendiſti pccis Uide inſuꝑ oẽs ſcõs ab iicio
mũdi vſqȝ adhuc q̃ta paſſi ſũt q̃ta ſibi ipis dura ĩtulerunt
ꝑ habenda remiſſione pccõꝝ Tu vero feciſti multa et gra
uia pccã et q̃i nichil ꝑpeſſa es vel te ꝑ hijs afflixiſti Et fue
rũt hec v̓ba lilij ĩ corde bñdcẽ ſicut penetrãcia tela Terciũ
liliũ hec p̃ferebat v̓ba. Memorare punicõis ꝑmi hõis et
oĩm iuſtoꝝ peccãciũ Ob h' eñi licet forte ꝑuũ videat̃ pccm̃
expellitur de aminiſſimo ꝑadiſo: et ipe cũ ſua poſteritate
morte multat̃: ĩſuꝑ varijs calamitatibꝰ corꝑis ſcȝ frigoris
famis ⁊c Omni itaȝ hora vides puniri h' primi hoĩs pccm̃:
et tu tñ eciã ĩfra punienda grauius ꝙ adã peccaſti et ſepiꝰ.
Et q̃lẽ putas eternalit̓ habebis ſuſtinere penã ꝑ pccis tu
is: qui tꝑaliter tibi nullã infligis nec magnã tibi a dõ ĩfligi
expiris: Uide diluuiũ vniuerſale ꝑ pccõ luxurie. Uide
ſubuerſione͂ zodome vbi et ꝑuuli et iumenta ſubmerſi ſũt:
eciã ꝑ luxuria Uide quot ꝑierũt ĩ deſ̓to cũ moyſe et aarõ
ꝓpter pccã murmuris ⁊c Tũc illa ſic intus ãgebat̃ ꝙ p̃ co-
pia lacrimarũ loqui nõ poſſet Quartũ eciã obtulit liliũ h'
habens monita Memorare q̃uo es ad fide͂ xp̃i vocata: et
tot regna gentiũ et iudeoꝝ nõ ſũt a xp̃o tracta. Et adiecit
hec v̓ba ſic declarare dice͂s Quot reges duces nobiles pl'
chri ingenioſi fortune et nature donis ornati vt̓uſqȝ ſexus
Inſuꝑ inumerabile q̃i wlgus cũ illis ĩ errore gentilitatis
aut iudaiſmi aut turcoꝝ relicti ſũt in errore fidei et corrup
cõne vicioꝝ qui forte aliq̃n ieiuuãt elemoſinas dãt ⁊c ⁊ ſũt
oẽs eternalit̓ dãpnandi et filij ire dei Tu vero miſerabilis
pſona et turpis peccatrix a deo ad veriſſimam et ſolam ſa-
lutarem fidem vocata es et ad graciam dei poſt recidiuũ
reſtituta Quid ꝑ hoc deo poteris reddere laudis hono-
ris et dilectionis: Cogita et recogita ꝙ predictum benefi

ciũ eſt maius ꝙ ſi tibi deus daret omni die vigintiquatu
oꝛ montes aureos Tũc illa hec audiens pꝛe cõtricione ſpi
ritus et pꝛe verecũdia recidiui ſui quaſi examinis efficitur
Quintũ ꝓinde oſtẽdit liliũ hec habens monita Memo-
rare penas tꝑales pccõꝛibus inflictas. Et dñ̃a piiſſima B
ſic declarauit. Patitur acerba et magna cayn ꝑ fricidio
Cham ꝑ pr̃is ridiculo Saul ꝑ inobia ⁊ auguris oꝛaculo
Dauid ꝑ adulterio Et exemplis biblie ꝙ̃ti ſuſpenſi ſunt
ꝑ ꝑuo furto Jtẽqꝫ iugulati exuſti interfecti ꝑ luxuria ⁊c.
Tu vero ꝙ̃ta feciſti talia et nichil adhuc tꝑaliter paſſa es
Et vt occulta ſcias hodie ſubito moriet̃ quidã miles ꝓpt̃
pccm̃ cõmiſſũ cũ ſuo ſcoꝛto Jtẽ q̃tuoꝛ in hoc opido vn⁹ ci
uis q̃ filios ſuos parũ coꝛrexit vn⁹ curat⁹ eccl̃ie q̃ fuit neg-
ligens circa oues ſcꝫ p̃cipue in eaꝝ audiendis pccis et ibi i
ſtruendis Unus religioſus qui nõ habuit firmũ ꝓpoſitũ
viuendi ſꝑ ſcd̃m ſtatuta et regulã ſui oꝛdinis Ad qđ ꝓpo
ſitũ quilibet religioſus tenet̃ ſub ꝑiculo pcci moꝛtalis/q̃r-
tus ſacerdos qui nimis vagabunde et male ꝑſoluit diuinũ
officiũ Et hij quatuoꝛ ex vno iſto opido dãpnabunt̃ ho-
die. Jtẽqꝫ hodie due ex ſociab⁹ tuis a ribaldis in luxuria
iugulabũtur et et̃naliter dãpnabũtur Hodie eciã puer ſb
mergetur ⁊ dãpnabit̃ in hyſpania qui ãnoꝝ octo exiſtẽs cũ
ſoꝛoꝛe ſua foꝛnicatus ẽ qui ⁊ ſi opus nõ ꝯpleuit tñ icboauit
Penſa nũc firmit̃ et crede ꝙ multi ſũt et̃naliter dãpnati q
multomin⁹ peccauer̃t ꝙ̃ tu ymmo quidã ꝑ vno pccõ moꝛ̃-
li Quid g̊ reddes ei qui t̃ vſqꝫ adhuc pepcit O ſi illi poſſet
hr̃ẽ ſtatũ et tꝑs penitẽdi qđ tu iã habes quõ putas penite
rent. Humilia ergo ſꝑ ſpm̃ tuũ ſb omnipotenti deo et eciã
ſub hominib⁹ ꝯſiderans ꝙ multi ſũt eternaliter dãpnati te
meliores ſaluo tñ ſtatu Plus ergo dedit tibi deus expec
tãs te ad penitenciã ꝙ̃ ſi tibi dediſſet tot mũdos plenos gẽ
mis ⁊ iaſpidib⁹ quot ſũt ſtelle i celo Tũc finita miſſa acceſ-
ſit ad eã btũs dñicus et pleniſſime eam ſanauit et ſic illa in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ſcō ꝓpoſito cotidie ꝓfecit ad edificacionē totius ciuitatis
Et ipa pſalteriū btē virginis dicere rogauit oēs pccōres
cuiuſcūqꝫ ſexus et etatis et iuſtos ſimiliter Uidit hec bn̄-
dicta beatū dn̄icum accedentē ad celebrandū q̄ſi p̄ferentē
ſtigmata paſſionis xp̄i in corꝑe eius ⁊ ſpineā inſuꝑ coronā
in capite ſuo v̄ginēqꝫ mariā cū multitudine angeloꝝ aſſiſtē
tem ei Poſt ꝯſecracionē vero ſanctiſſimi ſacrificij appuit
xp̄s viſibiliter ſuꝑ altare extenſus in magna cruce cū oib⁹
inſignijs paſſionis ſue ſtillabatqꝫ ſuꝑ eū diuiniſſimū ſāgui
nē et eū ſibi pſcē cōfigurabat. Deinde vidit a dextris illi⁹
librū candidū grandē ſed nondū ſcriptū et dixit ei xp̄s Li-
brū iſtū mortis tue eterne mūdaſti ꝑ cōfricacionē quinqꝫ li
lioꝝ tibi oſtenſoꝝ cū inundācia lacrimarū tuarū Jam ſcri
be in eodē lrās albas munde vite cotidiane lrās rubeas in
omni paciencia aduerſitatū tuarū tā in corꝑe tuo q̄p i fama
et ſubſtancia memorans ꝓ tūc paſſionis mee ꝯſūmate litte
ras eciā aureas ibi ſcribe feruide caritatis gemine memor
bn̄ficij vocacionis tue et cōſeruacionis ab inferno quē me-
rueras Uidit eciā q̄p btā maria ꝑtē hoſtie et ſanguinis ac-
cepit et cū btō dominico familiariſſime ꝯicauit: eundē iu-
uans cū veſtes exueret ſacras eū ꝯſignās iocūdiſſima facie
diſꝑuit Jnſuꝑ dixit eidē bn̄dicte quadā vice btā maria q̄p
tūc librū p̄dictū lris albis cōſcriberet qn̄ pſalteriū btē v̄gi
nis in memoriā xp̄i cōcepcionis natiuitatis et vite deuote
diceret Tūc vero lris rubeis ꝯſcriberet qn̄ vnū pſalteriū i
memoriā paſſionis eius reuolueret Tūc vero aureis qn̄ v
nū in laudē oim̄ ſcōꝝ et ſingulariter ſuoꝝ aduocatoꝝ dice
ret et in memoriā ⁊ laudē xp̄i reſurrectionis aſcenſionis ⁊
miſſionis ſpūs ſcī et in gratitudine ſacramentorū eccīe qui
bus cotidie reficimur et mundamur Nota multa dicto
rū extracta ſūt ex legendis frīs thome de templo qui fuit
hiſpanus et ſocius btī dominici Et ſūt nuꝑ ꝑ reuelacionē
xp̄i et btē v̄ginis cōfirmata cū ſignis magnis et portentis

adeo vt ip̃a dñ̃a nrã viſibiliter deſponſauerit illum cui iſta reuelauit ⁊ vbera ſua dederit ad ſugendũ oſculumqꝫ virgineũ ſibi impreſſit et maximis gracijs decorauerit Et ſic ei familiaris fuit q̄ nũq̄ fuit viro ſuo mulier ſicut xp̃s et v̓go maria frequencius fuerunt prefato ſic deſponſato. Et de omnibus hijs fidẽ ſub iuramento fidei ſcẽ t̃nitatis teſtimoniũ ꝑhibeo ſub ꝑiculo omnis maledictionis michi infligẽde in caſu quo deficio a veritatis tramite Propterea conuertimini a via veſtra mala et redite ad xp̃m et v̓ginẽ mrẽꝫ nrãm mariã ꝑ pſalteriũ diuiniſſimũ. qm̃ vt nuꝑ reuelatũ ẽ tꝑibus iſtis ab ip̃is eoꝝ volũtas eſt vt p̃dicetur doceatur et ab omnibus dicat̃ cõtra omne malũ et ꝓ omni bono acquirendo Signanter cõtra mala toti mũdo in ꝓximo iminencia niſi aſſit in ppl̃is penitencia Propterea oẽs laudate eã in pſalterio decẽ cordarũ ſcilicet dicendo quindecem pr̃ nr̃ et cuilibet pr̃ nr̃ addẽdo decẽ aue maria q̄ ſũt numero centũ et quinq̄ginta ſicut ſunt centũ et quinq̄ginta pſalmi i pſalterio dauitico In quibꝰ oibus dulciſſima v̓go maria fuit p̃ſignata Q. ŏ nobis ꝯcedat ihũs xp̃s marie et dei filiꝰ Amen Item credit̃ hec de deſponſacione frater alanꝰ de ſe ip̃o dixiſſe vir humilis et ſapiencia dei plenus.

Tres ſorores parabãt beate marie veſtes circa feſtum purificacionis eius

Res ſorores ſcd̃m carnẽ ſtatuerunt ſimul habitare ⁊ deo ſeruire in caſtitate et ꝯtẽptu ſcl̃i Cõfeſſor v̓o eaꝝ vir deuotꝰ circa natalẽ dñi hortabat̃ eas ad p̃ꝑacionẽ plene domũ cõſciẽ purgando et eandẽ cotidie q̄i quinq̄ginta roſis ſalutacõm ãgelicaꝝ deuote reſꝑgendo ſpõdens eis nouã grãm et ſpãlem viſitacionẽ in natiuitate ꝑuuli regis. Et fcm̃ eſt qŏ hortatꝰ eſt: ⁊ qŏ ſpoſpõdit ipletũ In die v̓o ſci ſtephani eaſdẽ monuit vt circa purificacionẽ v̓ginis marie ꝑarent eidem palliũ cũ taberdo et tunica p̃cioſis et cete

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ris pedū et capitis eius opimentis fieretqꝫ illō ꝑ tres quin
quagenas q̄i ꝓ tribus dictis indumentis et cū quindeci pꝛ
nꝛ q̄i ꝓ capitis oꝛnamentis et membꝛoꝝ reliquoꝝ allegās
illud qᷦ de ea canit eccia Uidi ſpecioſā ſicut colūbā aſcen
dentē deſuꝑ riuos aquaꝝ: cui⁹ ineſtimabilis odoꝛ erat ni-
mis in veſtimentis eius Dixit āt odoꝛē veſtiū eius eſſe fer
uoꝛē in oꝛōibus nris quas offerim⁹ ad honoꝛē eius Et vt
magis eas accēderet ad frequētacionē ſalutacōm āgelica-
rū duo ſpoſpondit emolimenta Primū erat fauoꝛ et ami
cicia btē marie ſcē ecciā t̄nitatis ac toci⁹ curie celeſtis: dicēs
ꝓ ſimilitudine dcis trib⁹ ſoꝛoꝛib⁹ Nōne o filie ſi quis mri
veſtre puerꝑe ingreſſure in templū dei die q̄dꝛageſimo ꝓ-
pinaret indumēta noua et bn̄ aptata grām eius haberet et
nichilomin⁹ mariti ei⁹ ꝑntū ei⁹ ⁊ filioꝝ eius: Reſpondeꝛt
multā oino. Sic iſtud exerciciū de faciendis veſtimentis
marie ſpūalib⁹ eſt gratū ip̄i v̓gini pꝛi deo cui⁹ ip̄a eſt ſingu
laris filia filio cui⁹ hec ē ſpōſa ſpūi ſcō cui⁹ ip̄a eſt habitaci
o et celeſti curie q̄ꝝ ip̄a eſt mater Cui dicūt. Monſtra te
eſſe matrē Scōo inducebat ſic. Si nos eā ad eius placitū
veſtiam⁹ ip̄a nos tꝑ̄ ꝑ̄diues et n̄ igrata veſtiet indumētis
virtutū in tꝑe et gloꝛiaꝝ i eternitate Impletur itaqꝫ ꝙ mo
nuit expectat̄ et qᷦ ꝓmiſit Senioꝛ itaqꝫ feruenci⁹ ꝑat co-
tidie veſtimentū cogitās magnitudinē dn̄e veſtiēde Me-
quoqꝫ attente dat opā huic ſacro opi Junioꝛ vero in ānis
aliqualiter adhuc diſſoluta legit quidem qᷦ cetere ſed ſu-
perficialiter et tepide Et ecce dignacionem virginis ma-
rie Doꝛmientib⁹ hijs trib⁹ in nocte purificacionis marie
ingredit̄ doꝛmitoꝛium cū lumine et odoꝛe optimo regina
celi duabus comitata pediſſequis oꝛnatiſſimis ſcilicet ka
therina et agnete Ueſtis autem marie erat inſcripta oꝛna
tiſſime litteris aureis aue maria gracia plena ⁊c. Acceſſit
autem ad lectū ſenioꝛis dicens Aue filia aue. Nunc reſa-
luto ſepius me ſalutantē et regracioꝛ de veſtimentis quas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

michi paraſti ¶Reſpōdit O dn̄a omni laude es digniſſima
et a me et ab omni mundo ſalutari. Sufficit michi gracia
tua ꝓ omni qđ ꝑ te potui ⁊ adhuc potero Et cū maria eā
benedixiſſet acceſſerūt ad ſororē iſtā predicte pediſſeque
marie dicentes Aue et a nobis ſoror noſtra quia et nos ve
ſtiſti cū hanc dominā noſtram veſtiſti et ſic ſecute ſunt re-
ginam et ſimul diſparuerūt ¶Poſt horā apparuit dn̄a nrā
ſine dictis pediſſequis ī veſte viridi ornata quidē ſed ſine
auro aut fulgore ſalutans ſororē mediam ⁊ grās agens de
impenſo veſtitu Que triſtis ait O dn̄a nōne ſtatim appa
ruiſti ſorori mee in veſte multo clariori et cū pediſſequis.
¶Reſpondit maria dicens Ita filia Illa enim me p̄cioſio
ribus induit et has virgines ſua deuocione inuitauit Tūc
illa flens ait Ignoſce michi o domina et da vite inducias
⁊ parabo āno ſequenti culciores Fiat inquit maria ¶Poſt
horam vero apparet iuniori vilibus panniculis veſtita q̄ſi
ſacco intus tamen fulgida Vijs inquit o filia me veſtiſti in
purificacione mea: quare tibi gracias ago. Tūc illa nimis
verecundata ait Vidi inquit veſtimenta pulchra quas ti-
bi fecerunt ſorores mee: et ego vile nimis feci Sed ignoſ-
ce michi et da vite inducias ⁊ ſatagā ad modū ſororis mee
ſenioris Fiat inquit Et diſpuit viſio. ¶Narrat autem hec
iuuenis cōfeſſori ſuo cūcta q̄ viderat cū multa triſticia Et
hortatus eſt eā ad pociora Anno reuoluto rurſus parāt ſe
vt olim edocte fuerāt Et ecce ī nocte purificacionis venit
iterum beata virgo cū dictis pediſſequis in veſtitu quo ap
paruit olim ſorori ſeniori et habebat dn̄a et eius pediſſeq̄
ſingulas coronas in manibus et ſingillatim optulerunt eis
dicens. Iam ſecuras vos reddo de regno filij mei ꝙ cras
introducemini Et reſponderunt dicentes ¶Paratum cor
noſtrum o dn̄a: paratum cor noſtrum Et ſic diſparuit vi-
ſio Et exultauit ſpūs earū tota nocte ꝗ caro earū immuta
ta eſt ad egritudinē Accerſientes āt cōfeſſorē ſuum dixe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

rũt ei gr̄aꝝ actiones de bona informacione ⁊ narrauerunt ei visionē Et ille pecijt fieri memoriā ſui coram ſpōſo ſuo. Poſt cōpletoriū iterū venit illuc maria cū dictis pediſſe quis cū claritate et odore ieffabili et ſingule tres veſtierūt ſingulas veſte candida Et angeli cantabāt ad ſingulas ex pirantes Ueni ſpōſa xp̄i accipe coronā quā tibi dn̄s p̄pa-rauit ineternū Et cōfeſſor plures ad meliora ꝓuocauit e-arum exemplo

Exemplū de pſalterio beate v̄ginis cōſolatoriū cōtra ari ditatē mentis in orōne et creditur accidiſſe venerabili ma giſtro alano ordinis p̄dicatoꝝ Nā ille iſtud dictauit.

Immenſe pulchritudinis et infinite dulcedinis btā v̄go maria ſuū addidit viſitare ſpōſum infra octauas quaſdā ſcōꝝ oim Cui⁹ infinita videbat̄ pulchritudo adō mirabilis vt ois mūdi pulchritudo huic ꝯpata videretur pictura ſola vel vmbra veritatis Tanteqꝫ fuit ſuauitatis ⁊ graciositatis in eius aſpcū v̄gineo tāqꝫ ꝓfunditatis in col-loquio vt oēm exiſtimacionē hominū penitus excederet mortaliū Cūqꝫ iam p̄fatus ſponſus multis in elapſis ātea diebus ſatis vagabūde officiū pſatterij dixiſſet et de hoc ſupra modū doleret qm̄ i immenſū triſtabatur de iſto ꝙ at tente et ſapide dicere illud non valeret Eſtimabat āt ip̄m pſalteriū nichil ſibi ꝓdeſſe cū ad ip̄m nō poſſet attendere ſingulariſſime ex demonū ꝑmaxiā tēptacione q̄ tota mēte ꝙ plurimū erat obtenebratus Nūc igit̄ dn̄a nrā trepidan tē et de ecclesia fugere volentē alloquit̄ dicēs O dulcis fili ne fugias Illicoqꝫ tūc diuina v̄tute pedes ei⁹ terre inſepa bilter adheſerūt Rurſuſqꝫ dn̄a ad eū Si de me ⁊ meis pu ellis dubitas ſigna cūctas quas mecū vides puellas et ſi q dem a maligno ſum⁹ fugiemus. ſināt forcius ſtabim⁹ ⁊ cla rius tibi aſtabimus Q. ð et fecit ſupra ip̄am et cūctas eius dn̄as magnā crucē t̄nitatis faciendo deuotiſſime et oīſide

q̃ potuit Quibꝰ ꝑactis dn̄a ad eū ait O fili nō iā dubites.
tua enim ſū ſponſa: ſciasqꝫ nō ſine temptacione in hoc mū
do poſſet viuere Nā nec ego nec filius meus aut alij ſci ħ
hūiꝰ quinymmo te ꝑ̄ꝑa ſb armis fidei ⁊ paciencie ad varia
pluſq̃ꝓ vmq̃ꝓ ſuſtinendū temptamēta Nec enī te elegi vt pi
griteris ſ; vt bella mea tq̃ꝓ inuictus miles ꝑ̄lieris Et ꝑ am
plius nō te terreat ariditas tue mentis quā me volente ali
quibus diebꝰ paſſus fuiſti Hoc enī debes caꝑe ſuppliciū
et dei flagellū in pn̄iam ꝓ tuis pccis ⁊ ad ꝓmocionē pacie
atꝫ v̓tutis et ꝓ ſalute viuoꝝ et defūctoꝝ Nō enī corā deo
minoris es meriti illā mētis ariditatē et offuſcacionē pati
q̃ꝓ corꝑalē ſuſtinere infirmitatē aut magnū ꝓ deo ſubire la
borē Et hoc dū hō faciat qđ in ſe eſt ad ħ vt attente et de‑
uote oret et meditet̃. Et iſtud o dulcis ſpōſe ſignis iſtis ē
oñdo Nā medicina eiuſdē virtutis eſt cū capit̃ a ruſtico il
lā ignorāte et a medico illā sciēte Similiter vinū nō mino
ris eſt v̓tutis in ore mulieris ſimpliciane ignorantis: q̃ꝓ in
ore magne dn̄e ipius agnocētis ꝑfcām potenciā Peram‑
plius qꝫ ſol ⁊ aſtra nō minorē hꝫ efficaciā ſuꝑ ipitū aſtrolo
gie: q̃ꝓ ſupra maximū mūdi aſtrologū. Nec lapis ꝑ̄cioſus
minoris eſt v̓tutis in manu ruſtici eius poſſe neſcientis: q̃ꝓ
in manu ſūmi lapidarij Nec eciā flores. fructus. aurū. ig‑
nis. ceteraqꝫ hꝰ modi. minorē habēt efficaciā in ꝑſonis ipa
ignorantibꝰ: q̃ꝓ in ꝑfcē illa ꝯgnoſcentibꝰ Et ita eſt o fili de
orōe dcā ex bono corde: ⁊ forte q̃ꝓuis ī attēte et aride Nō
eni eſt talis minoris fructus q̃ꝓ in illis qui attēte orāt quin‑
ymmo aliqn̄ ē maioris ſm meuſurā maioris difficultatis et
reſiſtencie āplioris et conaminis Orō ē enī dei medicina ⁊
ē vinū ꝯſolacionis. ſol eccīe. cāpus floꝝ. lapis ꝑ̄cioſus. de‑
nariusqꝫ regni Idcirco ne turberis o fili de hꝰ mōi aridi‑
tate mētis ſ; magꝭ porta hāc cū paciā ſcitoqꝫ qꝛ ꝓ q̃libet orō
ne tali tu ſuſcipis medicinā amarā vitā ꝯferentē ſolē grē vi
nū diuine ſapie ſertū qꝫ floꝝ āgelicoꝝ ⁊ dyadema lapidū ꝑ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

cioſoꝝ Addiditqꝫ dña illud pulchrũ exemplũ dicens Si
q̄ eſſet mulier q̄ haberet tres filios vnũ bñ loquentẽ aliũqꝫ
valde trũcate et imꝑfcẽ et pluſꝙ̄ in dimidio balbucitãtem
terciũqꝫ ãt in cunis duoꝝ menſiũ nec oĩno loqueutẽ nec in-
telligentẽ ſ; tm̃ vagitibꝰ ſuas paſſiones indicantẽ Nũquit
illa mater t̃bus hijs filijs ſuis peticiones audiuit et ĩtellex
it eiſqꝫ ꝓ poſſe ſubuenit Quinymmo nõ loquẽti nec intel
ligenti magis ꝯpatit̃ et eiꝰ ꝑamplius miſeret̃ Et ita o dul
cis ſponſe ꝙ deus oẽs orãtes attendit dũ bona tñ intencõe
et forti aĩo orant q̄uis quid orãt nõ intelligãt ſicut ſũt ſim-
pliciani Propterea ſciſſimi heremite et pluriẽ moniales
ac ſci multi ſic orabant ꝛ nichilominꝰ exauditi erant Nul
lus ergo moueat̃ in poſterũ ad dimittendũ pſalteriũ meũ.
ſi ip̄m attente orare nõ poſſit Solũ enim ad ip̄m bñ dicen
dũ ꝑintendãt nullo malo ſuſcepto et ego ꝓ eis attendã et
fructũ eis ꝯferã Ita enĩ bene vadit romã qui nõ aduertit
ad viã: ſicut ille qui ſꝑ attendit ei dũ in ꝑ̄ncipio vie intende
rit et cũ ſcientibꝰ viã ãbulauerit Itaqꝫ eciã bene creſcit ſe
men agri ſeminatũ ſiue ꝑ̃familias cogitat de illo ſiue nũꝙ̄
Ita eſt in ꝓpoſito de orõe ꝑ̄poſita ſꝑ intencione bona et
ꝑfcã ſine intermedia negligencia Uerũ vt attenciꝰ de cete
ro orare poſſis articulos paſſionis filij mei ꝓ pſalterio eiꝰ
diſtincte tibi nũc pandã ꝓut dñs ihñs xp̄s ſemel btiſſimo
dñco viſibiliter reuelauit ſimul cũ viſione admirabili toci
us eiꝰ paſſionis atꝫ cũ miraculoſa eiuſdẽ paſſionis ĩ dñca
ſuſcepcõe cũ omnibꝰ articulis hoc eciã eidẽ ſil'r oñdi et eci
am alijs ſcĩs ꝙ̄ plurimis Et hos articulos qui ſũt numero
quindecim beatiſſimus ſpõſus dñcus omni die ſemel di-
cebat ad minus vocaliter ſepius vero eos mẽtaliter rumi-
nabat ſũma cũ deuocione pñia et lamentis. Iſtos autem
ꝑ quindecim ꝑtes diſtinguã ſecũdum ordinem alphabeti
vt facilius dici poſſint et non cõfuſe vt ante facere ſolebas
ſcilicet Amantiſſime Benigniſſime Clemẽtiſſime Dul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ciſſime Elegātiſſime Familiariſſime Glorioſiſſime Ho
norabiliſſime Innocētiſſime Kariſſime Laudabiliſſime
Miſericordiſſime Nobiliſſime Oipotentiſſime Piiſſi
me Adde ad ſingula hec quindecim adiectiua. O ihū cū
ſuſpirio et p̄ce ꝑticipādi aliqd de dictis ꝓꝑetatib⁹ dei tui.

Que ſequuntur ſcripta ſunt ex cartha quā manu propria
veraciter conſcripſit

Quidā vouit ſel' ſurgere et ſtare cū alijs i matutinis
ſurgereqꝫ ⁊ ſb̄ ꝑmis celebrare q̄tuor diſciplinas i dorſo ſuſ
cipiēdo dieti quindeci ictuū q̄ſlibet ⁊ orare t̄a pſalteria ſin
gulis dieb⁹ btē v̄gis marie ac ter i die ꝯtēplari fortit̄ de vi-
ta et gl'a ſpōſi et ſpōſe ihū et marie In fide ſpe et caritate
incōcuſſ Uidete Q̄ꝛ meruit ꝓpt̄ h̄ toci⁹ xp̄i natiuitat̄ vi
dere miſteriū clariſſiē Et ſingnlariſſimā ꝓmeruit ad dn̄ꝫ
ihm̄ et mariā hrē familiaritatē Anno dn̄i M cccc lxxiij.
Quidā eciā vouit dicere quindecim pꝛ nr̄ an̄ lcm̄ ſuū cū to
tidē orōib⁹ et meditacōib⁹ et poſt vidit xp̄m manifeſtiſſiē
et potauit ad nutū de oīb⁹ wlnerib⁹ ei⁹ cū gaudio indicibi
li Anno dn̄i milleſimo q̄dringenteſimo ſeptuageſimo.
Quidā vouit dicere corā ymagine xp̄i ⁊ marie vnā de mē
bris illoꝝ bn̄dictionē cū pꝛ nr̄ et aue maria et meditacione
deuota Qui ſenſit dn̄ꝫ ihm̄ in oīa eius mēbra ſtillantē vnc
tionē ſuauitatis ꝑ dies m̄ltos Anno dn̄i M cccc lxviij
Fr̄ quidā i ordic p̄dicatoꝝ qui i plurib⁹ locis frequēt̄ mul
tos ad amorē btē v̄gis et ad ei⁹ pſalteriū deuote dicēdū ex
citauit iſuꝑ et ip̄e idē pſalteriū q̄i cotidie diceret habuit q̄-
dā nocte dictis in choro matutinis vbi eciā tunc āgelicam
ſalutacionē corde et ore ruminabat talem a ſplendida ſtel-
la maris mētis ſue illūinacionē ꝑſenſit Gratū eē btē v̄gini
et vtile valde eſſe dicēti crebrius āgelicā ſalutacionē necnō
diſpoſitiuū ſingularit̄ ad grē ꝯſeruacionē et v̄tutū icremē
tū ſi fr̄ aut ſoror hāc melliſluā roſiſluam ymmo auriſluam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ſalutacioné dicēs ſe erigeret ad amorē oīs v̓tutis maxiēqꝫ
cū intimo deſiderio ſuſpiraret ad ibiñ gl'oſe v̓ginis glorioſi
orē filiū ꝓ grā expugnādi et euadendi ſepté pccā mortalia
et acquirendi cotidie ꝑfectius ſeptē v̓tutes dictis pccis op
poſitas Que quidē ſeptē v̓tutes clauſe in hac ꝑſcrutabili
ſalutacione optime deuotis aīabus redolent et ad earū a-
morē intimi⁹ inflāmant Primo itaqꝫ oīm fūdamentū v̓tu
tū inſinuat̄ hic hūilitas cū dicimus affectuoſius hoc p̄cla-
rū nomen maria Ipa nāqꝫ ſcd̓m b̄nardū licet ex v̓ginitate
ſua placeret: tñ ex humilitate ꝯcepit filiū dei Ob hāc deni-
qꝫ ſe teſtantur ſingulariter reſpectā amoroſo oculo a ſūmo
deo Quotiens igit̄ mariā nominas v̓ginē plane humilem
corde et corpe te ſalutare memento Et dic vel cogita cum
ſuſpirio deuoto O maria q̄ amaꝝ mare interp̄taris ipetra
m̄ verā humilitatē ex recordacione pccōꝝ meoꝝ ꝓdeuntē
O maria q̄ illuminata interp̄taris impetra m̄ verā humili
tatē ex mei ipius et dei ꝯgnitione ſtabilitā O maria q̄ dn̄a
interp̄taris. impetra michi verā humilitatē amore dei et v̓
tutis et tui exēplo conſūmatā. Scd̓o calcatur ex animo
oris inordinata hn̄di cupido tam in pecunia inſuppellcili
clenodijs ꝛc̄ i verbo gracioſo cum dicimus Gracia plena
Nam ſcd̓m gregoriū. vere diuicie non aurū non qd̓cunqꝫ
temporale ſed v̓tutes ſūt et gracia Cū igit̄ o frater aut ſo-
ror marie dicis/ꝙ grā plena eſt āmirare anime ei⁹ pulchri
tudinē ꝑ merā innocenciā adhuc āplius radiantē ꝑ ineſti-
mabilem theologiam et diuinā ſapienciā ꝑmaxime autem
deauratā ꝑ ſeraphicā ymmo et ſeraphin excedētē caritatē
Et cum ſuſpirio amoroſo pete mariam dicens. O maria
vere gracioſa. q̄ nunꝙ̄ actualiter peccaſti. impetra michi
graciā qua plena a peccatis preteritis meis iuſtificer Gra
ciam inſuper qua ſemper dei beneplacentiſſimam volun-
tatem intelligam. ſecundum quā egoipe cū alijs xpriſtico-
lis dirigar. Graciam demū qua in caritate dei et proximi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

cotidie āplius ꝓficiā et finaliter in eadē conſūmer Ter-
cio ſuꝑatur affcūaliter accidia/cū dicitur dn̄s tecū Juxta
illud yſaye Oīa oꝑa nr̄a in nobis oꝑatus es dn̄e In h̄ itaꝫ
v̄bo dn̄s tecū meditare o frater et ꝯgratulare ſpōſe tue ma
rie dicens. Dn̄s pꝛ tecū qua oīa ad amorē boni incitancia
⁊ ā malo retrahēcia limpidiſſime ꝑſpexiſti Dn̄s ſpūs ſcūs
tecū quo dulcit̄ intus inflāmata ad oīa diuine et fraterne
caritatis exercicia infatigabiliter exarſiſti. Et cū ſuſpirio
deuoto oꝛa dicens O maria vere virago et mulier foꝛtis ī-
petra m̄ vt ſemper carnē meā diſcrete ad oīa ardua ꝓpellā
Ociū omnis ꝯcupiſcencie ianuā odiā et mētis accidiā aut
tediū dulcedine ſpūs ſci non ſenciā Quarto vilipendit̄
fetens luxuria cū dicimus. bn̄dcā tu in mulieribus. O aīa
ſi oīno amare aliquid creatū et ſenſibile libet et q̄uis natu-
ralis grā in creaturis ad earū amorē allicit mox ſapiencie
dono hijs dimiſſis cogita Hāc tuā ſponſā in omnibus mu
lieribus eſſe bn̄dictā ꝓuilegiatā et p̄cellentē ⁊ ideo ceteris
vt hꝰmodi ſpꝛetis et abiectis in iſtā ſine timoꝛe conſenti et
inſeꝑabiliter inhere Cū itaqꝫ dicis Bn̄dcā tu in mulieri-
bus/mox quaſi omnibus mulieribus moꝛtalibꝰ ꝑuipenſis
et cū indignacione valedictis gaude ꝙ iſtā omnes p̄pollē-
tē hodie inueneris et dic O maria ſemꝑ ⁊ vbiqꝫ a me bene
dicenda et p̄dicanda et ceteris ſpꝛetis amoꝛoſe ꝓſequēda
qm̄ ſine vlla macula coꝛꝑis et aīe es venuſtiſſima. nichil in
moꝛibus tuis apꝑuit repꝛehenſibile ſicut in multis mulie-
ribus mundi. nichil in quouis oꝛgano ſenſuum tuoꝛum ex
terioꝛū aut mēbꝛoꝝ ꝯpoſicione fuit aliter elegibile O ma-
ria adhuc āplius m̄ p̄ cūctis ꝑamanda q̄ in amoꝛe tuo ficti-
one cares. dolos neſcis. aliud p̄ter amātē nō expetis ama-
ri vis amare te placꝫ. q̄ mater pulchre dilectionis pulcher
rime diceris Heu quot ecōtra in mulieribus reliquis do-
li. aliud lingua ꝓmittentes aliud animo ꝑtractantes amo
rem iactant ſed munera expetunt Jam amanter arridēt:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

poſt paululū deridēt Si alius te gracioꝛ dicioꝛ aut blādi-
oꝛ ſuꝑuenerit te neſciūt te fugiūt et obloquuntur O maria
adhuc ꝑamplius m̄ oꝛe intimo coꝛdis benedicenda alijs p̄
conijs oꝛis inp̄menda et ſingulariſſime m̄ amanda qꝛ tuus
amoꝛ tua familiaritas tua frequētacio alloquiū tuū et exe-
nioꝛū largicio nec ꝯſciām remoꝛdēt non hoīm timent oblo
quia nec ꝯſciām maculāt nec famā obfuſcāt deū non offen
dūt nec penā merent̄ q̄ tn̄ q̄tuoꝛ ſūt q̄ quēlibet ſapientē aū-
terent ab amoꝛe carnali vel ſenſuali ſcꝫ creber remoꝛſus cō
ſcie det̄ pacio p̄cioſiſſime fame ſeueritas ire diuine et ne-
ceſſaria inflicto pene Sꝫ eya ecōtra O maria bn̄dcā tu in
mulieribus. qꝛ tua amicicia ꝯſciām a malis p̄ſeruat et eam
letificat famā dilatat et cūctos edificat d̉o ſingulariter pla
cet et eius grās multiplicat penas remittit et gl̉as accumu
lat ſeu eternalit̄ btificant Eya vtinā hec ſic omnib⁹ ſapent
prudentiſſime vtiqꝫ facerēt et alios ad ſimiliter hoc guſtā
dū et videndū incitarēt Bn̄dcā ergo tu o maria in mulieri
bus Et hoc peto o in amoꝛe fideliſſima pulcherrima ad a
mandū et eciā in omni amoꝛis officio mūdiſſima maria vt
m̄ quotiens a me ſalutaris tui amoꝛis augmentū et omnis
ſenſualis iclinacionis extinctionē ipetrare digneris Amē

Quinto frenat̄ gula ſeu oīs in comedēdo et bibēdo vo
luptas cū dicimus Et bn̄dcūs frcūs ventris tui. Itaqꝫ o
xp̄iana aīa quotiens hāc hūilem hāc liberalē hāc feruentē
hanc pudicā ſalutas v̉ginē cū intimo āīſu āmirare veteri
eius fructū ſuꝑ bn̄dcm̄ hoc eſt ſuꝑ oīa bona creata et ſuꝑ q̄
intelligi q̄at bn̄dcm̄ et ſemꝑ bendicendū. Perquiri ſolet
ab humanis appetitib⁹ vel in cibū vel in potū vel in medi-
cinā fructus qui ꝓuenire p̄t ꝑ generacionē animaliū ſiue i
terra ſiue in aquis ſiue in aere Aut ꝑ ꝓductionē terre naſ-
cencium frugū ſcilicet ꝓ panibus radicū vel herbarum ad
medicinam vel ſolaciū Aut ꝑ germinacionē arboꝛū diuer
ſarum genere ſpecie et indiuiduis. O q̄ pulchra q̄ ſuauia

ꝙ vtilia ieſtimabiliter multa inueniũtur in hoc triplici ge-
nere ꝓductionũ ad vſũ hoim ab optimo creatore ordina-
tiſſime creata Qui tandē factus ipe dignatiſſime fructus
hui⁹ v̓ginei ventris incōparabiliter eſt omni fructu repibilis
ꝑmo in aſpectu pulchrior Nam ſpeculum eſt ſine macula
ſplendor eſt glorie figura eſt ſbe dei Eſt ſcdo guſtu ſuaui-
or Nā fōtalis eſt ipa dulcedo et ſuauitas et voluptas quā
creatura ſalti aliqn̄tiſꝑ ꝑticipacōne ab ei⁹ ſupeffluētiſſima
bonitate ꝑcipe potuit Et ꝫ⁰ in ipa cibacōe oi balſamo aut
quouis medecinali ꝯfecto vtilior efficacior et ad ꝓſuandū
ab futuris morƀ aptior et potēcior Nā oē qd̄ bonū ē nouit
et wlt Igit̄ o dulciſſima maria te crebrius ſalutādo ƀ hūi
liter peto vt frcūs ventris tui pulcherrim⁹ ſuauiſſim⁹ ⁊ ſa
lubrius ſic ſꝑ palato cord̄ mei placeat et ſapiat vt inordina
tus ciboꝝ et potuū appetitus cotidie in me ſanet̄ et quieſ-
cat Amen Sexto ire rancor quieſcit et erubeſcit cū illō
mellifluū ihū nomē labia nrā tn̄ſeūdo ꝑūgit In q̄ noīe ei⁹
noƀ q̄i facilit̄ ipturbabil' māſuetudo ꝓponit̄ q mititatē a ſe
ſingularit̄ et hūilitatē cord̄ diſci iuſſiſſe ꝓhibet̄ Itaꝫ o ma
ria q̄ et tu q̄ꝫ int̄ oēs mitis i ymno tuo caneris a filio tuo bn̄
dcō q plane fuit mitis ad dura et ꝓboſa v̄ba mitior ad du-
riora et imerita v̄bera mitiſſim⁹ inſuꝑ ad duriſſiā et inꝯp̄-
henſibilia crucis et morƭ ſupplicia Impetrare m̄ ꝯtra oēꝫ
idignacionis ipacie ⁊ iracūdie motū mititatis v̄tutē digne
ris quotiens a me ſupplici amatore tuo ſalutaris Amen.
Septimo iuidie venenū curatur cū nomē reuerendum
xp̄s q̄ vnctus interp̄tatur finaliter apponitur.

Exemplū valde pulchrū de pſalterio btē marie v̄ginis
Uit i hiſpaniaꝝ ꝑtib⁹ tpe ſci dn̄ci vt narrat iohēs de
mōte i ſuo mariali deuotiſſima mulier a iuuētute hui-
ens ma v̄gini i ipi⁹ pſalteꝝ: ex e⁹ dē dn̄ci btiſſimi doctna ⁊
exhortacōe Hec āt mulier lucia dicebat̄ claro exorta gn̄e

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ſed longe clarior fide: q̄ deſponſata militi cōcepit atqꝫ ipſa
impregnata turcis et infidelibus hyſpanias inuadentib⁹
de regno granate Mulier hec deo ꝑmittente ꝓus marito
ipſius occiſo a vaſtantibus armatis infideliū capta trahit̄
multis cū alijs ad infideliū terras Mācipaturqꝫ ſeruicio
ſeuiſſimi tyrāni et ācilla ancillarū fcā: vilia dietim ꝑagebat
officia Nec ꝑcebant impij pregnanti ſed v̄bis et tormen
tis ſepius eam afficiebant Res ſtupenda Aduenit dies ꝑ
turicionis mulieris hui⁹ nocte media natalis dn̄i nemine
ſciente nemine pn̄te ſola in medio boū et porcoꝝ tm̄ iumē-
tū deiecta Et qm̄ i tribulacione pſalteriū marie nūq̄ poſt
poſuit rem nouā cū ea maria fecit Eadē enim hora cū ve-
hementiſſime doloribus ꝑturientis āguſtiaretur tm̄ de ꝓ-
mo ꝑtu ꝛ teneri etate vtpote narrat ipſe quatuordecim aut
quindecim ānoꝝ Ob hoc verecūda et rei iexꝑte neſcia do
lores ſentit: remedia neſcit Humanis qꝫ deficientib⁹ auxi
lijs vt valuit pſalteriū marie accepit: ꝛ q̄tū dolor ꝑmiſit tā
tum deuote vt valuit ſalutare in eo mariā v̄ginē cepit Q. ō
amplius: Regina clemencie q̄ ſua claudere viſcera neſcit.
ſibi famulantibus āguſtianti adeſt obſtetricis qꝫ gerit offi
ciū puerū balneat et ſcindit vmbelicū ac vniuerſa more ob
ſtetricis ꝑagit officia Et quia defuit baptizans ſubito ad
uenit ſacerdos facie mirabilis claritate indicibilis. Quis
ille fuerit neſcitur niſi q xp̄s fuiſſe pie creditur Habuit eī
ſpineā coronā in capite et ſtigmata in manibus nō cruenta
ta ſed fulgore ſtellaꝝ fulgencia Hic cū dyacono et ſubdya
cono et criſmate veniens puerū baptizauit et marianū no-
minauit. Maria qꝫ dei mater puerū tenebat et ſic ex noīē
marie ꝯmris hui⁹ lucie mariani ē nomine vocatus Mira
tur hec lucia ꝛ pre ammiracione doloris oblita Baptiſma
te itaqꝫ fcō: tradidit maria filiū ipꝫ lucie dicens Ecce filia
filium tuum Confortare et ꝑſeuera ꝓſperū enim tibi ſpō
deo de celo auxiliū affuturū Itaꝫ diſparuit viſio ꝛ manet

lucia cū filio gaudet et letatur de viſione ſtupet quo dolor
abijt et fortem ſe poſtea ꝗ̄ vmꝗ̄ repperit Reponitqꝫ filio
lū ſuper paleas tanꝗ̄ maria ꝑuulū ihesum in preſepio iter
bouem et azinū Permanſitqꝫ hec lucia intus vſqꝫ ad diē
purificacionis marię virginis ſemper mariā ī pſalterio ſuo
collaudādo Et ſubito in mane illius diei: venit ad eā qui-
dam iuuenis facie rutilans Qui ait Quia filia nō eſt pur
gata more xp̄ianoꝝ prepara te vt more fidelium purgeris
Que ait. Dn̄e nec ibi eſt ſacerdos nec eccīā nec populus
fidelis Res mirabilis Ait ille ymmo inquit ducā te nunc
ad eccleſiā pulcherrimam vbi videbis mirabilia audieſqꝫ
ſtupenda Atqꝫ ꝑ hunc modū hec lucia puerū baiulans in
vlnis ſeq̄batur rcōrem Intrauitqꝫ eccleſiā mirabiliſſimā
vbi in facie eccleſie occurrit magdalena et ſciſſima anna q̄
hanc luciā capientes ꝑ brachia introduxerunt vſqꝫ ad cho
rū Sed hoc facto ſubito apparuit maria q̄ lucie ait Bene
veneris filia ſepius preſentaſti michi filiū meū per pſalte-
rium tuū ego te nūc ſibi preſentabo ꝓ tua purificacione cū
filio tuo Accepitqꝫ maria eā ꝑ manum et ad cācellos itro
ducens vbi fuit ſedes imꝑialis iuxta magnū altare ſedere
eam fecit Venitqꝫ ſacerdos ille qui eius filiū baptiſauit ⁊
miſſam inchoans cū cantanciū chorū indicibili melodia ꝑ
agit miſſam Ad offertoriū deuenitur. Itaqꝫ maria hanc
ſuam luciā capit et primam offerre iubet luminare ſibi da-
tum In quo erant tres ꝑtes et in qualibet parte erāt quin
quagita lucerne modo mirabili adornate Et cū eſſet max
ime magnitudinis fuit tamen leuius cero vſuali Piaqꝫ ſic
lis exoritur inter mariā et luciam q̄ harum prima oſculari
manū ſacerdotis pontificis deberet Tandem maria coe-
git luciam vt prima oſcularetur dicens Hodie es purificā
da: dudū autem ego fui purificata. Primā ergo decet te
oſculari Itaqꝫ lucia prima oſculabatur xp̄i celebrantis d̄i
ficam manū: et poſtmodū maria Sicqꝫ ad ſuas ſedes reū

ſe primū lucia habuit locū. Et cū in fine miſſe omnes cōi-
carent: primo lucia cōicat deinde maria. Sicqꝫ cōicacio-
ne facta cognoſcit et perpēdit miſteria xp̄i indicibilia Et
leta atꝫ iocūda per mariam deducitur vſqꝫ ad eccleſie por
tam dicens ei Tene filia qđ accepiſti et ꝑſeuera in ope in-
cepto: ducam enim te nūc in terrā tuam Et ſubito circa de
cimā horā hec lucia ſe repperit in medio eccleſie ſancti ia-
cobi Nā ipa oriūda erat de cōpoſtella: ſed lōge ꝓpe reg
nū granate maritata Permanſitqꝫ hec recluſa omnib⁹ di
ebus vite ſue Et marian⁹ ꝑuulus filius eius cū ea: erātqꝫ
ſimul recluſi Et poſt mortē glorioſam mris quā maria aſ-
ſūpſit ſecū in ethera: ꝑmanſit hic marianus heremita in oī
v̄tute cōſpicu⁹ Timens qꝫ mundanā gloriā deſertū pecijt
et ibi vitā heremiticā duxit ſemꝑ in ſeruicio pſalterij virgi
nis ꝑmanens marie multis cū reuelacionib⁹ et ſic maria v̄
gine ſibi apparente beato fine quieuit Ergo o frēs kmi h
exemplo mariā virginē aſſidue laudate in ſuo pſalterio

Exemplū de penitencia ꝓ pſalterio marie virginis

Narrat honorādus magiſter iohānes de monte ſoci⁹
quondā beatiſſimi dn̄ci ordinis p̄dicatorū patriar-
che incliti et idē legitur in dictis dn̄i petri bleſenſis: et eciā
fratris thome de templo Quodā enim tp̄e beatiſſimo pre
dicante dn̄co in hyſpanijs in auguſtana ciuitate maxima
cū ppl'oꝝ aſſiſtencia Cepit hic vir beatiſſim⁹ pſalteriū ma
rie virginis p̄dicare diuiniſſimū Ad cuius v̄bi p̄coniū di-
uinitus cūcta audienciū ꝑmouentur corda: diſſeminat̄ vn
diqꝫ pſalterij hui⁹ laus et gl'a Quā audiēns quidā ꝑmag
nus mūdan⁹ noiē petrus cūctoꝝ excellētiſſimus patrator
flagicioꝝ ait Ecce iā deſperauerā ſed tāta a viro dei audi
re volo mirifica Itaqꝫ hic baro ſic vt fuit nobiliū comita-
tus caterua ad ecciām ꝓperat nō ꝓ ꝯuerſione ſed tm̄ ꝓ vi
ri ſancti nouitate Quid plura: Iſte itrat ecciām dn̄co p̄-

dicante hoc v̄bū Qui facit pccm̄ ſeruus eſt pcci et ideo in
dei ex pte erāt dyaboli: qꝛ opa faciebant dyaboli Quo in
greſſo dn̄cus agnoſcens viri ſcelerū imenſitatē. qm̄ et hic
baro dn̄ci fuit ꝯſanguineus Subito ſtans in ambone ho
minē viſibus intuet̄ et deū toto corde ꝓ illo p̄catur Uidit
eni q̄ tot erant demonia hūc petrū cathenis ferreis trahē
cia: quot in illo erant pccā Propterea mox exclamat dn̄-
cus O inq̄ fideles audite Nūquid vere deberetis in vob̄
portare ymaginē ſoldani vl̄ turci aut certe cuiuſq̄ iſidelis
tyranni et nec ſolū hoc dicā Sed et veſtigiū geſtare leꝓſi
aut porci vel azini aut cuiuſlibet rei turpiſſime: iſamia eſt.
Cauete igit̄ o vos qm̄ quot pccā feciſtis: tot ymagines dy
aboli in vob̄ ꝯtraxiſtis Audit petrus ſup̄dcūs iſta v̄ba nō
dū ꝯuerſus ſ; timore vehemēti agitat⁹ ad ꝓpriā redijt do-
mū: ſꝑ timoribus horrēdis vexatus Aduenit feſtiua dies
in q̄ ecciām intrare ꝓ ꝯſuetudine cogit̄ et trahit̄ Et neſci⁹
iterꝫ dn̄cū ꝯperit p̄dicantē hn̄temq̄ʒ in manu ſua pſalteriū
Quē cū dn̄cus eſſet intuitus: ait magna voce O dn̄e ihū.
videāt iſti ſi placet tibi: q̄lis eſt iſte qui intrat ibi Sciebat
eni hūc virū tantis ſcelerib⁹ eē obnoxiū: q̄ ꝯūti nō poſſʒ ni
ſi exterior ꝯfuſio auiſaſſet Et ſubito ōo volēte plurimi vi
derūt hūc baronē a demonib⁹ ligatū et tractū horrēdiſſiē
ꝓut idē dn̄cus p̄us ꝑſpexerat clariſſiē Clamor orit̄ i ſmo
ne abſcondūt ſe vidētes; iſernū ſe videre eſtimātes Turba
cio fit ingēs et clamor nō modic⁹ et qui eū viderūt tq̄ iſer-
nū aut mortē exclamādo eū diſfugiebāt Quō cernens iſte
baro ſtupʒ et vehemētiſſiē horret negocij h⁹ cām Inter h
famuli h⁹ quidā ſic eū agnoſcūt q̄ ꝓpter timorē in ppl̄o am
pli⁹ auxerūt: clamātes fugite iſernū Quō ille audiēs et ꝯg
noſcēs iterrogat vni famuloꝝ ſuoꝝ Tu qd dicis: Rn̄dit h
u⁹. Fuge ſathan tu es dyabolus et non homo. legionibus
demonū alligatus Tandem vxor ipſius in eccleſia orans
et multnm perpendēs decurrit in publicum. audit trage-
diū et turbacionem contemplatur non modicā Declinat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

ad ſpectaculū et ibi intuetur quē iam diximus non hoīem:
ſed omni dyabolo turpiorē Exclamat illa: ꝛ aufugit excla
mant domicelle et territe fugiunt tanꝙ furibunde Man-
ſitqꝫ hoc negociū fere ꝑ duaꝝ aut triū horaꝝ ſpaciū Qua
propter reuerſus iſte virorū nephandiſſim⁹ ad ſe dicens.
Nunquid vxor mea eſt iſta: q̄ ſic cōtra me clamauit: Res
horrenda Quanto plus loquebat̄ et q̄to plura mutabat
loca: tanto turbacio amplior et deſpacio erigebatur in po
pulo adeo terrore cōcuſſi vt pleriqꝫ ex viſione eſſent demē
tati Agnoſcens ergo dominic⁹ horam diuine clemencie.
ad hunc baronē et conſanguineū miſit pſalterium beate v̄-
ginis marie pulcherrimū per quendā religioſum nomine
bertrandū tali modo dicēs O petre pccōꝝ omniū peruer-
ſiſſime: agnoſcis tuū reatum vides ſcandalum. Agnoſcis
ne populi horrorē et turbacionem: Vide cece vide tuā ne
quiciam Age ergo nunc penitenciā ꝑ pſalterium virginis
marie ne poſt hec condignā vindictam ſubter te deus ape
riat terrā tanꝙ ſub dathā et abyron Audit baro iſta pccō
rū capitaneus omniū Sed ſupra modū timens et ꝑtimeſ-
cens hoc tantū ꝓtulit verbum Dicite dn̄co qui michi ta-
lia miſit encenia vt ꝓ me deuota ad deum inceſſanter fun-
dat ꝑcamina Quo dicto ſubito ante marie virginis yma-
ginē ꝑcurrens prius agnito modo orandi pſalteriū a dn̄ci
nuncio ip̄m deuocius ꝑorauit Cūqꝫ finem feciſſet ad dn̄-
cū facie velata quia fuit facies dyabolica ſine horrore mor
tali non viſibilis Petit confiteri et auditur Dn̄cus infor
mat penitentē et heſitans de pn̄ia a ſede tribunalis ſurgit:
et mariam pro pn̄ia ſalubri in criminibus imponenda ꝑo-
rauit ſupplicius. Cui maria ait voce viua voce clara voce
virginea. Pſalteriū inquit qđ inchoauit hoc ꝓ penitēcia
dietim cōtinuabit. Redeunte ergo dn̄co et pro tribunali
ſedens eum a ſentencijs excōicacionis maioris plurimis
primo abſoluens et ab irregularitatibus innumeris graui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

buſ cū diſciplinis vt moris eſt in talibus Tandem beneſi-
ciū abſolucionis ſacramentalis impendit et pſalteriū bea-
te marie virginis illi in penitenciā impoſuit dicēs Qm̄ tu
in manibus iuſticie dei corruiſti ꝑ peccata innumera vt re
deas ad miſcdiam ꝑorabis pſalteriū beate virginis marie
Que peccatoꝝ ē aduocata ſcd̄m auguſtinū Et quia dig
nus non es ꝑ te exaudiri adiungeris cōfratrie pſalterij ma
rie virginis Ticio enim ꝑ ſe moritur ſed alijs iunctus inflā
matur ſcd̄m baſilium et membrū a corpore diuiſū moritur
ſed iunctū alijs viuificatur Granū frumenti aut vitis vua
ſi ꝑ ſe ponātur nichil faciunt ſed ſi alijs adunantur panē et
vinū efficiunt Quo petro in cūctis conſenciente et nomen
ꝓpriū manu ꝓpria in libro huiꝰ ꝯfraternitatis ſcribēs ſur
rexit plurimas dn̄co agens grās Sed nō res tranſeūda ſi
lencio ſubito eni qui eū antea viderūt dyabolicū et dyabo
lis innumeris vallatū cernebant tūc nutu diuino angelicū
effectū tribus ſertis roſarū pulcherrimis adornatū prop-
ter tres pſalterij marie virginis quinquagenas Et quod
maius eſt aſpiciebant cū eo tot angelos pulcherrimos om
ni gloria plenos quot prius viderant ſpūs malignos. In
tm̄ vt ex ipſius viſione qui antea erāt amentes facti fuerūt
ſanati Reditqꝫ vxor baroniſſa redeūt famuli Narrat iſte
illis dei mirabilia Fatebatur enim ꝙ quociens vnū pccm̄
fatebatur dn̄co totiens ſenſibiliſſime ſenciebat vnam ca-
thenā ſolui a corpe ſuo Manet itaqꝫ iſte in propoſito ſuo
ad hoc trahit vxorem et totam familiā vt pſalteriū marie
virginis alme ꝑorarent aſſidue Itaqꝫ vbi i domo hac du
dū dyabolo dicata euenerūt bona ꝙ demonia ab illa diffu
gerūt multa Habuitqꝫ iſte baro hanc grāꝫ vt i ꝑuula yma
gine v̄ginis marie deuocius ad ſingula ipſius mēbra vene-
randa ſꝑ ꝑ totā ſui vitam haberet ſpeciales allocuciones ⁊
de agendis illūiacōnes Hic tandē in cūctis ꝓſꝑe agens ꝑ̄
nūciacionē obitꝰ ſui et ſuoꝝ a maria v̄gine obtinuit: ⁊ xp̄o

et maria v̓gine ſibi apparentibꝰ ꝓmeruit Hic pccōꝛ peni
teus ꝑ pſalteriū marie virginis moꝛiendo ſpm̄ inter manꝰ
xp̄i et marie v̓ginis efflauit nō ſine multoꝝ qui aſtabāt de
uocōe ſingulari ex pn̄cia dn̄i ihū et v̓ginis marie Amen.

**Exemplū virginis marie q̄ꝫ vtile eſt ſummū accipe hoc in
pn̄ia ponendo ſe in ꝯfraternitate filioꝝ marie virginis.**

Dominico beatiſſimo oꝛdinis p̄dicatoꝝ patriarcha ſū
mo pſalteriū marie v̓ginis p̄dicando a maria v̓gine h̓
habuit vt in penitencijs peccatoꝛū ſemper imponeret illis
pſalteriū virginis marie non obligando eos ad moꝛtale ſi
dimitterent ſed ad augmentū gracie et meritoꝛū ſi hoc ꝑo
rarent Et qm̄ pccōꝛes deus non exaudit āmonuit eum vt
illos recipet ad confraternitatē marie virginis diuinalē vt
alioꝛū meritis iuuarentur et alioꝝ medicinis fouerentur ⁊
armis alienis ꝓtegerentur ne de curia magni imperatoꝛis
expellerētur veluti indigni Itaqꝫ vt narrat dominꝰ iohā-
nes de monte in ſuo mariali Semel aduenit ꝙ ſibi confite
batur dn̄a quedā ſatis magna de ytalia et fertur ꝙ fuit ro-
mana Cui ꝓ peccatis pn̄iam iniunxit vſqꝫ ad ſeptem dies
rigoꝛis ſed ꝑ totū annū continue impoſuit pn̄iam deuocio
nis hoc eſt beatiſſimū virginis marie pſalteriū D. d̓ cū illa
audiuiſſet vehementiſſime turbata inquit Dn̄e alias oꝛō
nes habeo et ieiunare ſoleo et poꝛtare camiſiam de lana et
ſb̄ ſemꝑ gero cilicium atꝫ coꝛdam ꝑ cathenam et ſic dietim
per romanas eccleſias diſcurrens ociū non habeo Spero
igitur ſine tanta pn̄ia ſcōꝝ meritis et laboꝛibus me ſaluari
D. d̓ ille audiens tāte femine obſtupuit deuocionē et ſcita
tē Erat enim ſcā mulier q̄uis quibuſdā leuibꝰ ꝓ humana
fragilitate eſſet obnoxia Itaqꝫ ſpū dei afflatus ait O filia
filia Si ſcires ꝙ melioꝛ eſt dies vna in atrijs xp̄i ⁊ marie v̓
ginis in pſalterio eoꝝ ſuꝑ milia aliter longe ſentires Sed
qꝛ ſalutaris tibi hec nō placuit pn̄ia quā poteras dicere ā-

bulando ſedendo oꝑando vbiqʒ et omni tempore diuiſim
aut cõiunctim ꝓut voluiſſes ſine mortalis peccati obliga-
cione Cui illa Eciam dñe cõfrias multas habeo ſi ꝓ illis
ſatiſfacio neſcio ꝓpterea onera tãta ſubire nõ audeo Ita
qʒ cõuerſus dñicus ad ymaginẽ v̾ginis marie hoc tantũ di
cit O maria dei mat̃ alma et peccatoꝝ aduocata: qḋ michi
impoſuiſti iam facere non potui Et ait mulieri Vade va
de filia pñiam a me non recipies aliã Itaqʒ abijt mulier il
la triſtis et vehementiſſime deſolata inabſoluta Confun
debatur inde vehementer hoc ſibi contigiſſe ſub viro tan-
te ſanctitatis et inenarrabilis fame. Propterea cõſulta a
ſpũ ſancto ꝑ cuncta romanorũ monaſteria et hoſpitalia ꝑ-
gens maximis cũ elemoſinis ſupplicabat quatinus ꝓ ſua
cã ſingulari intercedere dignarent̃ Infra igitur dies duo
decim aut quindecim nullibi repiens auxiliũ nec cordis ſo
lamẽ redijt ad locũ vbi dñicus idẽ predicabat ad mineruã
vel ꝓpe Nunq̄ eni mulier hec ſic tribulata fuit ſic ãguſtia
ta et vexata Nã cunctis in ſompnis ſepius cernebat infer
nũ ſub ſe aptum ad ſe recipiendum timoreqʒ tanto fuit op-
preſſa q̄ et vires et colorem amiſerat Poſtq̄ igitur audi
uit dominicũ predicantem vbi itellexit ſermonem de pſal-
terio marie virginis ad longũ in eccleſia manſit ipſius miſ-
ſam auditura Mira res Subito rapitur ad ſuperna do-
minico celebrante: ⁊ iudicium dei intuetur horribiliſſimũ
adduciturqʒ iudicanda Ubi ꝑmaxime fuit reprehenſa de
inobia ad ſeruũ xp̃i dominicũ Itaqʒ iudicata fuit et ſi nõ
ad dampnacionẽ: tñ ad ſuſtinendũ a demonibꝰ ꝑ aliquot
menſes. Nota grauiſſimam penam quã ſubito ſentit que
tanta fuit vt ſit indicibilis ꝓpterea in penis mariam virgi-
nẽ recogitans ait Maria virgo dei mater pijſſima me pec
catricem nũc adiuua: et ſubito intuetur mariam virginem
Que apprehenſa ipius dextera leuat de penis: et trahit
ad ſupna dicens O filia filia quia ignorant̃ inobediens fu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

iſti: ꝑ ꝓterea miſcďiam dei ꝓmeruiſti Vide ergo q̄ tibi oñ
dam Et ſubito cōparebat dñcus q̄i audiens cōfeſſiones
⁊ pſalteria imponens pro pñia Ex quibus vͦgo pia vnum
accipiens dicens Ecce filia pono hoc in ſtatera cōtra vni
uerſas tuas pñias corꝑeas. De pte igitur vna ponūt opa
mulieris corꝑea p̄dcā que erant ad modū vni⁹ mōtis max
imi De pte aūt alia ſtatere apponitur pſalteriū ſolum ꝑuu
lum manuale virginis marie qď mox cuncta leuauit alia vſ
qꝫ ad equiualenciā Ad hec maria Ecce filia vides q̄nte v
tutis eſt pſalteriū meū ſanctiſſime trinitatis Scire eñi de-
bes ſcďm ambroſium ꝙ ſpūalis pñia in imenſū eſt maior ⁊
nobilior q̄ꝫ corꝑea. ymmo ſcďm auguſtinū minima ſpūalis
penitencia eſt melior q̄ꝫ maxima corꝑea ſicut minimū auri
pond⁹ eſt melius maxime monte vno lapidū Et ſcďm ihe
ronimū Pñia q̄nto ē deo magis ꝓpinqua et amata a xp̄o
et a me tanto eſt virtuoſior melior et ſanctior Et ait muli-
er. Heu me dña mea quia tantū vixi in laboribus ſanctis
et ꝓpter ignoranciā ſic defeci Rurſus maria ait Contēp
ſiſti eciam cōfratriā meā Veni et eoꝝ tibi oſtendam gl'am
Rapitur itaqꝫ ad ciuitatē inenarrabilem in gloria vbi fuit
lux tanta et omniū bonorū habundancia ꝙ indicibile eſt.
In qua erant vndiqꝫ caſtra et in medio in modum crucis
Nota palacia indicibilis glorie vbi ſtabant pſaltes virgi-
nis marie et cōfrēs Et ait ad illam maria. Vides horum
gloriā quos deſpexiſti q̄ tanta eſt ſuꝑ gl'am ꝯfrm̄ ſcōꝝ alio-
rum ꝯfrias. q̄nto gl'a mea eſt ſupra ſcōꝝ alioꝝ gloriam Hij
eñi colūt ſcōs alios ſed pſaltes mei ſciſſimā colunt trinita-
tē ⁊ filiū cū mrē vͦgine Et vt dña hec dcā maria ſic enim di
cebatur de colūpna q̄ ē ꝓſapia romanoꝝ nobiliſſima Ve
michi peccatrici Itaqꝫ poſt tanta et tā mirabilia rediјt ad
ꝓpria ſenſui humano derelicta et mox dñcum videt an̄ ſe
tranſeuntē Ad quē humillime accedens h narrauit et pe-
nitenciā iniunctam cū hac cōfratria deuotiſſime ſuſcepit

et fautrix et promotrix pſalterij huius et confratrie fuit in ſe et in ſuis q̄ diu vixit Et fouit dñci ordinem nouellũ rome tanq̄ mater filios Apudq; ipſos maria v̾gine apparēte et animā ſuam cũ gloria ad ciuitatē pſalterij marie virginis deducente p̄dictam honorifice eſt ſepulta quā dominicus ſuā vocauit filiam. Hec eadē dicit thomas de templo Laudate igitur omnes mariā virginem in pſalterio ſuo et vos colligate in ipius ſancta ꝯfraternitate.

Quomodo ꝑ pſalterium virginis marie adulteri et fornicarij conuertuntur.

Uit temporibꝰ beatiſſimi dominici ſub rege quodā francie tempore quo dñcus idem pariſius p̄dicabat in francia ſignant̄ clericis q̄uis hoc idē faceret et laycis q̄ non parũ habuit donum linguarũ Quidam maximus comes francie quē nũc ꝓ reuerencia vel cautela taceo. qui totam ducebat vitam in adulterijs et fornicacionibus Nullo q; modo poterat conuerti nec ſermonibꝰ nec exemplis nec cōſilijs Q̄ō videns vxor ſua nobiliſſima zelotipie agitata ardore: ait intra ſe Si maritus meus et dñs michi fidelitatē non ſeruat: cur ego fidelitatē tam infideli marito et adultero ſeruabo: Itaq; non magis ſum ligata mat̂monij vinculo q̄ ipe nec āplius ꝑfecta illo Faciā ergo ſicut ille: et amatores multos requirā Tantũ enim potens ſum ſicut ipe: ymmo de maiori oriuuda domo vtpote de ſemine regali. Sic hec dña argumento zelotipie deuicta corpus ſuũ cogitauit libidini exponendũ: nedum ꝓpter libidinē. ſed in mariti vindictā adulterij Res ſtupenda Sed q̄ frequencius currit in hominũ miſeriā At vbi hec aio firmauit et cubile ītrauit raro enim habuit maritũ quē ſi habuit non maritũ ſed ſaccũ voluptatis et ī ebrietũ recepit Et h̄ vix tantum quinquies vel ſexies in anno vix ſic habere valuit. Cũq; dormiret ſubito rapta in viſione vidit tormēta

adulteranciū Ubi cōſpiciebat ꝓ lectis vanitatis: fornacē
infinite incendij voracitatis et ꝓ āplexu carnali cernebat
inter brachia adulteroꝝ draconē ignitū qui cauda pedes
ligabat oculi ꝓ cōplacencia carnali infra eoꝝ oculos flam
mas igneas emittebat et ꝑ nares ſulphureas fetulancias
ꝓ odoribus ꝓpinabat et ꝓ oſculo cōcupiē mūdialis vene
na infra eoꝝ ora laxabat et pedib⁹ horrēdiſſimis pectora
eoꝝ penetrans viſcera interius dilauiabat Sz et ꝓ volup
tate venerea totū ſui draco ipē vēficioꝝ ꝑ ꝑtes geitales trāſ
fūdebat ſpurcicia idicibili cū ſuſcipienciū colore Tantuſqȝ
fuit clamor horū fornicanciū ꝙ totus ab eis turbabatur in
fern⁹ nec vlla fuit clamācium miſcdia Qm̄ fornicantes bo
no nature īimicātur natura ſua abutētes humanā ꝑpedi-
unt ꝓpagacionē ſcdm̄ auguſtinū et fidē baptiſmi atȝ ſacra
mētoꝝ denegāt mundū ſcādalizando Agnouitqȝ ibidem
ſui mariti ꝑꝑatū iā locum Cūqȝ hec videret ſic cepit excla
mare ꝙ pene amens effecta ad rōnē redire nō poterat Sz
amonita q̄tinus deberet tacere aut modeſte ſe habere ſed
ſꝑ clamabat et q̄i furioſa clamoribus inſiſtebat frequēcius
repetendo ibi eſt fornax volens hic intrare claudite domū
Qua ꝓpter ipā tandē ad ſe reuerſa ꝓpoſitū mutauit ⁊ ad
ſanctū dominicū deuoci⁹ ꝓperauit Cui ꝯpaciens ꝓ pn̄ia
pſalteriū v̄ginis marie iniunxit et quatin⁹ ſuā deberet ītra
re cōfratriā cū cōicacione cunctoꝝ meritoꝝ in vita et poſt
mortē Jlla vero libenter dictis ānuit et īformata de pſal-
terio v̄ginis marie a btiſſimo prē dn̄ico pſalteriū vnū ſuſce
cepit Dominicus vero eius volens ſaluare maritū ait illi.
Filia cū porraueris hoc quindecim dieb⁹ opponas clancu
lo ſub ceruicali tui mariti pſalteriū hoc marie v̄ginis ꝯmit
tendo negociū dn̄o ihū xp̄o et regine ꝯtinencie et v̄ginita-
tis Res vltra modū ſtupenda Sic factū eſt et prima noc-
te comes horrendiſſimis tremorib⁹ offenſe dei agitari ce-
pit in tantū vt p̄ timore nō auderet niſi ad brachia ſue dn̄e

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

cōfugere petendo auxiliū magnis cū lacrimis Secūda ve
ro nocte non ſic tranſiuit ſed in ſompnis videbatur ſe tra-
hi ad iudiciū et de peccatis ſuis omnib⁹ accuſari Idcirco
euigilans vſqȝ ad mortē territus ſup̄ modū cepit expaueſ
cere et vxorē in reuerencia et amore habere Tercia nocte
rurſum ponit illa pſalteriū marie qđ ſūmū eſt antidotū cō-
tra omne genus iiquitatis Et ecce rem horrendā Trahi-
tur enim ip̄e ad penas inferni et penas fornicanciū intuet̄
eaſdē quas prius ſua viderat ꝯthoralis Sed ꝛ parūꝑ has
expꝑitur Venitqȝ angelus dn̄i ad eū dicens. Veni veni et
in poſterū te emēda ac pſalteriū marie virginis ꝑ quod es
ꝯuerſus fidelius ꝑora diligeqȝ vxorē Quī fornicans eſt in
fernus ſue vxori et quot diebus eū videt tot diebus aiām
ip̄ius triſticijs infernalibus affligit. Pariqȝ modo eſt de
falſis vxoribus in ordine ad viros Et ꝑamplius intra de-
uote cōfratriā pſalterij marie virginis cū omnibus tuis vt
qꝛ ꝑ te mereri nō vales alioꝝ meritis accipias Redijt igit̄
homo de inferno a ſponſa petit veniā et ꝑpetuā fidelitatis
ſpoſpondit fidē Dominicū adijt cū omnib⁹ ſuis et cōfitet̄
Qui cū vniuerſis ad ſe ꝑtinentibus ꝯfratrie pſalterij ma-
rie v̄ginis deſcribūtur. Ille aūt comes ꝯuerſus pſalteriū
marie manib⁹ vbiqȝ deferebat nedū in eccleſijs v̄m i bellis
in domo ꝓpa et regali i domo Omnibusqȝ frequēcius pſalte
rij marie v̄ginis et ꝯfrie p̄dicabat excellenciā Sicqȝ de vx
ore ꝓpa multos habuit filios cū q̄ diu vixit in ꝓſperitate
ſanitate fama bonoꝝ oīm opulēcia et ſcitate eximia. Qui
tandē maria v̄gine appnte deuotiſſime obierūt eodē die ea
dē hora atqȝ in ecciā eadē et tumulo eodē ſūt ihūati ꝑiſius ī
ecciā maiori q̄ eſt ſꝑ iuiolate dei genitricis marie Ergo vt
oēs habeam⁹ ꝯtinenciā et vitem⁹ luxuriā laudem⁹ mariā
cū filio ſuo in eoꝝ pſalterio

De pſalterio virginis marie quo ad materiā confeſſionis
et beatitudinē pſalterij ip̄ius et cōfraternitatis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Enerandus domin⁹ et magiſter iohānes de monte
in mariali qđ vidi de virgine glorioſa narrat rē morta
libus cūctis admirandū in ꝑtibus contigiſſe albigenſiū eo
tempore quo crux cōtra eos ṗdicabaᵗ in ꝑtibus occidēta-
libus vbi admiranda tūc temporis ꝑegit dn̄icus ṗdicatoꝝ
ordinis dux et pater inclitus Ait enim ipe ꝙ vna hoꝝ fuit
hereſis hereticorū quia nolebant cōfiteri ſacerdoti ſed đo
ſoli Quia ſolus deus vt aiebant p̄t dimittere peccata Cō
tra quē errorem idē dn̄icus frequencius ṗdicauit alta val-
de dictauit et miracula plurima ꝑegit non ſine grandi he-
reticorū repugnancia et graui terrenoꝝ bonorū penuria.
Itaqꝫ contra hunc errorē libellum fecit dn̄icus quē cuidā
heretico quaſi hereſiarche eoꝝ tradidit quatinus maturi
us ſuꝑ reſcriptis deliberaret ait in beatiſſimi habetur legē
da dn̄ci Sic igitur cōgregatis hereticis ꝑlectus eſt dn̄ci
libellus vbi validiſſime habebantur rōnes de quibus pau
cas tm̄ hic narrabo Arguebat enim dn̄icus O vos depra-
uati non wltis cōfiteri Nunquid ſi eſſetis corꝑe maculati
et fedati velletis bn̄ ab alio mūdari. Cum ergo culpa ſitis
imundiſſimi quid veremini ꝑ ſacerdotem purgari vt argu
it auguſtin⁹ vltra Nunquid ſūme demēcie eſt cū quis eſt
infirmus ad mortē et pre verecundia manū recuſat medici
vt inquit ābroſius Conſequēter q̄ verecūdia ē cū quis eſt
nudus et pauꝑrimus vt non velit a diciori veſtiri vt ſugge
rit anſelmus Et vere pccōres ſūt infirmi et nudi ſᵐ aplm.
Deinde queſo q̄ta veſania eſt vt cū aliquis fame ⁊ ſiti mo
ritur non velit elemoſina ꝓ morte fuganda recipe ſcđm ba
ſiliū Peccatores āt omnes ſcđm fulgenciū fame et ſiti mo
riuntur. Exinde q̄ta eſt inſipia vt quis eſt in carcere non
valens ſe iuuare ⁊ alienā manum volentē liberare veretur
admittere vt dixit criſoſtomus Et vere peccatores in car
cere ſunt Bene ergo inſipientes ſunt ſi nolunt ꝑ ſacerdo-
tes iuuari Fulgencius eciā ſic ait Quid times o homo cō

ſiteri quid vereris fateri: qđ non erubuiſti oꝑari. O mag-
na veſania Pudet te ab orto tuo ſpinas et tribulos euelle
re et roſaria et lilia plantare. Uereris zizania de agro tuo
eicere et triticum ſeminare. Pocius maius ius ſterquili-
nij potari q̄ vino ſanctorū deguſtare cū potius optas in tu
is ſpurcicijs manere q̄ eas confeſſori tuo patefacere Gre
gorius eciā nazanzenus ſic inquit O impudenda hominū
rabies eorū qui verecundia et timore confiteri nolunt ſua
peccata Hij enim potius trahi volunt ad patibulū inferni
q̄ ꝑ confeſſionem ad ſedem regni Cupiūt magis ſubmer
gi q̄ ſecura in terra ꝑ cōfeſſionem preſeruari O homo pec
cator cū tuo peccato ſis cecus: quid pudet te ꝑ ꝯfeſſionem
illuminari Surdus es et mutus cur times confitendo ab
hijs ſolui vinculis infernalibus et hec ⁊ plurima in eodem
libello narrantur argumenta Ex quibus ibidē ſic conclu-
ditur Si naturale eſt diuinū et humanū vt ꝓ bonis terre-
nis habendis et malis corꝑeis fugiendis homines non ve
reantur ſuas dicere miſerias Uere cōtrarius diuinū natu
rale et humanū eſt vt ipſi homines peccatis ſauciati nō cu-
piant ꝑ potentes eos liberare vt ſūt ſacerdotes et optimis
bonis ditari Quibus ꝑlectis ſupra modum cōfuſi hereti
ci qui magno in numero in domo quadā congregati qua-
dam nocte ⁊ ſe ad ignem calefacientes voluerunt probare
ſic hec verba eſſent vera aut ſua dcā aut eoꝝ ꝑfidia Itaqꝫ
vnus eoꝝ duriſſimus ſic ait Ut ſciamus veritatē ꝓiciamꝰ
libellū in quo eſt noſtra fides conſcripta in ignē iſtum ⁊ pa
rimodo ſimul huius dominici ſic nos impugnātis ad eun-
dē ignem deiciamꝰ libellū Fauent omnes Et mox hereti
corum libellus cōburitur: libellꝰ vero dominici illeſus ab
igne diuinitus lōge ꝓicitur Sicqꝫ fcm̄ eſt hoc tercio inclu
ſiue et ſemꝑ dominici liber exiuit intactus omni modo ab
igne Quinymmo ex dominici libello non fetor ſed pigmē
torū omniū exalabat odor Itaqꝫ ꝑ omnia cōfuſi ſed non-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

dum cõuerſi firmauerunt iuramento inter ſe hoc mirabile nunꝗ̄ alicui reuelaturos Sed quidā miles fauens noſtre fidei hec ꝑ omnia poſtmodū multis enarrauit tali modo. Cū enim poſt dies quindecim idē miles mente reuolueret q̄ acta eſſent in tā celebri miraculo ꝯſcia remordente valide formidare cepit: ſed nequaꝗ̄ formidine adhuc eū conuertēte Cū ergo ſopori ſe dediſſet rapitur iſte qui ꝑ ānos quindecim et āplius nunꝗ̄ fuit vere ꝯfeſſus et ad penas īfernales deducit̄ Ubi int̄ inumera inferni tormenta ituetur horrendiſſimā quorūdā penā eoꝝ qui nolebāt cōfiteri vel qui in cōfeſſione erāt mētiti Aſpiciebat eni ꝙ horꝝ quilibet draconē vnū habuit ad latus qui cōtinuis morſibꝰ et aculeis cor mordebat et pūgebat cū clamore ⁊ dolore pacienciū idicibili Omnia vero hij nūꝗ̄ habuerūt verā ꝯtricionē eo ꝙ hic nō habuer̄t cor ꝯtritū et hūiliatū Idcirco ꝑpetuo habebūt ibidē ꝗ̄ diu deus erit deus cor a dracone īfernali wlneratū Sꝫ et ꝑpēdebat i oculis eoꝝ ardētes īſtare lacertos qui flāmas igneas euomētes vſqꝫ ad ꝑtē capitis oppoſitā ꝑ os emittebāt cū dolore tociꝰ mūdi huiꝰ dolorē oculoꝝ ſuꝑante Cui āgelꝰ dicebat Eo ꝙ hij de pccīs ſuis nūꝗ̄ fleuerūt lacertis iſtis cū ſpētinis fletibꝰ deputati ſūt. Aſpiciebat rurſus ille horrendiſſimā eoꝝ penā Nā heu heu ꝑ os īpoꝝ intrabāt bufones igniti ſpētes aranee aſpides ſcorpienes dracones leones et vrſi igniti ac beſtie alie īenarrabiles cū tormento tā horribili idicibili ꝙ hūana nequit lingua effari Et quidē vt āgelus ait ꝙ hij nūꝗ̄ ꝑ ꝯfeſſionē oris voluerūt venenā ſuoꝝ pccōꝝ et bufones ſuaꝝ iniquitatū expellere Idcirco ſic puniebāt̄ ⁊ punient̄ abhorrēdiſſima peſte Sꝫ ⁊ plurima vidit hoꝝ ſupplicia īenarrabilia q̄ trāſeo Et vt iſte expiri poſſet q̄ videbat deo volente a demōibꝰ rapit̄ tn̄ nō ꝯfeſſus et tormēta hec oia expit̄ q̄ tāta fuerūt ꝙ ſi folia arboꝝ eēnt lingue et plantaꝝ neqꝗ̄ hec dicere poſſent Uerꝝ qꝛ hic pccōꝛ miles noīē anthoniꝰ pſal

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

teriū marie v̄gis ꝑoꝛauit et ſi pccā ſua nō dimittebat ꝓp
terea cū hoꝛrendiſſimis ſubiceretur flāmis et moꝛſibus le
onum et ſerpenciū affuit maria pietatis regina q̄ voce vi-
ua iubet captiuū de foꝛnace egredi Et factum eſt ita Cui
pn̄ti ait Ecce quia oꝛaſti pſalteriū meū tibi ego volui ma-
nifeſtare et a tanto ꝑiculo liberare quatinus ⁊ ſocij tui hec
cognoſcentes et cōſimiles peniteant et deuocius cōfitean
tur ne tandē tanta toꝛmenta paciant̄ Et hoc tibi magis ꝙ̄
alijs oſtendi quia ꝙ̄uis indignus vtputa homicida bella-
toꝛ foꝛnicatoꝛ ꝑiurus ſuꝑbus et blaſphemus hereticus et
apoſtata tamē ſeruiciū pſalterij mei pꝛe alijs in honoꝛe ha
buiſti et conſulo vt amplius magis hoc habeas et ꝯfrater
nitatem hui⁹ quā dominicus pꝛedicat accipias Ualet enī
hoc ſūme ad impetrandā graciam cōfeſſionis et contricio
nis Et quod tibi nūc dico alijs dices Scis enim ꝙ pomū
in arboꝛe ſolū nichil eſt. vua in vinea ſola nichil eſt. granū
in agro ſolū nichil eſt vel domus in villa ſola aut piſcis in
mari vel ouis in caulis ſi ſola ponātur nichil ſunt Sed nec
ſi in monaſterio tm̄ vnus eſt religioſus vel in eccleſia vnus
ſacerdos Aut in matrimonio vnus cōiugū tantum vel in
foꝛo vnus mercatoꝛ vel in bello vnus miles ſeu in quacūqꝫ
arte ſi tm̄ vnum habeatur parū aut nichil eſt qꝛ ve ſoli Jd
circo cū ſis pccōꝛ ſolus es accipe ergo ꝯfraternitatē meā vt
ſic alioꝛū bonis valeas ſaluari cū btīs Et ꝙ̄uis merita ec-
cleſie ſūt cōia ꝙ̄tū ad caritatis amoꝛē ſecūdum theologos
et dei laudē nō tm̄ ſūt cōia ad ſatiſfactionem et meritoꝛum
cumulacionē vel pꝛemioꝛū retribucionem ſecūdum eoſdē
doctoꝛes Jdcirco quo ad hec fiūt oꝛōnes ꝓ quibuſdā in
eccleſia vel elemoſine et huiuſmodi q̄ tantū valent illis pꝛo
quibus fiūt ꝙ̄tum ad ſatiſfactionē et non alijs Alias eccle
ſia erraret quoſdā ſanctos ꝓ alijs honoꝛando et ꝓ quib⁹
dā magis ꝙ̄ ꝓ alijs viuis vł defūctis oꝛādo Uade inquit
et ꝯfitere dn̄co et ſibi narra q̄ vidiſti Cōfeſſus eſt igit̄ iſte

dnīco et poſtmodū factus eſt fideliū in terra illa capitane-
us inuictiſſimus cōtra infideles Qui ꝛ poſuit in vexillo ꝛ
armis ſui et ſuoꝝ ſemꝑ marie v̓ginis pſalteriū Unde qua
dā vice illo pn̄te videbatur hoſtibus ꝙ lapides igniti ſuꝑ
eos de celis ꝓiciebantur Alia vero vice cernebant iacula
ignea innumera ſe ꝑ̄mencia. Tp̄e alio cernebāt innumerū
agmē militū terribiliſſimoꝝ ſe horrendiſſime ꝑcucienciū q̄
omnia fiebāt fide et deuocione pſalterij v̓ginis marie ꝓp-
terea et plurimi inimicoꝝ ad fidē ſunt cōuerſi Qua ꝓpter
laudate omnes pſalteriū virginis marie et tempore h̓ bel-
lorū accipite cōfraternitatē armoꝝ genitricis dei īmacula
te vt ſitis fortes virtuoſi corā deo et mūdo inuincibiles

Exemplum ſuauiſſimū de pſalterio virginis marie ꝛ con
fratria eius in ordine ad dnīcam paſſionem

NArrat glorioſus ille mgr̄ iohānes de mōte in ſuo ma
riali qd̓ eciam reppi in libro fratris thome de templo
Tp̄e enim quo dnīcus beatiſſimus p̄dicatoꝝ ordinis dux
ꝛ pater inclitus p̄dicabat in orbe terraꝝ famoſiſſim⁹ pluri
mis in regnis et ppl̓os inceſſanter ad v̓ginis inuiolatę ma-
rię laudē hortabatur et angelicā illius cōfratriā Contigit
romę eū p̄dicare in tocius mūdi p̄latoꝝ maioꝝ audiencia
āmonuitqꝫ figuris et exemplis fortiſſime v̓ginē gl̓oſam eē
ſalutandā in eius pſalterio. Mirantur oēs de v̓boꝝ eius
affluencia Stupent de ꝓdigioꝝ potencia quibus ita ait.
O fideles dn̄i cęteri qꝫ fideliū fidi amatores audite verbū
ſingulare vobiſqꝫ oibus ſalutare vt ſciatis q̄ dixi vera eſſe.
Accipite pſalteriū v̓ginis marię et hoc ꝑorando paſſionē
xp̄i deuote recordemini Ita vobis annūcio ꝙ ſpm̄ dei ex-
ꝑiemini et dicendo et dimittendo Nec enim ſtare poteſt
in aliquo loco tanta flāma ſine calefactione nec lux tā imen
ſa ſine illuminacione nec medicina tā diuina ſine ſanacōne
Quid plura: Audiūt oēs et mirātur: ſermonib⁹ attoniti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

diuinis Concipiūtqꝫ multi nedū populariū verū et mag
norum eccleſię prelatorū puta venerandorū cardinaliū et
honorandoꝝ in ꝙ plurimis ep̄orum pſalteriū hoc p̄dica-
turum ꝑorare quatinus poſſent aliꝙ dei grām ꝑpendere.
Res mirabilis Ciuitate cōturbata fcā eſt orōnum varia
multiplicacio ſtatu in omni: ꝓut a dn̄co fuit auditū Jtaqꝫ
videres mane et veſꝑe atqꝫ meridie vbiqꝫ viros et mulie-
res pſalteria de maria deportantes Nec verebantur collū
nę mundi cardinales et epi tanta deitatis in manibus ⁊ zo
nis deferre fidei noſtrę ſigna orthodoxę Ex enim miracu
lis dominici ꝑpenditis non dubitabāt virginis marię opa
rij ſibi in tali exercicio diuinū adeſſe auxiliū. Quid vltra
referam: Qui omnes hoc temptauerūt pſalteriū aliqḋ ꝑ-
penderūt diuinę pietatis indiciū. Ex quibus omnib⁹ tm̄
vnū narro ꝓdigiū Erat enim romę quedā meretrix ſu-
pra omnes famoſiſſima: in decore eloquēcia ornatu et mū
dana leticia Quę manibus ex dn̄ci ſanctiſſimi meruit ha
bere pſalteriū qḋ ſub tunica abſcondens frequēcius ꝑ diē
illud exorabat et heu nichilomin⁹ ſtupro et impudicicię p̄
omnibus alijs vacabat. Poſt illam enim plus viri curre-
bāt: ꝙ poſt quaſlibꝫ huiuſmodi vanitatis mulieres Per
ſeuerauit igit̄ hęc mulier noiē katherina cognomento pul
chra ꝓpter ſui icōꝑabilē venuſtatē Et eccleſiam ſemel ad
minus in die viſitabat vbi pſalteriū ſuū ꝑorans ita medita
batur primā quinquagenā ꝓ xp̄i infancia vbi xp̄s idē por
tabat totā futurā paſſionem et ſi non in execucione ſaltim
in intencione ⁊ mente Scdam vero quinꝗgenam dicebat
ꝓ xp̄i paſſione vere exhibita in ſua reali paſſione ſcdm hu
manitatē Terciā vero quinquagenā orabat ꝓ xp̄i paſſioē
ſcdm deitatē Nō qꝛ deitas haberet pati ſcdm ſeip̄am ſed
qm̄ deitas iſta infinita tm̄ amat naturā humanā ꝓut ſepi-
us dn̄s ibūs reuelauit ꝙ ſi mortalis eſſet ꝓculdubio more
retur. Jdeo qꝛ ſapiencia dei ęterna mori ꝓ nobis in ſe nō

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

potuit humanitatē aſſūpſit q̄ pati ⁊ mori ꝑ toto genere hu
mano valuit Cū igitur hec katherina pulchra ſic orando
ꝑſeueraret ſemel cōtigit vt vagabūda more ſolito romanā
per ciuitatē diſcurreret. Et ecce vir pulcherrimus ſubito
ei aſtās: dixit illi Aue katherina Quid hic ſtas: Habes
ne domū: Cui illa Habeo inquit dn̄e: et cūcta pulcherri-
me diſpoſita Cui ille Nūc iquit tecū volo cenare Et illa
Libentiſſime inquit faciā: et q̄cunqꝫ volueris habere libē-
cius ꝓpinabo Sic manu ad manū euntes ad ipſius ꝑuene
runt domū Ubi plurime cōſimiles inerant puelle. Cena
paratur et ſedet hic ignotus hoſpes cū pulchra katherina
Bibūt mutuo. ſed quidquid tāgebat iſte ſiue potū aut qd
ſimile. mox in ſanguineū colorem vertebat non ſine ſingu-
lari odore excellētiſſimo et ſapore ſuauiſſimo Cui illa ad
mirans dixit Quid eſt dn̄e vel ſū inſana: nam cūcta q̄ tan-
gitis fiunt ſanguinea Et ille Neſcit inquit ꝙ xp̄ianus nec
bibere nec māducare aliquid debet niſi ſanguine xp̄i tinc-
ta: Sicqꝫ illa plurimū de tanto hoſpite et iam eū tangere
veretur obſtupeſcens Ait tamē illi Dn̄e vt video magne
in vultu eſtis reuerencie Quis queſo eſtis: et vn̄ veniſtis:
Cui ille Cū erimus in thalamo tibi dicā: q̄ poſtulas Sic
qꝫ ſuſpenſa manens thalamū parauit: prior lectum intrat
ipſa. et hoſpitem ad ſe introeundū inuitat Res cūctis mor
talibus ſtupenda: et pene inaudita Subito vir iſte paruu
li formam induens. geſtabat in capite coronā ſpineam. in
humeris crucem: ⁊ ſtigmata ac innumera ꝑ totum corpus
vulnera Et ait katherine O katherina iam a tua ceſſa ſtul
ticia Ecce iam vides paſſionem infancie xp̄i. ꝓ qua tuam
oraſti primā quinquagenam qm̄ a prima hora mee concep
cionis vſqꝫ ad mortem cōtinue portaui in corde meo hanc
ꝑenam q̄ tanta fuit ꝓ te ꝙ ſi omnes arene maris eſſent pue
ri et quilibet eoꝝ haberet tantā ꝑenam q̄ꝫtam habuerunt
vnq̄ꝫ omnes homines moriendo nequaq̄ꝫ ſimul ſūpti tan

tam ſuſtinerent anguſtiā q̄tam pro te ſuſtinui Stupet illa
hoc viſo et audito Et mox iterū mutatur in ſpeciē virilem
ſecūdum effigiem illā quā habuit tempore paſſionis: ⁊ ait
Ecce vides o filia q̄ta ꝑ te ſuſtinui q̄ excedunt omnes pe
nas inferni Quia poteſtas mea paciendi nō humana ſed
diuina Tantaqȝ fuit mea paſſio q̄ ſi hec eſſet diuiſa ꝑ cūc-
tas creaturas omnes mundi creature ſimul morerentur vl'
corrumperētur Quo dicto in ſolarem ſe tranſmutat clari
tatem cū tamen ſtigmatibus ſed glorioſis in quibus omni
bus cūcta erant ymmo īfinita Quia q̄dlibet ibi fuit i quo
libet Et ſtupendum valde et mirandū ibi cernebatur q̄m
in qualibet plaga cernebatur totus mundus pati ymmo
mundi infiniti ſecundū modum illius plage puta wlneris
lateris vel manus ⁊c Et ayt Ecce vides filia q̄ta in deita
te pacior nunc ꝑ tua ſalute Cum enim omnia ſunt in me ſe
cūdum apoſtolū et ego in omnibus In cunctis iſtis te vi-
deo te amo paratuſqȝ ſum in hijs omnibꝰ penā quā vides
pati ineternū pro ſalute tua eo q̄ amor meus eſt infinitus
ſecūdum dyoniſiū ⁊ cuncta in me exiſtencia exiſtant infini
ta ſecūdum eundē Agnoſce igitur dei clemenciā et recole
xpriſti paſſionem triplicē pro qua tres quinquagenas dix
iſti et in poſterum te emenda quatinus ſicut fuiſti alijs ex
emplum totius malicie ⁊ ſpurcicie. ſic i poſterum viuas vt
ſis ſpeculum totius puritatis et mūdicie Nec q̄ tibi appa
reo pro tuis meritis facio: ſed pro penitencie exemplo Et
q̄m cōfratres tui de cōfratria matris mee inuiolate pro te
orauerunt vt in tua conuerſacione multi conuerterentur.
ſicut in tua iniquitate innumeri antea per te dyabolici effi
ciebant' Quid plura: Diſparuit viſio nec fuit inanis quo
niā dolorem in manibus et pedibus ſenſit paſſionis xp̄i a-
lijsqȝ in partibus Surgit igitur penitenciā agit ⁊ in craſti
num cōfitetur dominico Cui iniunxit in pn̄ia more ſolito
pſalteriū virginis marie cū receptione ꝑfecta ꝯfratrie quā

nondum habuerat in facto ſed tantū in intencione et pro‑
poſito vt dictū eſt Ubi eſt notandū q̄ntum valet hec cōfra
tria in facto cū tantum valuerit iſti in ꝓpoſito. Cū igitur
rogaret deuocius virginem mariam apparuit ſibi eadem
dn̄a cū ſancta katherina dicens ei Ecce filia multum pec‑
caſti ideo plurimū te penitere oportebit Accipe ergo qua
libet die tres diſciplinas quarū quelibet erit quinquagin‑
taquinq̧ ictuū q̄ faciunt pſalteriū penitenciale Nec iquit
opus eſt ſemꝑ te habere virgā ſed vnguib⁹ te pungas vel
cōprimas carnē tuam in omni tempore ⁊ loco poteriſq̧ cō
tra temptaciones et ꝓ bonis ipetrandū vniuerſis ſꝑ hanc
facere Et hec eſt pn̄ia regalis occulta et naturalis q̄ eſt re
gina cunctaꝝ pn̄iaꝝ Itaq̧ hec oīa ꝑagit vt audiuit Cūq̧
oī die ſic peniteret btūs dn̄cus ſemel diuina v̄tute ſblima‑
tus videt nocte quadā. quedā toti mūdo vniu̇ſa ſtupenda
Perpendebat eni ꝙ de domo ipſius katherine ex mēbris
cuiuſdā pueruli ꝓdibāt quinq̄ginta quinq̧ flumina q̄ ad
infernū deſcendebāt In quoꝝ aduētu aīe purgāde conſo
labātur O in q̄ntas voces laudū erūpebant O q̄ntas bene
dcōnes tali katherine ꝓpinabant Reſonabat enim terra
in voces eoꝝ Ibi enim liberabantur aīe cōfortabantur ⁊
ſanabantur atq̧ de penis eripiebantur eo ꝙ hec katherina
paſſionem xpriſti paruuli meditabatur et ad defunctos fi
deles eam deuocius applicare conabatur. O mira res. O
noua rerū materies Intuetur poſtmodum venire virum
cameram katherine intrare: et ex corpore ſuo de quinq̧
fontibus quinquaginta quinq̧ wlnerare diriuare. q̄ totā
ecciām militantē et mūdum pn̄tem fouebant et irrigabant
ibi arbores et plantule pullulabāt Aues vero et piſces vi
uificabātur hoīes ſignātur fideles illuminabātur et balne
abātur O q̄nta ſuauitas O q̄nta mūdi leticia Nam ibi hec
vniuerſa katherinā bn̄dicebant et deū vniuerſorum crea‑
torē ꝓ illa orabant et duo hec miranda ſunt fcā pro prima

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

et ſecũda quinquagena At vbi hec katherina penitens t-
ciam quinquagenã inchoauit vidit dñicus aduenire gigã
tem infinitũ luce clariorẽ ex quo quinqꝫ ꝓdibãt fontes de
quibus oriebantur flumina quinquaginta q̃ non p terram
nec ad inferuũ descendebãt ſed ad celũ mirabili modo cõ-
ſcendebant atqꝫ ex illis tota padiſus celeſtis irrigabatur.
Tantaqꝫ fuit eoꝝ ſuauitas ꝙ de illis ſancti et angeli porta
bant et ꝓ hijs gracias imenſas deo reddebant Cũqꝫ hec
dñicus viderꝫ vt narrat thomas de templo cepit valde mi
rari cur hec fiebãt in domo tante peccatricis Cui maria v
go aſtans dixit Cur inquit o dñce nũc miraris in talibus
Neſcis enim ꝙ pccõꝝ ſum amica ⁊ ꝙ in manu mea poſita
eſt dei clemencia Ita ergo volui de hac filia tibi oſtẽdere
quatinus mũdo predices vt nullo modo debeant ꝓ q̃tiſ-
cũqꝫ peccatis peccatores deſpare ſed ſemp debent in dño
cõfidere Et ſignanter illi qui volũt ſub clamide mea cõfu
gere cũ katherina quã multũ iuuat ad hoc beatiſſima mar
tir katherina quã ſemp a iuuentute amauit et ſeruiciũ ali-
quale exhibuit ꝓpter nominis ꝯuenienciã Addiditqꝫ di
mater maria Vidiſti o dominice hec tã miranda Audi ⁊
predica qd̓ uunc dicã tam pia et tã ſancta ꝙ impetraui a fi-
lio meo ꝙ omnes orantes pſalterium meũ et qui erunt de
mea cõfratria ꝙ hãc eandẽ habebũt excellenciam et ſi non
videant eam ſicut homines non vident nec deũ nec ange-
los nec demones nec merita ſua aut v̓tutes. Quinymmo
non vident magnetis virtutẽ aut ſtellarũ q̃tominus nõ vi
debunt hic hanc eorũ gloriam ſed hanc intuebuntur poſt
mortem Confortare ergo o dominice ⁊ predica pſalteriũ
meũ et confratriã meam qm̃ hec q̃ iſta habet omnibus im-
petraui non vt videant ſed vt habeant Quid plura: Do-
minicus gracias ꝓ dei miſc̓dia egit imenſas. Hec autẽ ka
therina recluſoriũ intrauit: ⁊ mox cuncta pauperibus diſ-
tribuit Que tante fuit ſanctitatis poſtea vt maximi ſancti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

poſtmodū ꝑ reuelacionib⁹ cōfugerent ad illā Cui ꝑ dies centūquinqginta appuit dn̄s ihūs xp̄us cū vgine maria et ſcā katherina denūcians ei obitū eius. Que poſtmodum ſanctiſſime obijt Eius aiām tres vgines ſcē. quaꝝ vna di- cebatur iohāna alia martha et tercia lucia viderūt de cor- pore exeuntē ſole clariorē inter brachia xp̄i ſpōſi euolantē Que ſepulta eſt in eccleſia ſancti iohānis lateranenſi Ex qua re vniuerſi fideles penſate q̄ta vtus eſt pſalterij virgi nis marie in xp̄i paſſione atq; in omni vrute tā in vita q̄ʒ in morte Laudate ergo dn̄m iheſum et mariā in eoꝝ pſalteri o vt hec mereamini habere hic ꝑ graciam et in futuro per gloriam Amen.

Qꝫ carū ac deo dignū ſit roſariū ſequenti patet exemplo

Fuit quidā ſcūs pat̄ diuinis oraculis crebro ꝑluſtra- tus cui dn̄s ſua miſc̄dia dignatus ē plurima reuelare. Qui quadā vice extra ſe raptus vidit regē regū dn̄m nr̄m ihm̄ xp̄m in ſblimi ſolio ꝯſiſtentē Et mox ois celeſtis exer cit⁹ veſte coruſcās aduenit. Tūc vgo vginū in dyademate ꝑfulgenti cū oibus vginib⁹ āgelis ſcis nimiꝝ aſſociata cete ris q; ſcōꝝ agminib⁹ ꝑornata irradiabat Oēs igit̄ an̄ regꝫ ſoliū aduenięntes voce ſuauiſſima pſallere ceperūt ꝑlibatū roſariū Et quotiens dulciſſimū vginis marie nomē recita bāt ꝯtinuo wltu dimiſſo capita ſua hūilit̄ ſbmittebāt. Sꝫ quociens noiābant ſciſſimū nomen ihū illico genib⁹ flexis ſūma vt decet reuerēcia adorauerūt. Finita aūt ſalutacōe angelica ſbiūgendo articulū ſiue verſiculū dn̄ce paſſionis ſeu de vita xp̄i addiderūt cū all'a cōcludendo Cū aūt roſa riū ſic ꝑcātaſſent cordis iubilo. grās deo agētes ꝑ oib⁹ bo nis de ꝑſato roſario ꝓueniētib⁹ in celo et in terra cū oi attē cione orauerūt ꝑ oibus iſtud roſariū ꝑ totū orbē legētib⁹ et ſpāliter fratnitatē hn̄tibus: vt deus eis digneť ſuā ꝯfer re grām hic i terris ſic viuendo. vt cū oi ſocietate celeſti vi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

tā poſſideant ſempiternā Et q2 ſancti in celo ſic vt pmitti tur pſallant roſariū de ſua imarceſſibili gl'a ſecuri ml'toma gis nos animos noſtros applicare debem9 dicere roſariū toto mētis conamine ad honorē dei et laudē vginis marie q̄ de diuino amore incerti ſumus et grā ac venia ſūme indi gemus Conſtat enī deo ac matri ſue marie nil fore accep cius q̄p dicere roſariū. in forma hic infra pſcripta

Aue maria. grā plena. dn̄s tecū. benedcā tu in mulieri bus. et bn̄dictus fructus ventris tui Ihūs xp̄s. quē tu vir go puriſſima de ſpū ſcō āgelo nūciāte ɔcepiſti Amē All'a Et vt premiſſū eſt ad quālibet ſalutacionē dicetur vnus v ſiculus de vita xp̄i aut eius glorioſa paſſione. vt pfertur

Quodlibet colonie determinatū cū compendio alani de rupe doctoris pcipui ac exemplis veraciter diligenter q3 collectis. de roſario glorioſiſſime dei genitricis marie impreſſoria arte elaboratū Finit feliciter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
150 B 36